

หนังสือเรียนสังคมศึกษา

ส 02044

กะดึช

บ 297.124
ม.ปลาย:ส
ว 546 น
ก.3 (2542)

DCID LIBRARY

0000005521

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

กระทรวงศึกษาธิการ

หนังสือเรียนสังคมศึกษา (อิสลามศึกษา)

ส 02044

ตัวอย่างเพื่อการเรียนการสอน
ศูนย์พัฒนาการเรียน

กระดี่ช

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

ของ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

วันที่ 1 เม.ย. 2545

เลขทะเบียน พ 10145 น. 3

เลขเรียกหนังสือ พ 297.124 ม. 546

หนังสือเรียนสังคมศึกษา (อิสลามศึกษา) ส 02044

เรื่อง หะดีษ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

© กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2542

พิมพ์ครั้งที่ 1. จำนวน 2,000 เล่ม พ.ศ. 2542

ISBN 974-01-0050-3

องค์การค้ำของคุรุสภาจัดพิมพ์จำหน่าย

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

2249 ถนนลาดพร้าว แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ 10310

นายวิชัย พยัคฆ์โส ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา 2542

ฮามัดกาแม แวมูซอ

หะดีษ ส 02044 กรุงเทพฯ : องค์การค้ำของคุรุสภา, 2542.

79 หน้า

1. กุรอาน. I. ฮาแซ สาแม, ผู้แต่งร่วม. II. ชื่อเรื่อง.

297.124

ISBN : 974-01-0050-3

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

กรมวิชาการและสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 2 ได้ร่วมกันจัดทำหนังสือเรียนสังคมศึกษา ส 02044 หะดีษ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2541

(นายบุญลือ ทองอยู่)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

หนังสือเรียนสังคมศึกษา ส 02044 หะดีษ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เล่มนี้ กรมวิชาการ และสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 2 ได้ร่วมกันจัดทำขึ้น เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนอิสลามศึกษา เรื่อง หะดีษ ซึ่งเป็นรายวิชาที่เพิ่มเติมในหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กลุ่มสังคมศึกษา ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้คณะกรรมการดำเนินการตรวจพิจารณาหนังสือเล่มนี้เสร็จเรียบร้อยแล้ว

หนังสือเรียนเล่มนี้ให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องหะดีษที่เกี่ยวกับศาสนบัญญัติ กฎหมายอิสลาม จริยธรรม และศาสนประวัติ ซึ่งนำไปเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้

กรมวิชาการหวังว่าหนังสือเรียนเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ขอขอบคุณผู้จัดทำ ผู้ตรวจ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

(นายพยุงค์ศักดิ์ จันทรสินทร์)

อธิบดีกรมวิชาการ

26 พฤศจิกายน 2541

14 256 276 74 20 222 234 254 26 284 294 304 314 324 334 344 354 364 374 384 394 404 414 424 434 444 454 464 474 484 494 504 514 524 534 544 554 564 574 584 594 604 614 624 634 644 654 664 674 684 694 704 714 724 734 744 754 764 774 784 794 804 814 824 834 844 854 864 874 884 894 904 914 924 934 944 954 964 974 984 994

	หน้า
บทที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหะดีษ	1
ความหมายของหะดีษ	1
ความเป็นมาและการรวบรวมหะดีษ	1
ความสำคัญของหะดีษ	2
กิจกรรมเสนอแนะ	4
คำถามท้ายบท	4
บทที่ 2 ลักษณะหะดีษ	5
ลักษณะของหะดีษ	6
หะดีษหะสัน	7
หะดีษฎะอ์ฟ	8
กิจกรรมเสนอแนะ	10
คำถามท้ายบท	10
บทที่ 3 คำสอนจากหะดีษเกี่ยวกับศาสนบัญญัติ	11
ความสะอาด	11
การละหมาด	12
การถือศีลอด	14
การจ่ายซะกาต	16
การประกอบพิธีหัจญ์	19
กิจกรรมเสนอแนะ	22
คำถามท้ายบท	22
บทที่ 4 คำสอนจากหะดีษเกี่ยวกับกฎหมายอิสลาม	23
การสมรส	23
การซื้อขาย	28
การยกให้	34
กิจกรรมเสนอแนะ	48
คำถามท้ายบท	48

	หน้า
บทที่ 5 คำสอนจากหะดีษเกี่ยวกับจริยธรรม	49
การตอบแทนต่อผู้มีพระคุณ	50
มารยาทในการคบเพื่อน	54
กิจกรรมเสนอแนะ	66
คำถามท้ายบท	66
บทที่ 6 หะดีษเกี่ยวกับศาสนประวัติ	67
วะหฺยู	67
อิญญ์เราะฮฺ	68
เศาะหาบะฮฺ	69
กิจกรรมเสนอแนะ	76
คำถามท้ายบท	76
บรรณานุกรม	77

บทที่ 1

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหะดีษ

จุดประสงค์การเรียนรู้

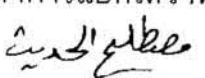
1. อธิบายความหมายและความเป็นมาของหะดีษได้
2. ตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของหะดีษได้

ความหมายของหะดีษ

หะดีษ คือ การพูด การกระทำ การยอมรับและคุณลักษณะของท่านรَسُولุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ตั้งแต่ก่อนและได้รับแต่งตั้งเป็น رَسُول หะดีษมีชื่อเรียกอีกอย่างว่า “สุนนะฮ์” และ “เคาะบิร”

ความเป็นมาและการรวบรวมหะดีษ

ในสมัยของท่านนบีมุหัมมัด ดัวบทหะดีษต่างๆ ยังไม่ได้มีการรวบรวมไว้เป็นหมวดหมู่ ในที่แห่งเดียวกัน บรรดาเศาะหาบะฮ์เพียงแต่ทำการบันทึกและจดจำไว้เฉพาะตน และต่างก็แยกย้ายไปอยู่ตามหัวเมืองต่างๆ เมื่อกาลเวลาผ่านไปจึงเกิดความหวั่นเกรงว่า การที่บรรดาเศาะหาบะฮ์ได้สูญเสียชีวิตมากมาย ย่อมทำให้ดัวบทหะดีษต่างๆ ต้องสูญหายไปพร้อมกันด้วย

ท่านเคาะลีฟะฮ์อุมัร บุตรอับดุลอาซิซ จึงได้บัญชาให้ มุหัมมัด บุตรชีฮาบ อัซ-ซุฮรี รวบรวมดัวบทหะดีษไว้ในที่แห่งเดียวกัน เพื่อความสะดวกในการนำมาใช้เป็นแม่บทในการตัดสินปัญหาที่เกิดขึ้น ยิ่งกว่านั้นก็ยังมีศาสนิกไปยังหัวเมืองต่างๆ ให้รวบรวม และบันทึกหะดีษเอาไว้ หะดีษจึงได้รับการรวบรวมตั้งแต่นั้นมา การที่ดัวบทหะดีษได้บันทึกไว้ในที่แห่งเดียวกันก่อให้เกิดความสะดวกในการนำมาใช้โดยสมบูรณ์ ในสมัยท่าน رَسُول ดัวบทหะดีษไม่มีการรวบรวมไว้ในที่แห่งเดียวกัน ทำให้หะดีษมีสภาพต่างจากอัล-กรุอานในเรื่องความแน่นอน ยิ่งกว่านั้นบางคนก็ได้ปลอมแปลง หะดีษขึ้นมาทำให้เป็นการยากที่จะทำการแยกได้ว่าหะดีษใดเป็นหะดีษแท้ และหะดีษใดเป็นหะดีษปลอม ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดวิชา ขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องวัดว่าอะไรที่เป็นหะดีษ และอะไรที่ไม่ใช่หะดีษ

ความสำคัญของหะดีษ

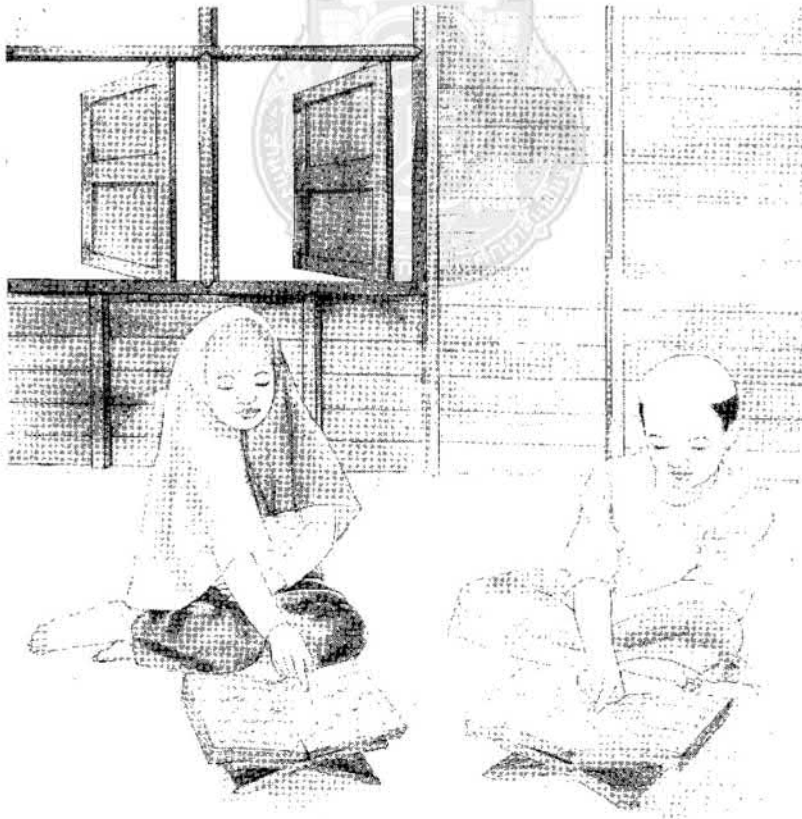
หะดีษเป็นแนวทางของท่านรَسُولุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ซึ่งเป็นหลักปฏิบัติในศาสนาอิสลามที่มุสลิมทุกคนต้องปฏิบัติตาม ร่องลงมาจากอัล-กุรอาน ทั้งนี้เนื่องจากหะดีษเป็นวะหฺยูจากอัลลอฮ์ประเภทหนึ่ง ดังที่อัล-กุรอานได้ระบุไว้ในซูเราะฮ์อัล-นัจญ์ม์ อายะฮ์ที่ 3-4

“และเขา (มุหัมมัด) ไม่ได้พูดตามอารมณ์ มันไม่ใช่จินตนาการนอกจากเป็นโองการที่เขาได้รับ”

ดังนั้นมุสลิมทุกคนจะต้องศึกษาวิชาหะดีษ เพื่อจะได้นำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง และจะต้องนำหะดีษไปถ่ายทอดสู่บุคคลอื่น เขาเหล่านั้นจะเป็นที่โปรดปรานของอัลลอฮ์ ดังที่ท่านรَسُولฯ กล่าวไว้ว่า

رَحِمَ اللَّهُ مَنْ سَمِعَ مِنَّا حَدِيثًا فَلَبَّخَهُ كَمَا سَمِعَهُ

(رواه الترمذی وابوداود)

ความว่า “อัลลอฮฺทรงโปรดปรานผู้ที่ฟังหะดีษจากเรา แล้วเขาได้ถ่ายทอดสู่บุคคลอื่นตามที่ได้ยิน”
(รายงานโดย ตีรฺมิซียฺ และอิบฺนฺฮัน)

นอกจากบุคคลเหล่านั้นจะได้รับความโปรดปรานจากอัลลอฮฺแล้ว อัลลอฮฺจะทรงให้พวกเขาอยู่ในแนวทางของอัลลอฮฺ ท่านรสุล ๕ ได้กล่าวไว้ความว่า

“ข้าพเจ้าได้ทั้งสองสิ่งไว้กับพวกท่าน ซึ่งพวกท่านจะไม่หลงผิดและมกมาย ตราบใดเมื่อพวกท่านยังยึดมั่นอยู่กับสิ่งนั้น คือ อัล-กูรฺอาน และแนวทางของรสุล (สุนนะฮฺ)

(รายงานโดย อิมามมาลิก)

ดังที่กล่าวมาแล้ว การศึกษาหะดีษนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งผู้ศึกษาสามารถเข้าใจศาสนาอิสลามอย่างกว้างขวางและถูกต้อง ทั้งนี้เนื่องจากว่าหะดีษบางหะดีษจะขยายความให้ชัดเจนยิ่งขึ้นในสิ่งที่อัล-กูรฺอานไม่ได้กล่าว หรือระบุละเอียดไว้

สรุป

1. วิชามุศฎะอะละฮฺ อัล-หะดีษ (*ʿIlm al-Hadīth*) เป็นวิชาที่ว่าด้วยมาตรการจำแนกมาตรฐานความถูกต้อง นำเชื่อถือของหะดีษ

2. อัล-หะดีษ (*Ḥadīth*) และ อัล-สุนนะฮฺ (*Sunnah*) มีความหมายเดียวกัน (ในทัศนะนักวิชาการหะดีษ) คือ สิ่งพาดพิงไปยังท่านรสุล อันเกี่ยวกับคำพูด การกระทำ การยอมรับและคุณลักษณะของท่านรสุล

3. ความเป็นมาของหะดีษ โดยท่านเคาะลีฟะฮฺอุมัร บุตร अबดุลอาซิซ บัญชาให้ มุหัมมัด บุตรซีฮาบ อัซ-ซุรียฺ ทำการรวบรวมบทหะดีษไว้ในที่เดียวกัน เพื่อความสะดวกในการนำมาใช้เป็นแม่บทในการตัดสินปัญหาที่เกิดขึ้น เพราะหวั่นเกรงว่าบรรดาเคาะหาบะฮฺที่บันทึกและจดจำหะดีษต่างได้สูญเสียชีวิต และอาจทำให้หะดีษสูญหายไปด้วย

กิจกรรมเสนอแนะ

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 4-5 กลุ่ม ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและบอกความสำคัญของมุสลิมกับการปฏิบัติตามสุนนะฮ์
2. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอภิปรายหน้าชั้น เรื่อง “มุสลิมกับการปฏิบัติตามสุนนะฮ์”
3. นักเรียนทุกคนช่วยกันสรุปการอภิปราย และจดบันทึกสาระสำคัญลงสมุด

คำถามท้ายบท

1. จงอธิบายความแตกต่างระหว่างหะดีษและอัล-กุรอาน
2. ทำไมท่านเคาะลีฟะฮ์อุมัยรฺ บุตรอับดุลอาซิซ ได้บัญชาให้มีการรวบรวมตัวบทหะดีษ
3. หะดีษมีความสำคัญอย่างไร
4. อัลลอฮ์จะทรงให้ความโปรดปรานแก่ผู้ฟังหะดีษอย่างไร
5. วิชามุศฎะอะละฮ์ อัล-หะดีษ มีความสำคัญอย่างไร

บทที่ 2

ลักษณะหะดีษ

จุดประสงค์การเรียนรู้

อภิปรายลักษณะของหะดีษที่เชื่อถือได้ (เศาะฮีหฺ) หะดีษอ่อนแอ (ฎะอียฺฟ) และหะดีษปลอมแปลง (เมาว์ฎะอียฺ)

ความรู้เกี่ยวกับหะดีษเรียกในภาษาอาหรับว่า “มุศฎะอะละฮฺ อัล-หะดีษ” เป็นวิชาที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะหะดีษนั้น ถือเป็นที่รวมแห่งข้อบัญญัติทางศาสนา การที่จะนำหะดีษมาใช้เป็นหลักฐานในการตัดสินปัญหาต่างๆ จำเป็นต้องพิจารณาและไตร่ตรองรอบคอบว่า หะดีษนั้น อยู่ในฐานะที่จะนำมาเป็นหลักฐานได้หรือไม่ เนื่องจากหะดีษนั้น ได้รับรายงานมาในหลายรูปแบบ จากบุคคลผู้ที่มีคุณสมบัติและเจตนารมณ์ที่แตกต่างกัน บางท่านก็มีความบริสุทธิ์ใจในการรายงานตัวบทหะดีษ เพื่อพิทักษ์หลักธรรมของศาสนาเอาไว้ และบางท่านก็เพียงเพ้ออ้างอิงสนับสนุนความคิดเห็นของเขา โดยไม่คำนึงถึงความเสียหายหลักธรรมคำสอนของอิสลามด้วยเหตุนี้ นักวิชาการผู้ยึดมั่นในอุดมการณ์อิสลาม จึงได้วางหลักเกณฑ์ในการพิจารณาหะดีษเอาไว้ว่า หะดีษใดเชื่อถือได้ และหะดีษใดไม่น่าเชื่อถือ การวางหลักเกณฑ์ดังกล่าว ทำให้ประชากรมุสลิมในยุคหลัง สามารถพิสูจน์สถานภาพของหะดีษแต่ละหะดีษได้อย่างถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้การตัดสินปัญหาต่างๆ เป็นไปโดยแม่นยำ ตรงตามเจตนารมณ์ของอิสลาม

ลักษณะที่ 1 หัดเขียนที่นำมาใช้เป็นหลักฐานได้หรือไม่ ได้แก่ เสาะฮิหุ* (Esh),
หะสัน* (Hsan) และเงาะฮิฟ* (Gheh)

ลักษณะที่ 2 หะดีษที่มีสายโยงของกระแสนายงาน ได้แก่ กุดีสิ* (قُدْسِي), มัรฟูอ* (مَرْفُوع), เมอว์กูฟ* (مَوْكُوف) และ มัักฎอ* (مَقْطُوع)

หากพิจารณาอย่างกว้างๆ แล้วเราจะพบว่าคำตัดสินใจที่มีต่อหะดีษที่ได้รับการรายงานมานั้นมี 2 ลักษณะ คือ ใช้ได้ กับ ใช้ไม่ได้ แต่นักวิชาการก็ได้ใช้ความพยายามในการวิเคราะห์ปัญหาอย่างละเอียด และได้พบว่าในส่วนของหะดีษที่สามารถนำมาใช้เป็นหลักฐานในการตัดสินได้ นั้น มีสภาพลดหลั่นกันอยู่ จึงได้แยกออกไปอีก ประเภทหนึ่งคือ “พอใช้” ทั้งนี้ก็เพื่อให้การพิจารณาตัดสินปัญหาเป็นไปอย่างรัดกุมยิ่งขึ้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า นักวิชาการได้พิจารณาแบ่งหะดีษตามลักษณะที่ 1 ออกเป็น 3 ประเภท คือ หะดีษเศาะฮีหฺ หะดีษหะสัน และหะดีษเกาะอียฺ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

หะดีษเศาะฮีหฺ คือ หะดีษที่เชื่อถือได้และจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. ต้องมีสายโยงแห่งการรายงานติดต่อกันอย่างไม่ขาดสาย ตั้งแต่ผู้รายงานท่านแรก จนถึงท่านรสูลุลลอฮฺ ค็อลลัลลอฮูอะลัยฮิอะสลัม คุณสมบัติประการนี้จัดได้ว่าเป็นคุณสมบัติที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะหะดีษใดที่สายโยงแห่งการรายงานขาดตอนลง ก็ย่อมที่จะไม่สามารถพิสูจน์ทราบได้ว่า ผู้ที่รายงานที่ไม่ได้รับการกล่าวถึงนั้น มีสถานภาพอย่างไร เชื่อถือได้หรือไม่ ด้วยเหตุนี้ หากสายโยงแห่งการรายงานขาดตอน นักวิชาการก็จะไม่ยอมรับหะดีษนั้น หะดีษนั้นก็จะใช้ไม่ได้ ซึ่งหมายถึงว่าจะนำมาใช้เป็นหลักฐานไม่ได้

2. ต้องไม่ขัดแย้งกันกับหะดีษที่มีความเชื่อถือได้มากกว่า ทั้งนี้ในกรณีที่ไม่สามารถจะประสานกันได้ แต่ถ้าหากสามารถประสานกันได้ก็จะไม่ทำให้หะดีษนั้นมีฐานะด้อยลงไปแต่อย่างใด

3. ต้องเป็นหะดีษที่ไม่มีข้อบกพร่อง ไม่ว่าข้อบกพร่องจะปรากฏชัดแจ้งหรือไม่ก็ตาม ข้อบกพร่องที่ปรากฏชัด เช่น ผู้รายงานท่านหนึ่งอ้างว่า ได้รายงานหะดีษนี้มาจากผู้รายงานอีกท่านหนึ่ง ซึ่งคนทั่วไปต่างก็ทราบว่ ทั้งสองคนนั้นไม่เคยพบปะกันเลย เป็นต้น

ข้อบกพร่องแอบแฝง (ไม่ชัดเจน) เช่น ผู้รายงานทั้งสองเป็นบุคคลร่วมสมัยกัน ซึ่งผู้
รายงานคนที่หนึ่งอ้างว่า ได้ยินหะดีษมาจากผู้รายงานคนที่สอง แต่แท้จริงไม่ได้เป็นเช่นนั้น ดังนั้น

หะดีษใดก็ตามที่มีลักษณะดังกล่าว นักวิชาการจะถือว่าเป็นหะดีษที่มีความบกพร่อง ซึ่งก็หมายความว่า จะนำมาใช้เป็นหลักฐานไม่ได้

4. ผู้รายงานหะดีษในสายรายงานทุกคนต้องมีความจำดีเยี่ยม เรื่องของความจำนี้แบ่งออกเป็นสองกรณี คือ จำและจดบันทึก

5. ผู้รายงานต้องเป็นผู้มีคุณธรรม หมายถึงต้องเป็นมุสลิมบรรลุนิติภาวะ และไม่เคยประกอบความผิดสถานหนัก หรือเป็นผู้ที่กระทำความผิดสถานเบาสม่ำเสมอ และไม่มีพฤติกรรมที่ทำให้เสียศักดิ์ศรี

อนึ่ง เรื่องของหะดีษเศาะฮิหฺ นักวิชาการยังได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. เศาะฮิหฺลิฆาติฮฺ (*صحيح لغيره*) หมายถึงหะดีษเศาะฮิหฺด้วยตัวของมัน ตามคุณสมบัติทั้ง 5 ประการ ที่กล่าวข้างต้น

2. เศาะฮิหฺลิฆัยริฮฺ (*صحيح لغيره*) หมายถึงหะดีษที่ใช้ได้ โดยกระแสรายงานที่มีเนื้อความคล้ายคลึงกัน หลายกระแสรายงานมาสนับสนุน จึงได้ยกระดับขึ้นเป็นหะดีษ

ระดับของหะดีษเศาะฮิหฺ มี 7 ระดับ คือ

1. หะดีษรายงานโดยบุคอรียะและมุสลิม
2. หะดีษรายงานโดยบุคอรียะ
3. หะดีษรายงานโดยมุสลิม
4. หะดีษที่อยู่ในเงื่อนไขของบุคอรียะและมุสลิม
5. หะดีษที่อยู่ในเงื่อนไขของบุคอรียะ
6. หะดีษที่อยู่ในเงื่อนไขของมุสลิม
7. หะดีษที่รายงานโดยนักหะดีษอื่นๆที่เชื่อถือได้ เช่น ตริมิซียะ, อับูดาวูด เป็นต้น

การที่นักวิชาการได้แบ่งหะดีษออกเป็น 7 ระดับ เพื่อความสะดวกแก่การพิจารณา ในกรณีที่หะดีษต่างๆมีข้อความขัดแย้ง และขออย่าไว้ในช่วงสุดท้ายนี้ว่า หะดีษใดที่นักวิชาการทางหะดีษ ตัดสินว่าเป็นหะดีษเศาะฮิหฺแล้ว สามารถนำมาใช้เป็นหลักฐานในการตัดสินปัญหาต่างๆ ได้โดยไม่มีนักวิชาการมุสลิมคนใดคัดค้าน

หะดีษหะสัน

หะดีษหะสัน คือ หะดีษที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับหะดีษเศาะฮิหฺ ต่างกันตรงที่ผู้รายงานหะดีษในสายรายงานบางคนมีความจำในระดับที่ไม่ดีเยี่ยม และไม่ถึงกับเลอะเลือนเท่านั้น

หะดีษหะสันแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. หะสันลิฆาติฮฺ (*حسن ليحي*) คือ หะดีษหะสันด้วยตัวของมันตามนิยามข้างต้น
2. หะสันลิมัยริฮฺ (*حسن لغيره*) คือ หะดีษที่มีฐานะไม่ถึงระดับหะสัน แต่ได้รับแรง

สนับสนุนจากหะดีษที่มีกระแสรายงานอันเป็นที่ยอมรับ

แม้หะดีษหะสันจะขาดความสมบูรณ์ในบางส่วน ยังถือว่าหะดีษหะสันนี้สามารถนำไปใช้เป็นหลักฐานในการตัดสินปัญหาต่าง ๆ ได้เช่นเดียวกับหะดีษเศาะฮิหฺ

หะดีษฎะอ์ฟ

หะดีษฎะอ์ฟ (หะดีษอ่อนแอ) คือ หะดีษที่มีระดับต่ำกว่าหะดีษหะสัน โดยขาดเงื่อนไขประการใดประการหนึ่งอันเป็นที่ยอมรับ

ระดับของหะดีษฎะอ์ฟนี้ นักวิชาการยังได้จัดอันดับที่ลดหลั่นออกไปอีกตามคุณสมบัติที่ขาดไปในคุณสมบัติทั้ง 5 ประการที่กล่าวมาแล้ว หากขาดมากก็ถือว่า ฎะอ์ฟมาก หากขาดน้อยถือว่า ฎะอ์ฟน้อย และหะดีษฎะอ์ฟที่เบาที่สุด คือ หะดีษที่นักวิชาการมีทัศนะไม่ตรงกันในความเป็นฎะอ์ฟ

รายละเอียดของหะดีษฎะอ์ฟ

1. ไม่อนุญาตให้หะดีษฎะอ์ฟที่เกี่ยวกับหลักศรัทธา หรือข้อบัญญัติทางศาสนา โดยไม่ระบุว่าเป็นหะดีษฎะอ์ฟ แต่หากรายงานโดยแจ้งถึงระดับของหะดีษไว้ด้วย ก็ถือเป็นที่ยอมรับ
2. ทัศนะของนักวิชาการที่ทราบกันโดยทั่วไปนั้น ถือว่าอนุญาตให้นำหะดีษฎะอ์ฟมาเป็นหลักฐาน และปฏิบัติในเรื่องที่เกี่ยวกับความประเสริฐแห่งการกระทำ หรือของบุคคลได้

เงื่อนไขของการปฏิบัติด้วยหะดีษฎะอ์ฟมี 3 ประการ

1. ต้องเป็นหะดีษฎะอ์ฟไม่มาก คือ สายรายงานต้องไม่มีนักรายงานเท็จ
2. ต้องไม่ยึดมั่นว่าหะดีษฎะอ์ฟที่นำมาปฏิบัตินั้นได้รับการยืนยันในความถูกต้อง
3. ต้องอยู่ภายใต้หลักฐานทั่วไป เช่น หะดีษความว่า

(*مَنْ عَلِمَ عَلَيْنَا فَكُنْهُ الْجُمُعَةُ بِنْتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِلِجَامٍ مِنْ نَارٍ*) (رواه مسلم)

“บุคคลใดที่มีความรู้แล้วเขาได้ปิดบังไว้ อัลลอฮ์จะใส่เขาในวันกิยามะฮ์ด้วยขุมนรก”

(รายงานโดยมุสลิม)

หะดีษฎะอ์ฟที่นักวิชาการถือว่าหนักที่สุด คือ หะดีษเมาว์ฎะอ์ (หะดีษปลอมแปลง)

หะดีษเมาว์ฎะอ์หรือหะดีษปลอมแปลงไม่อนุญาตให้นำมาใช้เป็นหลักฐาน และไม่อนุญาตให้นำมารายงานโดยไม่แจ้งให้ทราบเป็นหะดีษเมาว์ฎะอ์ หะดีษปลอมแปลงนี้ เริ่มมีการแพร่หลายในปีที่ 41 แห่งฮิจญ์เราะฮ์ศักราชซึ่งเป็นช่วงที่ประชาชาติมุสลิมได้แตกแยกออกเป็น

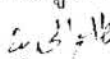
ซื่อสัตย์, เคารพจริยธรรม, อะฮ์ลิสสุนนะฮ์ และในช่วงนี้เกิดการกระทำอันเป็นอุนดริกกรรม (บิตอะฮ์) และการกระทำตามอำเภอใจโดยมีจุดหมายที่จะสนับสนุนแนวทางหรือนิกายที่ตนสังกัดอยู่ ซึ่งเราสามารถตรวจสอบได้ว่าหะดีษใดเป็นหะดีษเมวัฏเฐาะอ์ หรือไม่ โดยพิจารณา ดังนี้คือ

1. ผู้แอบอ้างยอมรับ
2. ใช้ถ้อยคำที่ไม่สละสลวยและสำนวนอ่อน
3. ขัดกับอัล กุรอาน ขัดกับ หะดีษที่มีกระแสรายงานที่ชัดเจนกว่า และขัดกับอิจญ์มาอ์
4. ขัดกับความรู้สึก หรือไม่ตรงกับความจริง

หะดีษมัตรูก คือหะดีษที่มีผู้รายงานหะดีษเพียงผู้เดียวและผู้รายงานนั้น นักวิชาการได้ลงความเห็นว่าเป็นคนที่เคยกล่าวเท็จ หรือถูกกล่าวหาว่า เป็นฟาลิฮ์ หรือมีความจำไม่ดี หะดีษมัตรูกนี้จัดเป็นหะดีษฎะอ์อีฟ (หะดีษอ่อนแอ)

สรุป

1. อัล-หะดีษ () หรืออัล-สุนนะฮ์ () คือ สิ่งที่พาดพิงไปยังรสูลุลลอฮ์ คือลัทธิลุลลอฮ์อะลียะฮ์วะสัลลัม อันเกี่ยวกับการพูด การกระทำ การยอมรับและคุณลักษณะของท่าน
2. มุศฎะอะฮ์ อัล-หะดีษ () เป็นวิชาที่ว่าด้วยมาตรการจำแนกมาตรฐานความถูกต้องน่าเชื่อถือของหะดีษ
3. นักวิชาการได้แบ่งลักษณะของหะดีษเป็น 2 ลักษณะ คือ
 - 3.1 ลักษณะการนำมาใช้เป็นหลักฐานได้หรือไม่
 - 3.2 ลักษณะอันเป็นสายโยงของกระแสรายงาน

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปราย หัวข้อเรื่อง “ลักษณะของหะดีษที่เชื่อถือได้” “หะดีษอ่อนแอ” และ “หะดีษปลอมแปลง”
2. ให้นักเรียนยกตัวอย่างหะดีษเศาะฮีห และหะดีษหะสัน

คำถามท้ายบท

นักเรียนเข้าใจความหมายของคำจำกัดความต่อไปนี้หรือไม่ จงอธิบาย

1. หะดีษหะสัน
2. หะดีษฎะอ์อีฟ
3. หะดีษเมอว์ฎะอ์

บทที่ 3

คำสอนจากหะดีษเกี่ยวกับศาสนบัญญัติ

จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบายความหมาย หลักคำสอน และความสำคัญของหะดีษเกี่ยวกับความสะอาด การละหมาด การถือศีลอด การจ่ายซะกาต และการประกอบพิธีหัจญ์ได้

ความสะอาด

لِلْيَا: الَّتِي يَجُوزُ بِهَا التَّطَهُّرُ مَنَعُ مَيَّاءِ مَاءِ السَّمَاءِ وَمَاءِ الْبَحْرِ وَمَاءِ الْبِرِّ وَمَاءُ الْعَيْنِ
وَمَا الثَّلَجُ وَمَاءُ الْبَرِّ .

ความสะอาดในความหมายของอิสลามคือ ต้องชำระร่างกายของตัวเราเองให้ปราศจาก หะดีษเล็ก และ หะดีษใหญ่ เพื่อที่จะสามารถทำการละหมาด, เวียนรอบกะอฺบะฮ์ หรือเฎาะวะฟจับถือคัมภีร์อัล-กุรอาน และอื่นๆ

อิสลามถือว่า ความสะอาดเป็นส่วนหนึ่งของการศรัทธา จึงได้วางกฎเกณฑ์ต่างๆ ไว้ อย่างมากมาย เพราะถือว่าความสะอาดเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตประจำวัน

عَنْ أَبِي مَالِكٍ الْأَشْجَعِيِّ عَنِ النَّبِيِّ (ص) قَالَ: الطُّهُورُ شَطْرُ الْإِيمَانِ
(رواه مسلم والنسائي والترمذي)

เล่าจากอะบีมาลิก อัล-อัชอารี ว่าท่านรซูลุลลอฮ์ได้กล่าวว่า “ความสะอาดเป็นส่วนหนึ่งของการศรัทธา”

(รายงานโดยมุสลิม นะสาอี และ ตีรฺมิซีย)

สาระสำคัญจากหะดีษ

มุสลิมที่มีความศรัทธาต้องมีความสะอาดเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่การปฏิบัติตามศาสนบัญญัติ

คำสอนของหะดีษนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน

1. ความสะอาดเป็นส่วนหนึ่งของความศรัทธา
2. มุสลิมต้องพยายามชำระจิตใจให้สะอาด ปราศจากการอิจฉาริษยา การหยิ่งยโส จองหอง และอื่นๆ มิฉะนั้นจะส่งผลให้พฤติกรรมที่แสดงออกมา เป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของอัลลอฮ์ ส่วนความสะอาดภายนอก เช่น อาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัยก็ต้องสะอาดด้วยเช่นกัน ดังนั้น ความสะอาดที่แท้จริงจึงหมายถึง ความสะอาดทั้งร่างกาย และจิตใจ จึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้ศรัทธาที่แท้จริง

การละหมาด

مُرُوا أَوْلَادَكُمْ بِالصَّلَاةِ وَهُمْ أَبْنَاءُ سَبْعِ سِنِينَ ، وَأَصْرِبُوا لَهُمْ عَلَيْهَا
وَهُمْ أَبْنَاءُ عَشِيرٍ ، وَفَرِّقُوا بَيْنَهُمْ فِي الْمَضَاجِعِ (رواه الحكيم وأبو داود)

การละหมาดหมายถึง การเข้าเฝ้าอัลลอฮ์ การเคารพภักดีต่อพระองค์ รวมถึงการสรรเสริญเกียรติคุณ การวิงวอน และการขอภัยโทษ อันเป็นบัญญัติที่สำคัญยิ่งของอิสลามที่มุสลิมทุกคนต้องปฏิบัติ

ผู้ใดศรัทธาต่ออัลลอฮ์จะต้องละหมาดอย่างถูกต้องและเคร่งครัด ในเวลาที่กำหนดไว้ อัลลอฮ์ จะให้คุณงามความดีต่างๆ แก่เขา ส่วนผู้ที่ไม่ละหมาดเขาจะไม่ได้รับการพิจารณาความดี ท่านรซูลุลลอฮ์ กล่าวไว้ว่า “จงกำชับใช้ให้ลูกๆ ปฏิบัติละหมาดเมื่ออายุครบ 7 ขวบ และให้ทำโทษโดยการเฆี่ยนตีเมื่ออายุ 10 ขวบ หากไม่ปฏิบัติ”

(รายงานโดย อับูดาวูด และฮากิม)

สาระสำคัญจากหะดีษ

1. พ่อแม่ต้องฝึกฝนและสั่งสอนบุตรหลานของตนละหมาดเมื่ออายุครบ 7 ปี
2. บุตรที่มีอายุครบ 10 ปี ไม่ยอมละหมาดหรือละทิ้งการละหมาดหน้าบิดาหรือพ่อแม่ (ผู้ปกครอง) ต้องทำโทษโดยการเฆี่ยน

คำสอนของหะดีษมาใช้ในชีวิตประจำวัน

การละหมาดเป็นศาสนกิจที่มุสลิมต้องปฏิบัติวันละ 5 เวลา อิสลามได้สั่งสอนและให้มุสลิมฝึกฝนบุตรหลานของตนละหมาดตั้งแต่อายุ 7 ปี เพื่อฝึกฝนเป็นนิสัยและมีความรู้สำนึกผิด ถ้าเขาละเลยหรือไม่ละหมาด แต่ก้ำอายุครบ 10 ปีแล้วไม่ปฏิบัติตามการละหมาด พ่อแม่ (ผู้ปกครอง) ต้องลงโทษด้วยการเฆี่ยนเพื่อเป็นการสั่งสอน

คุณค่า และความสำคัญของการละหมาด

ท่านรสุลุลลอฮ์ กล่าวไว้ว่า

عن ابن عمر قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ :
شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ، وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ
وَحَجِّ الْبَيْتِ وَصَوْمِ رَمَضَانَ . (رواه الإمام أحمد ومسلم والبخاري والترمذي والنسائي)

รายงานจากอิบนุ อุมร์ ท่านรَسُول กล่าวว่า “อิสลามตั้งอยู่บนรากฐาน (หลักการ) 5 ประการ : การปฏิญาณตนว่า แท้จริงไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์เท่านั้น ดำรงละหมาด จ่ายซะกาต บิรเราะฮ์ญ์และถือศีลอดเดือนเราะมะฎอน”

(รายงานโดย อิมามอะหมัด, มุสลิม, บุคอรี, ตีรมิซซี, และนะสาอี)

สาระสำคัญจากหะดีษ

อิสลามตั้งอยู่บนรากฐาน หลักการปฏิบัติ 5 ประการ

1. การปฏิญาณตน
2. การดำรงละหมาด
3. การจ่ายซะกาต
4. การถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน
5. การทำพิธีหัจญ์

คำสอนของหะดีษมาใช้ในชีวิตประจำวัน

ผู้ที่กล่าวคำปฏิญาณตนว่า “ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ และมุหัมมัดเป็น رَسُولุลลอฮ์” หน้าที่ที่ได้รับความไว้วางใจจากอัลลอฮ์ประการต่อไป ที่มุสลิมต้องปฏิบัติ คือ การละหมาด วันละ 5 เวลา การถือศีลอด การจ่ายซะกาต และการทำพิธีหัจญ์

การถือศีลอด

การถือศีลอดเป็นอิบาดะฮ์ที่ต้องใช้ความอดทนทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างสูง ผู้ถือศีลอดต้องงดเว้นจากการกิน ดื่ม ต้องอดกลั้นอารมณ์ ความรู้สึกผิดๆ เว้นจากการพูด การฟัง การดู เรื่องหยาบคายไร้สาระ ไม่ร่วมประเวณีในช่วงของการถือศีลอด การถือศีลอดเป็นการปฏิบัติตามบัญญัติที่แสดงถึงการภักดีต่ออัลลอฮ์ และเป็นการฝึกฝนตนเองให้ละเว้นจากการกระทำในสิ่งที่ไม่ดี อิสลามส่งเสริมให้ทำอิบาดะฮ์มากเป็นพิเศษในเดือนเราะมะฎอน

مَنْ مَأَمَّ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ (رواه البخاري ومسلم)

ท่าน رَسُولุลลอฮ์ ได้กล่าวไว้ว่า “ใครถือศีลอดโดยศรัทธาและบริสุทธิ์ใจ เขาจักได้รับการอภัยโทษที่เขากระทำล่วงมาแล้ว”

(รายงานโดย บุคอรีและมุสลิม)

สาระสำคัญจากหะดีษ

1. มุสลิมต้องถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน ด้วยความศรัทธาและบริสุทธิ์ใจ
2. การถือศีลอดที่สมบูรณ์จะได้รับการอภัยโทษที่ได้กระทำมาแล้ว

คำสอนของหะดีษมาใช้ในชีวิตประจำวัน

ประชาชาติมุสลิมไม่ว่าจะอยู่ที่ใดหรือส่วนใดของโลก เมื่อถึงเดือนเราะมะฎอนของทุกปี ต้องถือศีลอด (วาญิบ) มีกำหนด 29-30 วัน เพราะการถือศีลอดนั้นอัลลอฮ์ทรงอภัยโทษในความผิดที่ได้กระทำมาแล้ว เพื่อให้มุสลิมสามารถตรวจสอบความบริสุทธิ์ใจของตนเองทั้งในที่เปิดเผยและซ่อนเร้น

และมีอีกหะดีษหนึ่งกล่าวว่า

يَخْرُجُ الصَّائِمُونَ مِنْ بُرُهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَعْرِفُونَ بِعَرَفٍ صِيَامِهِمْ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ
يَخْرُجُ أَطْيَبُ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ تَنْقُلُ إِلَيْهِمُ الْكَوَايِدُ وَالْأَبَارِيقُ مَخْنُومَةٌ أَفْوَاهُهُمْ
بِالْمِسْكِ فَيَقَالُ لَهُمْ طَلَوْا فَقَدْ جَعَلْتُمْ حِينَ سَمِعَ النَّاسُ وَاشْرَبُوا فَقَدْ عَطَشْتُمْ
حِينَ رَوَى النَّاسُ وَاسْتَرْجَحُوا فَقَدْ تَحَبَّبْتُمْ حِينَ اسْتَرَاحَ النَّاسُ . قَالَ : فَيَأْكُلُونَ
وَيَشْرَبُونَ وَيَسْتَرْجَحُونَ وَالنَّاسُ مَشْغُولُونَ فِي الْحِسَابِ فِي عَنَاءٍ وَظِلْمَاءٍ .
(رواه ابن ماجة)

ความว่า “บรรดาผู้ที่ถือศีลอดเดือนเราะมะฎอนเขาเหล่านั้น จะเป็นผู้ที่รู้จักกันแพร่หลายในวัน กิยามะฮ์ เนื่องจากกลิ่นปากของเขาเหล่านั้นมีกลิ่นหอม เขาเหล่านั้นจะถูกรวบรวมไว้ ณ สถานที่สวยงามและสุขสบาย และที่นั่นเขาจะได้รับการจัดเตรียมอาหารเป็นอย่างดี เยี่ยม ทันใดนั้นก็ได้ยินเสียงการสั่งพวกเขาเหล่านั้นว่า... ท่านทั้งหลายจงกินเถอะ เพราะบนโลกท่านหิว ในขณะที่คนอื่นกินอิ่มอร่อย และ ท่านทั้งหลายจงดื่มเถอะ เพราะ บนโลกท่านกระหาย ในขณะที่คนอื่นอิ่มสำราญ และท่านทั้งหลายจงพักผ่อนเถอะ เพราะบนโลกท่านเหนื่อยล้า ในขณะที่คนอื่นสุขสบาย ดังนั้นเขาเหล่านั้นก็กิน ดื่ม และ พักผ่อนอย่างสุขสำราญ ในขณะที่ผู้ที่ไม่ถือศีลอดมีความทุกข์ยากลำบาก หงุดหงิด หิว และกระหาย”

(รายงานโดย อะนัส มาลิก)

สาระสำคัญจากหะดีษ

มุสลิมที่ถือศีลอดเขาจะได้รับผลตอบแทนจากอัลลอฮ์อย่างดี และมีความสุขตลอดไปในวันกิยามะฮ์ เขาจะชื่นชมในการกระทำของเขาบนโลกนี้

มุสลิมต้องมีความอดทนเป็นอย่างสูงเพื่อบำเพ็ญศาสนกิจข้อนี้ และต้องยับยั้งทุกสิ่งทุกอย่างที่จะทำให้เสียศีลottedได้ เพราะผู้ที่ถือศีลottedย่อมจะต้องสู้กับความหิวโหย กระหาย หงุดหงิด และเหนื่อยแต่เกิดผลดีทางด้านจิตใจ สังคม และสุขภาพ เป็นผู้ที่มีความขยันเกรงต่ออัลลอฮ์

หะดีษเกี่ยวกับคุณค่าของการถือศีลotted

ท่านรสุลุลลอฮ์ ได้กล่าวไว้ว่า

إِذَا جَاءَ رَمَضَانُ فَتُحْتَفَتُ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ، وَتُغْلَقَتُ أَبْوَابُ النَّارِ
وَصُغِدَتِ الشَّيَاطِينُ (رواه النخعي، الألبانی، داود)

ความว่า “เมื่อเดือนเราะมะฎอนมาถึง ประตูสวรรค์ถูกเปิด ประตูนรกถูกปิด และมารร้ายถูกล่าม”
(รายงานโดย ผู้รายงานทั้งห้า ยกเว้น อับดูอาวูด)

สาระสำคัญจากหะดีษ

ในช่วงเดือนเราะมะฎอนหนึ่งเดือน อัลลอฮ์ทรงให้ประตูสวรรค์ถูกเปิด ประตูนรกปิด และมารร้ายถูกล่ามไว้ ฉะนั้นเดือนเราะมะฎอนเป็นเดือนที่ประเสริฐยิ่งกว่าบรรดามุสลิมทั้งหลาย โดยเฉพาะกับบรรดาผู้ที่มีความศรัทธาต่ออัลลอฮ์อย่างแท้จริง เขาเหล่านั้นจะเพิ่มพูนในการประกอบความดี (อิบาดะฮ์) ต่ออัลลอฮ์ตลอดทั้งเดือน เพื่อจะได้รับความเมตตาและความโปรดปรานในชีวิตของเขาตลอดกาล

การจ่ายชะกาฮ์

การจ่ายชะกาฮ์เป็นบัญญัติหนึ่งในอิสลามที่สำคัญมาก เป็นหน้าที่ของมุสลิมที่ต้องปฏิบัติ เพื่อเป็นการช่วยเหลือทำให้สังคมมีความเสมอภาค การจ่ายชะกาฮ์เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยลดความอดอยากหิวโหย ความแร้นแค้น ความทุกข์ยาก ความรู้สึกที่ถูกทอดทิ้งและสภาพความไม่เป็นธรรมทั้งหลายในสังคมได้

ท่านรสุลุลลอฮ์ ได้กล่าวไว้ว่า

أَخْبَرَنِي بِعَمَلٍ يُدْخِلُنِي الْجَنَّةَ قَالَ : تَخْبُدُ اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُ بِهِ
شَيْئًا وَتَقِيمُ الصَّلَاةَ وَتُؤْتِي الزَّكَاةَ وَتُصِلُ الرَّحِمَ
(رواه البخاري ومسلم)

ความว่า อบูฮัยยูบได้กล่าวกับท่านรสุลฯ ว่า “กรุณาบอกฉันหน่อยว่า การกระทำใดที่ทำให้เข้าสวรรค์ได้ ท่านรสุลฯตอบว่า... จงรักภักดีต่ออัลลอฮ์ อย่าได้ตั้งภาคีใดๆ ปฏิบัติการละหมาด บริจาคซะกาฮ์ และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับญาติๆ”

(รายงานโดย บุคอรีและมุสลิม)

สาระสำคัญจากหะดีษ

การประกอบความดี (อิบาดะฮ์) ที่ทำให้มุสลิมได้มีสิทธิ์เข้าสวรรค์ ได้แก่

1. การเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ โดยไม่มีการตั้งภาคีใดๆ
2. ปฏิบัติการละหมาดวันละ 5 เวลา
3. การบริจาคซะกาฮ์
4. การทำความดี และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับญาติพี่น้อง และบรรดาพี่น้องมุสลิมทั้งหลาย

คำสอนของหะดีษมาใช้ในชีวิตประจำวัน

มุสลิมต้องทำคุณงามความดี ละเว้นความชั่วอย่างเด็ดขาด และอย่าตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์ ต้องปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ที่อัลลอฮ์ได้มอบหมายให้ครบ เช่น การละหมาดวันละ 5 เวลา การบริจาคซะกาฮ์ให้แก่ผู้ที่ด้อยโอกาสมากกว่าตนเอง ที่พวกเขามีความทุกข์ยากและมีความจำเป็นต่อความช่วยเหลือเพื่อจะได้บรรเทาความเดือดร้อนของบุคคลเหล่านั้น และบรรดามุสลิมทั้งหลายจะต้องปฏิบัติต่อกันด้วยความดี ยิ่งมีความสัมพันธ์ที่ดีกับญาติพี่น้องและพี่น้องมุสลิมทั้งหลาย อิสลามได้ห้ามพี่น้องมุสลิมเมินหน้ากันเกิน 3 วัน เพราะบุคคลที่ไม่ยอมหันหน้า เข้าหากัน (ผู้ที่ได้วิวาทกัน) เกิน 3 วัน

หะดีษเกี่ยวกับคุณค่าของการจ่ายซะกาฮ์

ท่านรสุลฯได้กล่าวไว้

مَا مِنْ يَوْمٍ يُسَبِّحُ الْعِبَادُ فِيهِ إِلَّا مَلَكَانِ يَنْزِلَانِ،
فَيَقُولُ أَحَدُهُمَا: اللَّهُمَّ أَتَى فُتُوحًا خَلْفًا، وَيَقُولُ الْآخَرُ:
اللَّهُمَّ أَتَى مُنْكَرًا نَلَا (رواه الشيخان والنسائي)

ความว่า “ไม่มีสักวันเดียวที่มวลปาวตื่นเช้าขึ้นมา นอกจากจะต้องมีมลาอิกะฮ์ 2 ท่านลงมาแล้ว ท่านหนึ่งก็กล่าวขอพรว่า... โอ้อัลลอฮ์ โปรดประทานสิ่งทดแทนแก่ผู้บริจาคเถิด และอีกท่านหนึ่งก็กล่าวว่า... โอ้อัลลอฮ์ โปรดประทานความหายนะแก่ผู้ที่สกตกัน (ไม่ยอมจ่ายซะกาฮ์)”

(รายงานโดย บุคอรี มุสลิมและนะสาอี)

สาระสำคัญจากหะดีษ

ผู้ที่จ่ายชะกาฮฺตามศาสนากำหนดไว้ ผู้นั้นย่อมได้รับการสรรเสริญจากมลาอิกะฮฺด้วยการขอพรต่ออัลลอฮฺให้ผู้นั้นได้รับการตอบแทนจากอัลลอฮฺ และผู้ใดที่ไม่ยอมจ่ายชะกาฮฺ มีความเสียหายต่อทรัพย์สินที่มีอยู่ พวกเขาเหล่านั้นจะถูกมลาอิกะฮฺขอพรจากอัลลอฮฺให้เกิดความหายนะขึ้นในชีวิตและทรัพย์สินของพวกเขา

คำสอนของหะดีษมาใช้ในชีวิตประจำวัน

บรรดาพี่น้องมุสลิมทั้งหลายที่มีความศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และมีความศรัทธาในวันกิยามะฮฺ ในฐานะที่เป็นบ่าวของอัลลอฮฺเมื่อมีทรัพย์สินครบพิศักตามศาสนบัญญัติไว้ ต้องนำทรัพย์สินนั้นส่วนหนึ่งหรือตามอัตราที่อิสลามได้กำหนดไว้จ่ายเป็นชะกาฮฺ เพื่อแสดงความเคารพและปฏิบัติตามหลักการอิสลามและเป็นการช่วยเหลือสังคมให้พัฒนาในทุกๆ ด้าน

และมีอีกหะดีษหนึ่งกล่าวถึง โทษของผู้ที่ไม่ยอมจ่ายชะกาฮฺ
ท่านรสุลุลลอฮฺ ได้กล่าวไว้

سَدَأَ اللَّهُ مَا لَمْ يَنْمُؤْ وَزَكَاةٌ حِلٌّ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ سُجَاةٌ أَوْ قَرْعٌ
نَرَبِّكَ يَطُوقُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، ثُمَّ لَا تَنْزِلُ مِنْهُ، ثُمَّ يَقُولُ: إِنَّا مَالِكٌ إِنَّا نَسْرُكُ
حَمْدٌ - وَلَا يَسْبُ الذُّنُوبَ يَجْلُوْنَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ فَوَفِّرُ لَهُمْ
قُلْ هُوَ سَرُّ لَكُمْ قُلْ قَوْلًا يَجْلُوْا بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

(رواه البخاري في الأدب المفرد)

ความว่า “ผู้ใดก็ตามที่อัลลอฮฺได้ประทานทรัพย์สินแก่เขา แต่เขาไม่ยอมบริจาควะกาฮฺ เมื่อถึงวันกิยามะฮฺจะมีงูตัวหนึ่งแปลงตัวมาหาเขา มันเป็นงูหัวล้านและมีเขี้ยวสองเขี้ยว งูตัวนั้นจะถูกทำเป็นเข็มขัดรัดคอของเขาไว้อย่างแน่นหนา ต่อมามันจะจ่อ (หัวและหางของมัน) ไว้กับขากรรไกรทั้งสองข้างของเขา แล้วมันก็พูดว่า... ข้านี้แหละ คือ ทรัพย์สินสมบัติของท่าน ข้านี้แหละคือสิ่งที่ท่านสะสมไว้ หลังจากนั้นมันก็อัญเชิญอัล-กูรอาน ความว่า....และบรรดาผู้ตระหนี่ต่อทรัพย์สินที่อัลลอฮฺประทานแก่พวกเขาจากความโปรดปรานของพระองค์ อย่างไรก็ตามสิ่งนั้นเป็นคุณงามความดีแก่ตัวพวกเขา และตรงกันข้าม มันเป็นความ

เลวร้ายแก่พวกเขาในวันกิยามะฮฺ พวกเขาจะถูกพันรอบคอด้วยทรัพย์สินที่พวกเขาเคยตระหนี่”

(รายงานโดย ผู้รายงานทั้ง 5 ยกเว้นอบูดาอูด)

สาระสำคัญจากหะดีษ

อัลลอฮฺเป็นผู้ประทานปัจจัยยังชีพให้แก่บรรดามวลมนุษยชาติทั้งหลาย ดังนั้นมุสลิมที่มีความศรัทธาต่ออัลลอฮฺต้องบริจาคซะกาฮฺ ให้กับบุคคลที่อิสลามกำหนดรับซะกาฮฺได้ มิฉะนั้นจะถูกอัลลอฮฺลงโทษอย่างหนักในวันกิยามะฮฺ

คำสอนของหะดีษมาใช้ในชีวิตประจำวัน

อัลลอฮฺได้กำหนดให้บรรดามุสลิมละหมาดวันละ 5 เวลา และจะต้องจ่ายซะกาฮฺด้วยจึงจะได้ชื่อว่าเป็นมุสลิมที่ดำเนินชีวิตตามหลักการอิสลามได้อย่างถูกต้อง เพราะในอัล-กุรอานมีหลายครั้งที่อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า “จงดำรงไว้ซึ่งการละหมาดและการจ่ายซะกาฮฺ” ข้อปฏิบัติทั้งสองประการนี้สามารถนำไปเป็นบรรทัดฐานในการดำรงชีวิตของมุสลิมที่จะนำไปสู่ความสงบสุข และความเจริญในชีวิตและทรัพย์สินตลอดไป

การประกอบพิธีหัจญ์

หัจญ์ หมายถึง การไปยังบัยตุลลอฮฺ ที่นครมักกะ ในเดือน ชุลหิจญะฮฺเพื่อเยี่ยมเยียน และแสดงความภักดีต่ออัลลอฮฺตามที่กำหนดไว้

การทำหัจญ์เป็นหลักปฏิบัติที่มุสลิมผู้มีความสามารถจะต้องปฏิบัติอย่างน้อยหนึ่งครั้งในชีวิต การทำหัจญ์เป็นการเสียสละกำลังกาย และกำลังทรัพย์ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป ในขณะเดียวกันก็ต้องจากลูกหลานญาติพี่น้อง ที่อยู่อาศัยไป เพื่อความภักดีต่ออัลลอฮฺอย่างแท้จริง การทำหัจญ์นั้นอิสลามไม่ได้กำหนดให้มุสลิมทำในสิ่งที่เกินความสามารถ และก่อให้เกิดความยากลำบากแก่ตนและครอบครัว แต่ได้กำหนดในสิ่งซึ่งสามารถทำได้

ท่านรสุลุลลอฮฺ ได้กล่าวไว้

سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَيْ الْحَلَّ أَفْضَلَ قَالَ: إِيْمَانُ بِاللَّهِ
وَسُؤْلُهُ، نَيْلٌ : ثُمَّ مَاذَا ؟ قَالَ : الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، نَيْلٌ : ثُمَّ مَاذَا ؟
قَالَ : حَجٌّ مَبْرُورٌ . (متفق عليه)

ความว่า “ท่านรสุลุลลอฮฺเคยถูกถามว่า กิจกรรมใดที่ประเสริฐสุด ท่านตอบว่า “การศรัทธามั่นต่ออัลลอฮฺ และรสุล” และมีผู้ถามอีกว่า “ถัดจากนั้นเป็นอะไร” ท่านตอบว่า “หัจญ์ที่อัลลอฮฺทรงยอมรับ”

(รายงานโดย บุคอรี และมุสลิม)

สาระสำคัญจากหะดีษ

การบำเพ็ญหัจญ์เป็นอภีษัตยที่ประเสริฐประการหนึ่งในหลักการอิสลาม แต่ต้องเป็นการทำหัจญ์ที่สมบูรณ์และเป็นที่ยอมรับของอัลลอฮ์

คำสอนของหะดีษนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน

อัลลอฮ์ได้กำหนดให้บรรดามุสลิมทั่วโลกทำหัจญ์ตามฤดูกาล เฉพาะผู้ที่มีความสามารถทั้งกำลังกาย ทรัพย์สิน และมีความปลอดภัยในการเดินทาง เพื่อพี่น้องมุสลิมได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์ในระหว่างพี่น้องมุสลิมด้วยกันที่มีหลายเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์ มีความเข้มแข็งในการศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ทำให้เกิดความเป็นเอกภาพ เสมอภาค และภราดรภาพ

หะดีษเกี่ยวกับคุณค่าของการประกอบพิธีหัจญ์

ท่านรสุลุลลอฮ์ ได้กล่าวไว้

عَدَّ حَجُّهُ لِيَوْمٍ يُرْفَعُ فِيهِ أَعْمَالُ الْعَالَمِينَ وَلَمْ يَفْعَلْ رَجَعَ لِيَوْمٍ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ

(رواه البخاري 25121)

ความว่า “ใครทำหัจญ์เพื่ออัลลอฮ์และมีได้พูดหยาบคาย และไม่ประพฤติชั่ว เขาจักกลับ (สภาพของเขาหมดบาปหมดโทษ) ประดุจเดียวกับวันแรกที่แม่ของเขาให้กำเนิดแก่เขา”

(รายงานโดย ผู้รายงานทั้งห้า ยกเว้นอบูดาอูด)

และมีอีกหะดีษ ท่านรสุลุลลอฮ์ ได้กล่าวไว้

تَأْتِي بَيْنَ الْحَجِّ وَالْعُمْرَةِ فَاِنْ شِئْتُمْ أَنْ تَفْقَرُوا الدُّخُولَ لَهَا يَنْفَعُ الْكَبِيرَ حَبُّ الْحَدِيدِ وَالذَّهَبِ وَالْفُضَّةِ وَلَيْسَ لِلْحَجَّةِ الْمُبَرُورَةِ ثَوَابٌ إِلَّا الْجَنَّةُ

(رواه الساعى والترمذى وصححه)

ความว่า “ท่านทั้งหลายจงกระทำให้ต่อเนื่องระหว่างหัจญ์และอุมเราะฮ์ เพราะทั้งสองพิธีนั้นจะทำลายความยากจนและมวลบาป ประดุจดังเตาหลอมเหล็กทำลายเนื้อร้ายของเหล็ก และ

เงินทอง และสำหรับหัจญ์ที่ปฏิบัติอย่างบริสุทธิ์ผุดผ่องนั้น ไม่มีผลตอบแทนใดๆ อีก
แล้วนอกจากสวรรค์”

(รายงานโดย นะสาอี ตีรุมิชี)

และมีอีกหะดีษหนึ่ง ท่านรสุลุลลอฮ์ ได้กล่าวไว้

عَنْ أَهْلِ بَيْتِ الْحَجَّةِ أَوْ الْحُمْرَةِ وَبِالْمَسْجِدِ الْكُوفِيِّ إِلَى الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
يُغْفَرُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ وَأَوْجِبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ

(رواه أبو داود وأحمد وابن ماجه)

ความว่า “ใครเริ่มพิธีหัจญ์หรืออุมเราะฮ์จากมัสญิดอัล-อักศอ สู่มัสญิดอัล-หะรอม เขาจะได้รับการ
อภัยโทษบาปทั้งที่ผ่านมาแล้ว และบาปที่ยังอยู่ข้างหน้า (ยังไม่ได้กระทำ) หรือเขาจักได้
เข้าสวรรค์อย่างแน่นอน”

(รายงานโดย อบูดาวูด อะหมัด อิบน์มาญะฮ์)

สาระสำคัญจากหะดีษ

ท่านรสุลุลลอฮ์ได้กล่าวถึงความสำคัญและคุณค่าของการประกอบพิธีหัจญ์ไว้มากมาย
อันได้แก่

1. ตัวเขาเองจะปลดเปลื้องจากบาปทั้งหลาย จะมีแต่ความบริสุทธิ์
2. จะได้รับการตอบแทนด้วยสวนสวรรค์
3. อัลลอฮ์จะทรงอภัยโทษบาปของเขาทั้งที่ได้กระทำมาแล้ว และยังไม่กระทำอีก

คำสอนของหะดีษมาใช้ในการชีวิตประจำวัน

การทำพิธีหัจญ์จะเกิดแต่ผลดีต่อมนุษยชาติในทุกๆ ด้าน และสามารถสร้างเป็นเอกลักษณ์
ที่จะแสดงให้เห็นถึงความศรัทธาอันแข็งแกร่งของมวลมุสลิมทั้งโลก ยอมเสียสละทรัพย์สิน เงินทอง
จากครอบครัวและญาติพี่น้อง เพื่อจะได้มาประกอบศาสนกิจหรือภารกิจที่อัลลอฮ์ได้ทรงกำหนด
เอาไว้ตั้งแต่สมัยก่อนจนถึงปัจจุบัน ถึงแม้จะเหนื่อยล้า แออัด ลำบากแค่ไหนไม่มีผู้ใดบอกกว่า
เสียตายนเงินทอง เสียตายเวลา ส่วนใหญ่จะตอบเป็นเสียงเดียวกันว่า ตนเองได้ปฏิบัติศาสนกิจ
สมบูรณ์ทุกอย่างแล้ว

สรุป

ศาสนาอิสลามได้สอนให้มนุษยชาติมีระเบียบวินัย รักษาความสะอาดอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกายและจิตใจ และได้สอนให้มนุษย์รำลึกถึงอัลลอฮ์ ปฏิบัติตามแนวทางของรَسُولุลลอฮ์เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีและดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง ตัวเราเอง ครอบครัว สังคมและบ้านเมืองจะมีแต่ความสงบสุขปราศจากภัยอันตรายต่างๆ ได้ ดังนั้นศาสนาอิสลามจึงวางกฎเกณฑ์ให้มนุษย์ได้ยึดถือปฏิบัติตามบัญญัติต่างๆ เช่น มุสลิมต้องรักษาความสะอาด ต้องละหมาดวันละ 5 เวลา ต้องถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน ต้องจ่ายซะกาต และต้องประกอบพิธีหัจญ์ (สำหรับผู้ที่มีความสามารถ)

กิจกรรมเสนอแนะ

นักเรียนแบ่งกลุ่มกันคว้านำมารายงานหน้าชั้นในหัวข้อเรื่องต่อไปนี้

1. คุณค่าของการถือศีลอดต่อปัจเจกบุคคล
2. คุณค่าของการถือศีลอดต่อสังคม
3. คุณค่าของการทำพิธีหัจญ์ต่อบุคคล
4. คุณค่าของการทำพิธีหัจญ์ต่อเอกภาพของสังคมมุสลิม

คำถามท้ายบท

1. อิสลามได้ให้ความสำคัญในเรื่องความสะอาดอย่างไร
2. จงอธิบายความสำคัญและคุณค่าของการละหมาด
3. จงอธิบายจุดประสงค์ของการจ่ายซะกาต
4. มุสลิมที่มีคุณสมบัติอย่างไรที่จะต้องไปประกอบพิธีหัจญ์

บทที่ 4

คำสอนจากหะดีษเกี่ยวกับกฎหมายอิสลาม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สรุปหลักคำสอนของหะดีษเกี่ยวกับการสมรส การซื้อขาย การยกให้และคดีอาญาได้
2. ปฏิบัติคำสอนของหะดีษเกี่ยวกับการสมรส การซื้อขาย การยกให้และคดีอาญาได้
3. ตระหนักถึงความสำคัญของหะดีษเกี่ยวกับการสมรส การซื้อขาย การยกให้และคดีอาญาได้

การสมรส

การสมรส เป็นการใช้ชีวิตร่วมกันของมนุษย์ ระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย ซึ่งแต่ละฝ่ายจะต้องทำหน้าที่ของตนเพื่อเสริมสร้างความสมบูรณ์แก่ชีวิต อิสลามจึงให้ความสำคัญแก่การสมรสดังที่ท่านรสุลุลลอฮ์ กล่าวไว้

يَا مَعْزَرَ الشَّيْبَانِ لَا تَسْطَاعُ مِنْكُمُ الْبَايَعُ فَلَيْسَتْ زَوْجٌ فَإِنَّهُ أَخْصَى لِلْمَرْأَةِ وَالْمَرْءُ لِلْفَرْجِ وَمَنْ لَمْ يَنْتَفِعْ فَلَيْسَ بِالْصَّوْمِ فَإِنَّهُ لَهُ زَوْجٌ (رواه البخاري)

ความว่า “บรรดาชายหนุ่มทั้งหลาย ผู้ใดในหมู่พวกท่านมีความสามารถจ้างแต่งงาน เพราะมันจะทำให้สายตาลดต่ำ (มีความยำเกรง ไม่ซม้ายตาผู้หญิงอื่น) และรักษาอวัยวะเพศ (ไม่ผิดประเวณี) และผู้ใดไม่มีความสามารถ เขาต้องถือศีลอด เพราะการถือศีลอดนั้นทำให้ลดละอารมณ์ทางเพศได้”

(รายงานโดยบุคอรี)

อิสลามสนับสนุนมุสลิมและมุสลิมะฮ์อยู่ร่วมกันฉันสามีภรรยาได้โดยการสมรสตามหลักศาสนา เมื่อเขาเหล่านั้นมีความสามารถในด้านทรัพย์สินที่จะใช้ในการจัดการเกี่ยวกับการสมรส เช่น ค่าสินสอด รวมทั้งความพร้อมในด้านร่างกายในการที่จะร่วมหลับนอน ฉันสามีภรรยาได้ ซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งที่จำเป็นในชีวิตสมรส ผู้ใดก็ตามที่มีความพร้อมใน 2 ประการนี้ อิสลามส่งเสริมให้สมรสได้

ซึ่งในหะดีษ รายงานโดย บุคอรีว่า “ท่านรَسُول ค็อลย ได้กำชับไว้ว่าการสมรสนั้นเป็นสุนนะฮฺ (แนวทาง) ของท่าน ผู้ใดที่ไม่ได้แต่งงาน เขาเหล่านั้นไม่ใช่พวกของท่าน”

จากความหมายของหะดีษข้างต้น เข้าใจได้ว่าผู้ที่มีความพร้อม แต่ไม่ยอมสมรสถือว่าไม่ได้ทำตามสุนนะฮฺของท่าน เขาเหล่านั้นไม่ได้อยู่ในแนวทางของท่านแต่ถ้าหากเขาไม่พร้อมเฉพาะด้านทรัพย์สิน ก็ให้เขาถือศีลอดเสีย เพราะการถือศีลอด จะทำให้ความรู้สึทางเพศของเขาลดลง สามารถปกป้องตัวเองให้ห่างไกลจากการกระทำชั่วได้ ส่วนผู้ที่ไม่มีความพร้อมทางด้านร่างกาย ไม่อาจจะร่วมหลับนอนฉันสามีภรรยา อาจเป็นเพราะไม่มีความรู้สึทางเพศ และเขาไม่แต่งงานก็ไม่ถือว่าเขาเป็นปฏิเสธรَسُول

การสมรส ทำให้จิตใจสงบสุข เข้มแข็ง บากบั่น ในการเผชิญกับชีวิตที่ลำเค็ญเพราะมีภรรยาคอยให้กำลังใจ ปกปักรักษาหรือ ให้ความช่วยเหลือต่อสามี ในการปฏิบัติงานต่างๆ ตลอดจนดูแลบ้านเรือนให้ร่มเย็นเป็นสุข อย่างไรก็ตามชีวิตสมรสจะราบรื่นเกิดผลดังกล่าวนั้น ก็ต่อเมื่อภรรยาเป็นผู้มีคุณธรรม ท่านนบี ค็อลย ได้ให้แนวทางในการเลือกคู่ครอง ดังปรากฏในหะดีษที่มีใจความว่า

“สตรีจะได้รับการสมรสเนื่องจากคุณสมบัติ 4 ประการ คือเนื่องจากทรัพย์สินของนาง วงศ์ตระกูลของนาง ความสวยของนาง และศาสนาของนาง แต่จงเลือกผู้ที่มีศาสนา ก่อน แล้วชีวิตของท่านจะราบรื่น”

(รายงานโดยผู้บันทึกหะดีษทั้งห้า)

นอกจากนี้ยังมีหะดีษบทอื่นๆ ที่กล่าวไว้ว่า “ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้ล้วนทำให้เพลิดเพลินใจ สำหรับสิ่งที่ทำให้เพลิดเพลินใจที่ดีที่สุดก็คือ สตรีที่ดี”

(รายงานโดย นะสาอี)

จะเห็นได้ว่า การสมรสทำให้ชีวิตของมนุษย์มีความสมบูรณ์ ในด้านความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน นอกจากนั้นยังมีความสำคัญในการที่จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ในการนับถือศาสนาของมุสลิมอีกด้วย ดังหะดีษที่กล่าวไว้ว่า

“เมื่อบ่าวของอัลลอฮฺ ทำการสมรส เท่ากับเขาได้ทำศาสนาของเขาสมบูรณ์ไปครึ่งหนึ่ง ดังนั้น เขาจงอย่าเกรงต่ออัลลอฮฺ ก็จะทำให้ศาสนาของเขาอีกครั้งหนึ่งสมบูรณ์”

(รายงานโดย บัยหะกี)

จากหะดีษข้างต้น ทำให้ทราบว่าการสมรสเป็นบันไดในการได้ไปสู่การเป็นมุสลิมอย่างสมบูรณ์ จึงมีความจำเป็นที่มุสลิมซึ่ง ปรารถนาที่จะเป็นมุสลิมที่ดี เป็นบ่าวของอัลลอฮฺที่จะยึดถือเป็นสุนนะฮฺ (แนวทาง) ของท่านรَسُول โดยการสมรส ไม่ยึดความเป็นโสดตลอดชีวิต

ท่านรสุลุลลอฮฺ คืออัลลลอฮฺอะลัยฮิอะสสลาม ได้คัดค้านบรรดาสาวกของท่านที่จะปลื้กตัว ใช้ชีวิตอย่างสันโดษ เพื่อให้ดำรงชีวิตตามแบบอย่างของท่านหรือสุนนะฮฺของท่าน

أَرَادَ إِنْسَانٌ مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَرْفُضَ الدُّنْيَا وَيَتْرَكَ النِّسَاءَ وَيَتْرَهُبُوا. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: فَعَلَّظَ فِيهِمُ الْقِتَالَ، ثُمَّ قَالَ: إِنَّمَا هَذَا مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ بِالشَّدِيدِ، شَدَّدُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ فَشَدَّدَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ فَأُولَئِكَ بَقَايَاهُمْ فِي الْأَدْيَارِ وَالْقَوَامِعِ، فَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تَشْرِكُوا بِهِ، وَحُجُّوا وَاعْمَرُوا وَاسْتَقِيمُوا وَاسْتَقِمِرْ بِكُمْ.

อะบูกลามะได้เล่าว่า เศาะหาบะฮฺบางท่านของท่านรสุลฯ ได้ตัดสินใจที่จะละทิ้งโลกและภรรยาของพวกเขาเพื่อไปใช้ชีวิตเป็นนักบวช ท่านรสุลจึงได้บอกแก่พวกเขาความว่า

“ประชาชาติก่อนหน้าพวกเขาได้ถูกทำลายมาแล้วเพราะการยึดชีวิตสันโดษ พวกเขาเรียกร้องเกินไปบนตัวของพวกเขาเองจนกระทั่งอัลลอฮฺได้นำมาความทุกข์ยากมาให้แก่พวกเขา เจ้าจะเห็นพวกเขาไม่กี่คนที่ยังคงอยู่ในวัดและอาราม ดังนั้นจงเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺและจงอย่าตั้งภาคีใดๆ เทียบเคียงพระองค์ จงประกอบพิธีหัจญ์และอุมเราะฮฺ จงเป็นผู้เที่ยงตรงและกิจการทุกอย่างจะถูกทำให้ถูกต้องสำหรับท่าน

(รายงานโดยอับดุลรอซซาก อิบน์ ญะร็ร และ อิบน์ อัล-มุญญิร)

يَا مَعْشَرَ الشَّبَابِ مَنْ اسْتَطَاعَ مِنْكُمُ الْبَاءَةَ فَلْيَتَزَوَّجْ فَإِنَّهُ
أَغْضَرُ لِلْبَصَرِ وَأَخْصَنُ لِلْفَرْجِ: (البخاري)

ท่านรสุลุลลอฮฺได้กล่าวแก่คนหนุ่มความว่า “ชายหนุ่มที่สามารถเลี้ยงดูภรรยาได้ควรแต่งงาน เพราะว่ามันจะป้องกันเขา ให้พ้นจากการมองผู้หญิงและรักษาความบริสุทธิ์ของเขาไว้”

(รายงานโดย บุคอรี)

การสมรสเป็นหน้าที่สำหรับมุสลิมทุกคนที่มีความสามารถจะเลี้ยงดูภรรยาได้และไม่อนุญาตให้หลีกเลี่ยง ไม่ต้องกลัวความยากจนแต่เขาจะต้องพยายามหาทางทุกอย่างที่จะหางานทำ พร้อมๆ กับขอความช่วยเหลือจากอัลลอฮฺ เพราะอัลลอฮฺได้สัญญาที่จะช่วยบรรดาผู้ที่สมรสเพื่อจะปกป้องความบริสุทธิ์ของตนเอง ท่านรสุลุลลอฮฺได้กล่าว

ثَلَاثَةٌ حَقٌّ عَلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ: السَّالِحُ الَّذِي يُرِيدُ الْعَفَا، وَالْمُكَتَبُ
الَّذِي يُرِيدُ الْإِدَاءَ، وَالْعَازِي فِي سَبِيلِ اللَّهِ.

ความว่า “มีคนอยู่สามประเภทที่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากอัลลอฮ์ คนที่แต่งงานด้วยความต้องการที่จะดำรงชีวิตที่บริสุทธิ์ ทาสผู้ที่เป็นนายตกลงที่จะขายอิสรภาพให้เมื่อเขาคิดที่จะซื้อ และผู้ที่ต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮ์”

(รายงานโดยอะหมัด, อัล-นะสาอี, อิบน์ มาญะฮฺและฮาเกม)

การเลือกคู่ครองที่จะสมรสด้วยนั้นอิสลามได้ห้ามมุสลิมทำการสู่ขอหญิงที่ได้ถูกหมั้นหมายไว้กับมุสลิมอีกคนหนึ่งอยู่ก่อนแล้ว เพราะไม่อย่างให้เกิดความแตกแยกในระหว่างพี่น้องมุสลิมด้วยกันเอง บุคอรีได้รายงานว่าท่านรสุลุลลอฮ์ได้กล่าว

لَا يَخْطُبُ الرَّجُلُ عَلَى خِطْبَةِ الرَّجُلِ حَتَّى يَتَرَكَ الْمُخَاطَبُ قَبْلَهُ
أَوْ يَأْذَنَ لَهُ. (بخاری)

ความว่า “ผู้ชายจะต้องไม่สู่ขอหญิงที่หมั้นหมายไว้กับผู้ชายอีกคนหนึ่งอยู่ก่อนแล้ว เว้นเสียแต่ว่าเขาผู้นั้นจะถอนหมั้นหรือให้อนุญาตแก่เขาแล้ว”

(รายงานโดยบุคอรี)

อิสลามได้เตือนประชาชาติมุสลิมว่า ผู้หญิงมุสลิมที่มีความรักในศาสนาและเป็นผู้ที่มีความศรัทธาโดยเคร่งครัดนั้นดีกว่าหญิงที่เป็นมุสลิมเพียงในนาม

إِظْفَرِي دَاتِ الدِّينِ تَرَبَّتْ يَدَاكَ. (بخاری)

ผู้หญิงมุสลิมเหมาะสมกับชายมุสลิมมากกว่าผู้หญิงที่มีใช้มุสลิมโดยกำเนิด ชายมุสลิมที่สมรสกับผู้หญิงที่มีใช้มุสลิมก็เท่ากับว่าผู้หญิงมุสลิมอีกหลายคนจะไม่ได้สมรส สภาพการณ์เช่นนี้ย่อมเป็นอันตรายต่อสังคมมุสลิม อิสลามถือว่าการหะรอมที่ผู้หญิงมุสลิมจะไปสมรสกับผู้ชายที่มีใช้มุสลิม อิสลามได้ห้ามทั้งชายและหญิงมุสลิมสมรสกับผู้มีใช้มุสลิม

การสมรสกับหญิงเกินกว่าหนึ่งคน อิสลามได้อนุญาตให้ชายมุสลิมสมรสกับหญิงได้เกินกว่าหนึ่งคน เพื่อที่จะแก้ปัญหาที่กดดันมนุษย์อยู่ทั้งในทางส่วนตัวและสังคม ในอดีตมีประชาชาติและศาสนาบางศาสนาได้อนุญาตให้ผู้ชายสมรสกับผู้หญิงถึงจำนวนสิบคน และบางครั้งถึงร้อยคนโดยปราศจากเงื่อนไขหรือข้อจำกัด แต่อิสลามได้วางข้อจำกัดและเงื่อนไขสำหรับการมีภรรยามากกว่าหนึ่งคนไว้โดยกำหนดให้ผู้ชายมีภรรยาได้สูงสุดสี่คนเท่านั้น เมื่อชัยลัน อัช-ชะกอฟี ได้ยอมรับอิสลาม เขามีภรรยาถึงสิบคน ท่านรสุลุลลอฮ์จึงได้บอกเขาว่า

اخترمنهن أربعا وفارق سائرهن

“จงเลือกไว้สี่คนและหย่าที่เหลือ”

(รายงานโดยซาฟีอี, อะหมัด, ตีรฺมิซียฺ, อิบน์ มาญะฮฺ, อิบน์ อบี-ฮัยษะฮฺ อัล-ดาร์กูตียฺและบัยหะกี)

ส่วนท่านรสูลุลลอฮ์นั้นมีภรรยาถึงเก้าคน อัลลอฮฺเป็นผู้ยกเว้นให้ เพื่อการเผยแผ่อิสลาม ระหว่างที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ เพราะความจำเป็นของประชาชาติมุสลิม

ผู้ชายที่มีภรยามากกว่าหนึ่งนั้นต้องให้ความยุติธรรมแก่บรรดาภรรยาทั้งหลายอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอาหาร เครื่องดื่ม ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และการใช้จ่าย ตลอดจนถึงมีความยุติธรรมในการแบ่งเวลาให้แก่ภรรยา ผู้ใดที่ไม่สามารถให้ความยุติธรรมได้ อัลลอฮฺ ทรงห้าม มิให้มีภรยามากกว่าหนึ่งคน

สาระสำคัญจากหะดีษ

1. การสมรสเป็นสุนนะฮฺ (แนวทาง) ของท่านรสูล คือลหฺ ผู้ใดไม่กระทำการสมรสทั้งๆ ที่เขามีความพร้อมทั้งทางด้านทรัพย์สินและร่างกายที่สมบูรณ์ เขาเหล่านั้นไม่ใช่พวกของท่าน
2. การสมรสเป็นบันไดสู่การเป็นมุสลิมที่สมบูรณ์ และรวมทั้งก่อให้เกิดความสงบสุข สามารถฝ่าฟันอุปสรรคในชีวิตได้เพราะมีคู่ชีวิตเป็นผู้ให้กำลังใจ
3. ในการเลือกสตรีมาเป็นคู่ชีวิต ควรคำนึงถึงศาสนาก่อนเป็นอันดับแรก ไม่ควรเลือกความสวยของนาง หรือ ฐานะของนางเป็นหลัก เพราะสองสิ่งนี้เป็นสิ่งที่ไม่ยั่งยืน สามารถเปลี่ยนไปตามกาลเวลา และอายุขัยได้ แต่ศาสนาอิสลามสามารถยึดเหนี่ยวจิตใจและศรัทธาของคนได้
4. การกระทำการล่วงประเวณี ก่อนการสมรส (ซินา) ถือเป็นบาปใหญ่ บุคคลใดที่กระทำการล่วงประเวณี ตามหลักศาสนาอิสลามบุคคลเหล่านั้นจะต้องถูกเขียนตีด้วยหวาย 100 หวาย หรือการประพาศติผิดในกามกับสามีหรือภรรยาผู้ ซึ่งไม่ใช่สามี ภรรยาของตนเอง เขาเหล่านั้นจะต้องถูกฝังตัวในหลุมบริเวณที่มีผู้คนเดินผ่านไปมา และจะถูกผู้คนประณามพร้อมกันนั้นจะถูกขว้างปาด้วยก้อนหินจนถึงแก่ชีวิต

คำสอนของหะดีษมาใช้ในชีวิตประจำวัน

อิสลามได้ตระหนักและให้ความสำคัญแก่ประชาชาติมุสลิมในเรื่องการสมรสตามแบบอย่างของท่านรสูล เพื่อเสริมสร้างความสมบูรณ์แก่ชีวิตการสมรสให้มีความราบรื่น บ้านเรือนร่มเย็น

เป็นสุขก็ต่อเมื่อสามีภรรยาเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ รู้จักหน้าที่ซึ่งกันและกัน และจะมีผู้สืบทอดที่ดีต่อไป

การซื้อขาย

อัลลอฮ์ได้สร้างมนุษย์ในลักษณะที่แตกต่างกันจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์จะต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน เพราะแต่ละคนมิได้เป็นเจ้าของทุกสิ่งทุกอย่างที่ตัวเองต้องการ ดังนั้นอัลลอฮ์จึงได้นำมนุษย์ให้รู้จักมีการแลกเปลี่ยนสินค้าผ่านการซื้อขาย เพื่อให้ชีวิตทางด้านสังคมและเศรษฐกิจดำเนินไปอย่างราบรื่น ท่านรสุลุลลอฮ์ ยอมรับในการดำเนินธุรกิจทั้งหลายที่ไม่ขัดกับหลักการอิสลามและ ห้ามซื้อขายสินค้าที่หะรอม

ท่านรสุลุลลอฮ์ ได้กล่าวไว้

إِنَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ حَرَّمَ بَيْعَ الْخَمْرِ وَالْمَيْتَةِ وَالْخِنْزِيرِ وَالْأَصْنَامِ
(متفق عليه)

ความว่า “แน่นอน อัลลอฮ์และรสุลของพระองค์ได้ห้ามการขายเหล้า เนื้อสัตว์ที่ตายเอง เนื้อหมู และเจี๊รวัวแล้ว”

(รายงานโดย บุคอรีและมุสลิม)

นอกจากนี้ท่านยังกล่าวอีกว่า

إِنَّ اللَّهَ إِذَا حَرَّمَ شَيْئًا حَرَّمَ ثَمَّهُ. (ابن ماجه)

ความว่า “เมื่ออัลลอฮ์ห้ามสิ่งใด พระองค์ก็ห้าม(การให้และการรับ) ราคาของมันด้วย”

(รายงานโดยอะหมัดและอบูดาวูด)

ท่านรสุลุลลอฮ์ได้ห้ามการขายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับความไม่แน่นอน เช่น การขายปลาในน้ำ การขายลูกสัตว์ที่อยู่ในท้องแม่ของมัน การขายผลไม้ที่ยังไม่สุกในไร่หรือสวน ซึ่งวิธีการเช่นนี้จะนำไปสู่การทะเลาะเบาะแว้งหรือการฟ้องร้อง อันเนื่องมาจากความไม่แน่นอน ท่านรสุลุลลอฮ์ได้ห้ามการขายผักข้าวโพดจนกว่ามันจะขาวและปราศจากแมลงกัดกิน โดยกล่าวว่า

أَرَأَيْتَ إِذَا مَنَعَ اللَّهُ الثَّمَرَ، ثُمَّ سَجَّلَ أَحَدُكُمْ مَالَ أَخِيهِ
(البخاري وغيره)

“จงบอกฉันว่าทำไมเมื่ออัลลอฮ์ยับยั้งผลไม้อะไรแล้ว พวกท่านคนใดยังจะเอาทรัพย์สินของพี่น้องของเขาอีก”

(รายงานโดยบุคอรีและคนอื่นๆ)

การซื้อขายในอิสลามนั้นระบบการตลาดจะเป็นแบบเสรีและเป็นไปตามกฎแห่งธรรมชาติ ในเรื่องอุปทานและอุปสงค์ เมื่อราคาสินค้าสูงขึ้นในสมัยของท่าน ประชาชนได้ขอร้องให้ท่าน กำหนดราคา ท่านจึงได้ตอบว่า

إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمُسَعِّرُ الْقَائِضُ الْبَاسِطُ الرَّزَاقُ وَإِنِّي لَأَجُوزُ
أَنَّ إِلَهِي اللَّهُ وَلَيْسَ أَحَدٌ مِنْكُمْ يَطْلُبُ لِنَبِيِّ بِمَظْلَمَةٍ فِي دَمٍ وَلَا مَالٍ .
(أمرؤ البراءة والترمذي وأبو داود والبيهقي وابن ماجه)

ความว่า “อัลลอฮ์เป็นผู้เดียวเท่านั้นที่กำหนดราคา (ผู้ยับยั้ง ผู้ให้อย่างเต็มที่และผู้ประทานปัจจัยยังชีพ และฉันหวังว่าเมื่อฉันพบพระองค์ จะไม่มีใครในพวกท่านต่อว่าฉันว่าไม่เป็นธรรมในเรื่องเลือดเนื้อหรือทรัพย์สิน”

(รายงานโดย อะหมัด, อับูดาวูด, ตีรมิซีย์, อิบน์มาญะฮ์, ดารีและอบูยะฮุสลา)

อิสลามจะประมาณอย่างรุนแรงต่อบรรดาผู้ที่กักตุนสินค้า เพื่อผลประโยชน์ของตนเอง และสร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น ท่านรสุลุลลอฮ์ประมาณผู้ที่กักตุนสินค้าด้วยถ้อยคำที่รุนแรงว่า

مَنْ أَحْتَكَرَ الطَّعَامَ أَنْ يَعِينُ كَيْفَهُ فَقَدْ بَرَّئَ اللَّهُ مِنْهُ .
(أمرؤ البراءة وأبو داود والبيهقي وابن ماجه)

ความว่า “ถ้าผู้ใดกักตุนเมล็ดข้าวไว้เป็นเวลาสี่สิบวันเพื่อต้องการให้ได้ราคาสูง อัลลอฮ์จะตัดเขาออกไป”

(รายงานโดย อะหมัด, ฮากิม, อิบน์ อุซัยบะฮ์และบัซซาร)
นอกจากนี้ ท่านรสุลยังได้กล่าวไว้

لَا يَحْتَكِرُ إِلَّا خَاطِئٌ . (رواه مسلم)

ความว่า “ถ้าผู้ใดกักตุนสินค้าไว้จนกระทั่งราคาสูงขึ้น เขาผู้นั้นเป็นผู้ทำบาป”

(รายงานโดย มุสลิม)

นอกจากนี้ท่านยังกล่าวว่า

يُنْسِ الْعَبْدَ الْمُتَكَبِّرُ، إِنْ سَمِعَ بِرُخْصٍ سَاءَةٍ، وَلَوْ أَنْ يَسْمَعَ بِغَلَا
فَرِيحٍ. (ابن رزيم في باس)

ความว่า “คนที่กักตุนสินค้าเป็นคนชั่ว ถ้าหากว่าราคาตก เขาจะเสียใจและถ้าราคาขึ้นพวกเขาจะมีความสุข”

(รายงานโดย อิบน์ ะซีนจากคณะ)

และอีกครั้งหนึ่งท่านรสุลุลลอฮ์ได้กล่าวว่า

الْحَالِبُ مَرْزُوقٌ وَالْمُتَكَبِّرُ مَلْعُونٌ. (ابن ماجة)

“ผู้ที่นำสินค้ามาสู่ตลาดเป็นที่ได้รับการจำเริญด้วยความมั่งคั่ง แต่ผู้ที่กักตุนมันไว้คือผู้ที่ถูกสาบแช่ง”

(รายงานโดย อิบน์มาญะฮ์ และฮาเกิม)

หะดีษที่สำคัญอีกหะดีษหนึ่งที่กล่าวเกี่ยวกับการกักตุนและการโกงราคา ท่านรสุลุลลอฮ์

กล่าวว่า

مَنْ دَخَلَ فِي شَيْءٍ مِنْ أَسْعَارِ الْمُسْلِمِينَ لِيُغْلِيَهُ عَلَيْهِمْ كَانَ حَقًّا
عَلَى اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَنْ يَقْعُدَهُ بِعَظْمٍ مِنَ النَّارِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
قَالَ: أَنْتَ سَمِعْتَ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ؟ قَالَ:
غَيْرَ مَرَّةٍ وَلَا مَرَّتَيْنِ. (إمام الطبراني)

“ใครก็ตามที่เข้าไปแทรกแซงราคาสินค้าของมุสลิมเพื่อที่จะให้มันสูงขึ้น อัลลอฮ์จะให้นั่งในไฟนรกในวันแห่งการฟื้นคืนชีพ” อับดุลลอฮ์ถามว่า “ท่านได้ยินจากรสุลหรือ? มะอ์คูลจึงตอบว่า “มากกว่าหนึ่งหรือสองครั้งด้วย”

(รายงานโดย อะหมัด และอิब्น์อับรอน)

จากตัวบทและเนื้อหาของหะดีษที่กล่าวมาข้างต้น บรรดานักวิชาการได้อนุมานว่าการกักตุนสินค้า เป็นที่ต้องห้ามในสองประการด้วยกัน

ประการแรก คือ การกักตุนเป็นอันตรายต่อประชาชนของประเทศ

ประการที่สอง คือ การกักตุนโดยมีเป้าหมายเพื่อที่จะบีบบังคับให้ราคาสูงขึ้นเพื่อได้กำไรมากกว่า

การดำเนินธุรกิจในอิสลามจะต้องปราศจากการเอารัดเอาเปรียบและการหลอกลวงให้มากที่สุด อิสลามห้ามการหลอกลวงทุกประเภท ตามที่ท่านรสุลได้กล่าวไว้

لَبِيعَانٍ بِالْخِيَارِ مَا لَمْ يَتَفَرَّقَا، فَإِنْ صَدَقَا وَبَيَّنَّا بَوْرِكَ لَهُمَا
فِي بَيْعِهِمَا، وَإِنْ كَذَبَا وَكُنَّا مُحِقَّتْ بَرَكَةُ بَيْعِهِمَا. (رواه البخاري)

ความว่า “ผู้ที่ดำเนินธุรกิจการค้าทั้งสองฝ่ายมีสิทธิที่จะระงับการค้านั้นได้ทราบได้ทั้งสองฝ่ายยังมีได้แยกจากกัน ถ้าหากว่าพวกเขาบอกความจริงและทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นที่กระจ่างชัดพวกเขาก็จะได้รับความเจริญในการดำเนินธุรกิจการค้า แต่ถ้าพวกเขาโกหกและปิดบังสิ่งใดไว้ความเจริญ นั้นก็จะถูกทำให้หมดไป”

(รายงานโดย บุคอรี)

นอกจากนี้ท่านรสุลได้กล่าวไว้

لَا يَحِلُّ لِأَحَدٍ يَبِيعُ بَيْعًا إِلَّا بَيَّنَّ مَا فِيهِ، وَلَا يَحِلُّ لِمَنْ يَعْلَمُ ذَلِكَ
إِلَّا بَيَّنَّهُ. (رواه الحاكم والبيهقي)

ความว่า “ไม่เป็นที่อนุญาตให้ขายสิ่งใดโดยปราศจากการแสดงสิ่งนั้นให้แจ้งชัด และไม่เป็นที่อนุญาตให้ผู้รู้ (ถึงความบกพร่องของสินค้า) เงียบเฉยไม่เอ่ยถึงมัน”

(รายงานโดย ฮากิม และบัยหะกี)

ครั้งหนึ่ง ขณะที่เดินผ่านพ่อค้าขายเมล็ดข้าว ท่านรสุลเกิดความอยากรู้อยากเห็นอะไรขึ้นมา ท่านจึงได้เอามือล้วงลงไปในกองเมล็ดข้าวนั้น และท่านก็พบว่ามันเปียกชื้น ท่านจึงถามพ่อค้าผู้นั้นว่า “อะไรนี่” พ่อค้าผู้นั้นจึงตอบว่า “เพราะฝน” ดังนั้นท่านรสุลจึงได้กล่าวแก่พ่อค้าผู้นั้นว่า

فَمَا أَجَعَلْتَهُ فَوْقَ الطَّلَعِ حَتَّى يَرَاهُ النَّاسُ؟! مَنْ غَشَّنَا
فَلَيْسَ مِنَّا. (مسلم)

“ทำไมท่านจึงไม่เอามันไว้ข้างบนเพื่อที่จะให้คนเห็นมัน คนที่หลอกลวงมิใช่พวกของเรา”
(รายงานโดยมุสลิม)

บาปในการหลอกลวงจะยิ่งหนักขึ้นเมื่อผู้ขายโฆษณาสรรพคุณสินค้าของตัวเองด้วยการสาบานเท็จ (การสาบานว่าสิ่งนั้นจริงในนามของอัลลอฮ์) ท่านรสุลุลลอฮ์กล่าวว่า

أَكْهَفُ مَنَفَقَةٍ لِلْسِّلَعَةِ لِمُجْعَةٍ لِلْبَرَكَةِ. (رواه البخاري)

“การสาบานทำให้ขายสินค้าได้ก็จริง แต่มันก็ทำลายความจำเริญ”

(รายงานโดยบุคอรี)

การหลอกลวงลูกค้าอีกวิธีหนึ่งก็คือ การชั่ง หรือการตวง หรือการวัดสินค้าให้ขาด การซื้อขายของมุสลิมต้องพยายามให้เที่ยงตรงที่สุด เพราะการชั่ง ตวง และวัด ที่ขาดตามจำนวนได้ตกลงซื้อขายกันนั้นจะถูกสอบสวนจากอัลลอฮ์อย่างแน่นอนในวันฟื้นคืนชีพ

อิสลามได้ห้ามการซื้อขายทรัพย์สินที่ถูกขโมยหรือได้มาโดยไม่เป็นธรรมจากเจ้าของ ใครก็ตามที่ทำเช่นนั้นก็เท่ากับเขาอยู่ยงส่งเสริมผู้ฉกชิงวิ่งราว สร้างปัญหาอาชญากรรม จากหะดีษที่ว่า

مَنْ اشْتَرَى سَرِقَةً (أَبَى مَسْرُوقًا) وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهَا سَرِقَةٌ
فَقَدْ اشْتَرَكَ فِي إِثْمِهَا وَعَارِهَا. (رواه البيهقي)

ความว่า “ผู้ที่ซื้อทรัพย์สินที่ถูกขโมยโดยรู้ว่ามีมันถูกขโมยมาจะมีส่วนในบาปและความอับอายในการขโมยด้วยเหมือนกัน”

(รายงานโดย บัยหะกี)

อิสลามสนับสนุนและส่งเสริมให้มุสลิมประกอบธุรกิจการค้าขายสิ่งที่ดีปราศจากดอกเบี้ยทุกรูปแบบ ท่านรสุลได้ประกาศสงครามต่อต้านดอกเบี้ย และบรรดาผู้ที่เกี่ยวข้องกับมัน ท่านได้ชี้ให้เห็นอันตรายของมันที่มีต่อสังคมว่า

إِذَا ظَهَرَ الرِّبَا وَالزَّيْفُ فِي قَرْيَةٍ فَقَدْ أَحْلَوْا بِأَنْفُسِهِمْ عَذَابَ النَّارِ. (رواه الحاكم. وروى عنه أبو يعلى بإسناد جيد)

ความว่า “เมื่อดอกเบี้ยและการฉ้อโกงปรากฏขึ้นในสังคม คนในสังคมนั้นได้นำตัวของพวกเขาเข้าไปสู่การลงโทษของอัลลอฮ์”

(รายงานโดย ฮากิม และอบูยะอฺลา)

และอีกหะดีษหนึ่งกล่าวว่า

لَعَنَ اللَّهُ أَكْلَ الرِّبَا وَمُؤْكِلَهُ يَشَايِدُهُ وَكَاتِبَهُ

(رواه المرواني، دار الحديث، والنسائي، وابن ماجه)

ความว่า “อัลลอฮ์ได้ประณามสาปแช่งผู้ที่เอาดอกเบี้ย ผู้ที่จ่าย ผู้ที่เขียนสัญญาและผู้ที่เป้นพยานด้วย”
(รายงานโดย อะหมัด, อับูดาวูด, ตีรมิซีย์, นะสาอี, และอิบนุมาญะฮ์)

การซื้อขายโดยการจ่ายเงินสดเป็นสิ่งที่ดี เพื่อจะได้ป้องกันปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างแน่นอนกว่าการขายแบบอื่น การขายแบบสินเชื่อ และการจ่ายเงินล่วงหน้าเป็นที่อนุมัติในอิสลาม แต่ต้องกำหนดจำนวนและเวลาที่แน่นอน ดังในหะดีษที่ว่า

مَنْ أَسْلَفَ فَلْيُسَلِّفْ فِي كَيْلٍ مَعْلُومٍ وَوَزْنٍ مَعْلُومٍ إِلَى أَجَلٍ مَعْلُومٍ

(رواه البخاري)

ความว่า “ผู้ที่จ่ายเงินล่วงหน้าเพื่อสิ่งใดจะต้องทำเช่นนั้นสำหรับการตวงชั่งและกำหนดเวลาที่ระบุไว้”
(รายงานโดย บุคอรีและมุสลิม)

สาระสำคัญของหะดีษ

1. อิสลามห้ามซื้อขายสิ่งที่มึนเมา เนื้อสัตว์ที่ตายเอง เนื้อหมู และเจวีศรูปปั้น
2. ห้ามขายปลาในน้ำ สัตว์ที่อยู่ในท้องของแม่ ผลไม้ที่ยังไม่สุก
3. ท่านรสุลฯ ประณามผู้ที่กักตุนสินค้า เพื่อต้องการให้ได้ราคาสูง
4. ห้ามขายสินค้าแบบหลอกหลวง
5. การซื้อขายของมุสลิมต้องพยายามให้เที่ยงธรรมที่สุด (การชั่ง ตวง และวัด)
6. ห้ามซื้อขายทรัพย์สินที่ถูกขโมย หรือได้มาโดยไม่ชอบธรรม
7. อิสลามส่งเสริมการประกอบธุรกิจการค้าขายที่ดีปราศจากดอกเบี้ยทุกรูปแบบ
8. อิสลามอนุมัติให้มีการซื้อขาย โดยการจ่ายเงินสด แบบเงินสด หรือจ่ายเงินล่วงหน้า แต่ต้องกำหนดจำนวน และเวลาที่แน่นอน

คำสอนของหะดีษมาใช้ในชีวิตประจำวัน

การซื้อขายเป็นการดำเนินธุรกิจ หรือการประกอบอาชีพที่อิสลามส่งเสริมให้บรรดามุสลิมดำเนินบนพื้นฐานแห่งความบริสุทธิ์ยุติธรรม ไม่หลอกหลวง ไม่โกง แต่อิสลามได้ห้ามระบบดอกเบี้ย

ทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชาติมุสลิมรู้จักการประกอบอาชีพที่ดี สามารถใช้จ่ายในทางที่จำเป็นและถูกต้องโดยปราศจากความคิดที่จะพยายามเบียดเบียนผู้อื่น

การยกให้

วัตถุหรือสิ่งของต่างๆ ที่อิสลามอนุญาตให้มีการซื้อขายกันได้ ทุกสิ่งเหล่านั้นเป็นที่อนุญาตแก่บรรดามุสลิมที่จะมอบให้หรือยกให้กับผู้อื่นได้ อาจจะยกให้เป็นของขวัญ รางวัล หรือให้เป็นของสมนาคุณ การยกให้จะสมบูรณ์ได้เมื่อมีการส่งมอบกัน และผู้รับรับของไว้แล้ว ผู้ให้ไม่มีสิทธิที่จะเอาคืน

ท่านรศูลได้กล่าวไว้ว่า

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: كَانَ إِذَا أُتِيَ بِطَعَامٍ سَأَلَ عَنْهُ، فَإِنْ قِيلَ: هَدِيَّةٌ أَكَلَ مِنْهَا، وَإِنْ قِيلَ: مَدَقَةٌ لَمْ يَأْكُلْ... رواه البخاري...

“จากอนุรุธเราะฮะฮฺว่า เมื่อมีอาหารนำมาให้ท่านนบี ท่านจะถามถึงอาหารนั้น มีบางคนกล่าวว่า เป็นของกำนัล ท่านก็รับประทานมัน หากมีผู้กล่าวว่า เป็นของศอดตะเกาะฮฺ (ทาน) ท่านรศูลไม่รับประทาน”

(รายงานโดยบุคอรี)

ของให้จะขอคืนไม่ได้ เว้นแต่ก่อนถึงมือผู้รับ ซึ่งในเรื่องนี้มีหะดีษระบุว่า

أَنَّه صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَهْدَى لِلتَّجَاشِيِّ مِسْكَ فَمَاتَ قَبْلَ أَنْ يَصِلَ إِلَيْهِ فَقَسَمَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: بَيْنَ نِسَائِهِ... رواه الحاكم...

“ท่านนบีได้เคยถวายน้ำหอมต่อกษัตริย์นญาซีย แต่พระองค์ก็ได้สวรรคตเสียก่อนที่จะทรงรับ ท่านนบีจึงได้จัดแบ่งน้ำหอมนั้นให้กับภริยาของท่าน”

(รายงานโดยฮาเกิม)

และหากของให้ดังกล่าวถึงมือผู้รับ ผู้ให้จะขอคืนไม่ได้ เว้นแต่ผู้ให้เป็นบิดาของผู้รับ ดัง
หะดีษที่ระบุว่า

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
ﷺ: الْعَائِدُ فِي هَبْتِهِ كَالْكَلْبِ يَتْبَعُ ثُمَّ يَعُودُ فَوْقَيْهِ.
.. رواه البخاري ومسلم ..

“จากอับนุอับบาส กล่าวว่า ท่านรَسُولกล่าวว่า ผู้ที่เอาของที่ยกให้คนอื่นไปแล้วกลับคืน
เปรียบประหนึ่งสุนัขที่อาเจียนออกมาแล้วกลืนกลับไปใหม่”

(รายงานโดยบุคอรี และมุสลิม)

มีอีกหะดีษระบุว่า

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: لَا يَحِلُّ لِرَجُلٍ أَنْ يُعْطَى عَطِيَّةٌ
أَوْ يَهَبَ هَبَةً فَيَرْجِعَ فِيهَا إِلَّا الْوَالِدَ فَيُؤْتِيَ وَلَدَهُ.
.. رواه أبو داود ..

“จากอับนุอับบาส จากท่านนบี กล่าวว่า ไม่อนุญาตให้บุคคลใดมอบของให้แล้วเอาคืน เว้นแต่สิ่งที่ผู้
บังเกิดเกล้าให้กับบุตร”

(รายงานโดย อับูดาวูด)

ในกรณีการให้ที่ผู้ให้กล่าวว่า “ฉันให้บ้านหลังนี้เป็นของท่านไปตลอดชีวิต” ดังนี้ผู้รับมี
กรรมสิทธิ์ในบ้านดังกล่าว และยังคงทอดไปถึงทายาทด้วยซึ่งกรณีเช่นนี้เรียกว่า อุมร่อ ดังที่หะดีษ
ระบุว่า

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: أَيُّمَا رَجُلٍ أَعْمَرَ رَجُلًا عُمَرَى لَهُ
وَلِعَقِبِهِ، فَقَالَ: أَعْطَيْتُكَ وَعَقِبَكَ مَا بَقِيَ مِنْكُمْ
أَحَدٌ، فَإِنَّهَا لَمِنْ أُعْطِيَ وَعَقِبِهِ لَا تَرْجِعُ إِلَى صَاحِبِهَا
مِنْ أَجْلِ أَنَّهُ أُعْطِيَ عَطَاءً وَقَعَتْ فِيهِ الْوَارِثَةُ.
.. رواه مسلم ..

“จากญาบิร ท่านรสุลกกล่าวว่า บุคคลใดให้แบบอุมรอกับบุคคลหนึ่ง ก็จะเป็นสิทธิ์แก่เขาสั้นแม้กระทั่งบุคคลที่ถัดมา (ทายาท) โดยกล่าวว่า ฉันมอบให้ท่านและบุคคลที่ถัดจากท่าน ตราบที่ยังมีคนหนึ่งๆ เหลืออยู่ ดังนั้นสำหรับบุคคลที่รับและบุคคลที่ถัดมา ไม่ต้องกลับคืนไปหาเจ้าของอีก อันเนื่องจากเขาได้ยกให้เป็นของให้ที่มีการรับทอดกันเป็นมรดก”

(รายงานโดย มุสลิม)

ส่วนรูกบา คือเป็นการให้ที่ผู้ให้ระบุเงื่อนไขว่า หากผู้ให้ถึงแก่ชีวิตก่อน ก็ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้รับ แต่หากผู้รับถึงแก่ชีวิตก่อน ให้กรรมสิทธิ์ดังกล่าวกลับคืนสู่ผู้ให้ ทั้งอุมรอและ รูกบา เป็นการให้ที่อนุมัติในอิสลาม ดังหะดีษระบุว่า

عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: الْغُرَى: بَمَائِزَةٍ وَالرَّقْبَى: بَمَائِزَةٍ لَا أَهْلَهَا. رواه أبو داود والنسائي.

“จากญาบิร กล่าวว่า ท่านรสุลกกล่าวว่า การให้แบบอุมรอ และรูกบา ถือเป็นเรื่องอนุมัติสำหรับผู้มีกรรมสิทธิ์”

(รายงานโดย อับูดาวูด และติรมิซีย)

คดีอาญา

โทษความผิดต่อชีวิตและร่างกายมี 2 ลักษณะ

1. กระทำผิดโดยเจตนา
2. กระทำโดยไม่เจตนาแต่ผลเกิดความผิดพลาด

1. บุคคลที่กระทำผิดโดยเจตนา จำเป็นต้องลงโทษโดยวิธีประหารชีวิตทดแทน แต่ถ้าหากผู้ปกครองของผู้เสียหาย หรือตัวผู้เสียหายให้อภัย กรณีเช่นนี้เพียงแต่จ่ายค่าปรับชั้นสูงโดยเอาจากทรัพย์สินของฆาตกร ดังมีหะดีษระบุว่า

وَعَلَى قَاتِلِ النَّفْسِ الْمُحَرَّمَةِ كَفَّارَةٌ وَهِيَ عَتَقُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ سَلِيمَةٍ مِنَ الْعِيُوبِ الْمُضْرَةِ فَإِنَّهُ لَمْ يَجِدْ فِصَامُ شَهْرَيْنِ مُتَابَعَيْنِ (رواه البخاري)

ความว่า “ผู้ที่ฆ่าคนโดยเจตนา คนที่ถูกฆ่านั้นเป็นคนที่อัลลอฮ์ห้ามมิให้ฆ่า ฆาตกรผู้นั้นจำเป็น (วาญิบ) ต้องจ่ายค่าทำขวัญความผิด โดยวิธีปล่อยทาสที่เป็นมุฮัมมิด 1 คน ทาสผู้นั้น

ต้องไม่พิการแต่ถ้าไม่มีทาสอย่างทีกล่าวมาต้องถือศีลอด 2 เดือนติดต่อกัน ผู้ที่ฆ่าโดยเจตนาเป็นผู้ที่อัลลอฮฺทรงห้ามจำเป็นต้องจ่ายค่าทำขวัญ คือ การไถ่บาปต่ออัลลอฮฺ ขณะเดียวกัน วาญิบจ่ายค่าขวัญให้แก่ญาติพี่น้องของผู้ที่ถูกฆ่า "

(รายงานโดย บุคอรี)

และมีอีกหะดีษหนึ่ง ท่านรสุลกล่าวไว้ว่า

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: اجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمُؤْنِقَاتِ: الشِّرْكَ بِاللَّهِ وَالسِّخْرُ وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَكْلُ الرِّبَا وَأَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ وَالتَّوَلَّى يَوْمَ الرَّحْفِ وَقَذْفُ الْحُمَمَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ الْخَافَاتِ.
... رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ ...

“จากอบูฮุร็อยเราะฮฺ จากท่านนบีกกล่าวว่า พวกท่านทั้งหลายจงห่างไกลภาวะกระเทบกระเทือนทางชั่วร้าย 5 ประการ คือ การตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺหนึ่ง การเชื่อในเรื่องหมอดูหนึ่ง การฆ่าชีวิตที่อัลลอฮฺทรงห้ามไว้ เว้นแต่ฆ่าตามสิทธิหรือตามหน้าที่หนึ่ง การกินดอกเบี้ยหนึ่ง การฉ้อโกงทรัพย์สินของเด็กกำพร้าหนึ่ง หนีทัพขณะประจันบานหนึ่ง และกล่าวหาหญิงที่ดีและศรัทธามั่นและเป็นผู้เพิกเฉยว่าจะเมิดประเวณี”

(รายงานโดย บุคอรีและมุสลิม)

การรุมสกรัม กล่าวคือบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปรุมทำร้ายผู้อื่นถึงตาย ก็ใช้หลักการฆ่าตกตามเช่นเดียวกัน

การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปรุมสกรัมบุคคลเพียงคนเดียว ถือว่ากลุ่มฆาตกรจะต้องรับโทษด้วยการฆ่าตกตามทุกคน

มีหะดีษระบุว่า

عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَتَلَ نَفَرًا، خُمَةً أَوْ سَبْعَةً بِرَجُلٍ وَاحِدٍ، قَتَلُوهُ غِيلَةً، وَقَالَ: لَوْ تَمَّ أَلَّا عَلَيْهِ أَهْلٌ لَقَتَلَهُمْ جَمِيعًا. ... رَوَاهُ مَالٌ ...

“จากสะอีด บุตรอัลมุสยิบ ว่าอุมัร บุตรอัลค็อฏฏอบ ได้เคยส่งฆ่าคนกลุ่มหนึ่งประมาณ 5-7 คน ซึ่งได้รุมฆาตกรรมชายคนหนึ่งในลักษณะลอบฆ่าและอุมัรกล่าวว่า หากชาวศุนอาอ์ทั้งหมดห้อมล้อมฆ่าเขา ก็ให้ประหารเขาทั้งหมด”

(รายงานโดย มาลิก)

มีหะดีษกล่าวว่า

عَنْ عُمَرَ بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ : أَنَّ رَسُولَ
اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا
مُتَعَمِّدًا دَفَعَ إِلَى أَوْلِيَاءِ الْمَقْتُولِ : فَإِنْ شَاءُوا قَتَلُوا ،
وَإِنْ شَاءُوا أَخَذُوا الدِّيَةَ ، وَهِيَ : ثَلَاثُونَ حِقَّةً ،
وَتَلَاثُونَ جَذَعَةً ، وَأَرْبَعُونَ خَلْفَةً ، وَمَا صَالِحُوا
عَلَيْهِ فَهُوَ لَهُمْ ، وَذَلِكَ لِتَشْدِيدِ الْعَقْلِ .
.. رواه الزمذني ..

“จากอุมัร บุตร ชุอัยบ จากบิดาของเขาจากปู่ของเขาว่า ท่านรَسُولกล่าวว่าบุคคลใดฆ่าผู้ศรัทธาโดยเจตนา 1 คน ก็ให้มอบหมายแก่ผู้ปกครองของเขาตัดสินใจ หากพวกเขา (ผู้ปกครองผู้เสียหาย) ประสงค์ที่จะฆ่าตายตามกันก็ให้พวกเขาฆ่า และหาก (ผู้ปกครองผู้เสียหาย) ประสงค์จะรับค่าเสียหายทดแทนก็ให้รับ กล่าวคือ อูฐตัวเมียอายุ 3-4 ปี 30 ตัว และอายุ 4-5 ปี 30 ตัว และอูฐที่ตั้งท้องแล้วอีก 40 ตัว และสิ่งที่พวกเขาได้ตกลงประนีประนอมกันเป็นสิทธิสำหรับพวกเขา ดังกล่าวนี้นี้แหละเป็นค่าเสียหายทดแทนอย่างรุนแรง”

(รายงานโดย ตีรุมิซีย)

ค่าเสียหายทดแทนให้ถือหลักดังนี้

- ถ้าผู้ถูกฆ่าเป็นหญิง ค่าเสียหายทดแทนครึ่งหนึ่งของชาย
- ถ้าผู้ถูกฆ่าเป็นยิวหรือคริสต์ ค่าเสียหายทดแทนหนึ่งในสามของมุสลิม
- ถ้าผู้ถูกฆ่าเป็นพวกมะญซี (บูชาไฟ) ค่าเสียหายทดแทนหนึ่งในสิบห้าของมุสลิม

ท่านรَسُولกล่าวว่า

دِيَةُ الْمَرْأَةِ نِصْفُ دِيَةِ الرَّجُلِ . "و" "بِسْمِ اللَّهِ"

“ค่าเสียหายทดแทนของหญิงเป็นครึ่งหนึ่งของค่าเสียหายทดแทนชาย”

(รายงานโดย บัษะกี)

2. กระทำโดยไม่เจตนา หมายถึง การทำร้ายโดยไม่ตั้งใจ ทำให้ผู้ถูกทำร้ายถึงแก่ความตาย กรณีนี้ไม่จำเป็นต้องฆ่าตตาม แต่ให้จ่ายค่าปรับอย่างหนักมีกำหนดภายใน 3 ปี

ท่านรสูลกล่าวว่า

عَقْلُ الْمَرْأَةِ مِثْلُ عَقْلِ الرَّجُلِ حَتَّى يَبْلُغَ الثَّلَاثَ
مِنْ دِيَّتِهِ ... رواه النسائي والدارقطني ..

“ค่าเสียหายทดแทนหญิงเช่นเดียวกับชายจนถึงหนึ่งในสามจากค่าเสียหายของชาย”

(รายงานโดยนะสาอีและดาร์ฟฏนี)

กรณีค่าเสียหายทดแทนที่ประทุษร้ายต่อเด็กในครรภ์ของมารดามีหะดีษระบุว่า

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: إِقْتَتَلَتِ امْرَأَتَانِ
مِنْ هَذَيْلٍ فَرَقَمَتْ لِحْدَاهُمَا الْأَخْبِيحَ فَرَقَقَتْ لِحْدَهُمَا
وَمَا فِي بَطْنِيهَا فَأَخْتَصَمُوا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَنَّ دِيَّةَ جَنِينِهَا غَرَّةٌ عَمْدٌ وَأَوْلَادُهُ
... رواه البخاري ومسلم ..

“จากอบูฮุร็อยเราะฮฺ กล่าวว่า มีหญิงสองคนจากกลุ่มฮุซัยล ได้ต่อสู้กัน คนหนึ่งจากทั้งสองได้ขว้างอีกคนหนึ่งด้วยหินแล้วคนนั้นก็ถึงแก่ความตายพร้อมทั้งบุตรในท้อง พวกเขาจึงได้นำข้อพิพาทไปหาท่านรสูล (ท่านรสูลได้ตัดสินว่า) ค่าเสียหายทดแทนสำหรับคดีลูกในท้องด้วยการปล่อยบุตรเราะฮฺหมายถึง ทาสชายหรือหญิงหนึ่งคน”

(รายงานโดย บุคอรีและมุสลิม)

โทษฐานละเมิดประเวณี

บทลงโทษกรณีละเมิดประเวณีมี 2 กรณี

กรณีแรก ภาวะที่บริสุทธียังไม่เคยสมรสมาก่อน โทษคือ ให้เขียนร้อยครั้งพร้อมทั้งเนรเทศไปยังเมืองไกลที่ระยะเดินทางอนุญาตละหมาดย่อได้ มีกำหนด 1 ปี

กรณีที่สอง ภาวะที่เคยสมรสมาแล้ว โทษคือ ให้ขว้างจนตาย ท่านรสูลกล่าวว่า

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: أَتَى رَجُلٌ رَسُولَ
 اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: وَهُوَ فِي الْمَسْجِدِ، فَنَادَاهُ
 فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي زَنَيْتُ، فَأَعْرَضَ عَنْهُ، حَتَّى
 رَدَدَ عَنْهُ أَرْبَعَ مَرَّاتٍ، فَلَمَّا شَهِدَ عَلَى نَفْسِهِ أَرْبَعَ
 شَهَادَاتٍ، دَعَاهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ:
 (إِبْلِكَ جُنُونَ)، قَالَ: لَا، قَالَ: (فَهَلْ أَحْصَيْتَ) قَالَ
 نَعَمْ: فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: (إِذْ هَبُوا بِهِ
 فَارْجُمُوهُ). قَالَ جَابِرٌ: فَكُنْتُ فِيْمَنْ رَجَّمَهُ، فَرَجَّمْنَاهُ
 بِالْمِصْلِيِّ، فَلَمَّا أَذْلَقْتُهُ الْحِجَارَةَ هَرَبَ، فَأَذْرَكْنَاهُ
 بِالْحَرَّةِ فَرَجَّمْنَاهُ... رواه البخاري ومسلم..

“จากอบุฮุร็อยเราะฮฺ กล่าวว่า มีชายคนหนึ่งมาหาท่านรสุลุลลอฮฺขณะที่ท่านอยู่ในมัสญิด ชายนั้นได้เรียกหาท่านนบี โดยกล่าวว่า โอ้ท่านรสุลุลลอฮฺ ฉันได้ละเมิดประเวณี ท่านรสุลุลลอฮฺจึง ผินหน้าไปจากเขา เขากล่าวอย่าจนรสุลุลลอฮฺผินไปจากเขาถึงสี่ครั้ง เมื่อเขายืนยันต่อตนเองถึงสี่ครั้ง รสุลุลลอฮฺจึงเรียกเขาเข้ามาแล้วกล่าวว่า ท่านสติไม่ดีหรือเปล่า ชายคนนั้นก็ตอบว่า ไม่-ปกติ ท่านนบี กล่าวอีกว่า แล้วท่านเคยสมรสมาแล้วหรือ ชายคนนั้นตอบว่า ใช่-เคยสมรส ท่านนบีจึงกล่าวขึ้นว่า ให้พวกเขา (เศาะหาบะฮฺ) จงนำชายคนนี้ไป แล้วให้ลงโทษชายคนนี้ โดยการขว้าง ญาบิรกล่าวว่า ฉันเองก็ได้ขว้างเขา และพวกเราได้ร่วมขว้าง ณ ที่ละหมาด ครั้นเมื่อขว้าง ทำให้เขาปวด ชายคน นั้นวิ่งหนี พวกเราจึงได้จับเขาได้ที่หิรเราะฮฺ และพวกเราก็ได้ขว้างเขา”

(รายงานโดย บุคอรี และมุสลิม)

กรณีผู้ละเมิดประเวณีไม่เคยผ่านการสมรส กล่าวคือ ไม่เคยร่วมเพศ อัตรโทษ คือให้ 鞭นร่อยครั้ง และให้เนรเทศเป็นเวลา 1 ปี

อัล-กรุอานระบุว่า

الزَّانِيَةُ وَالزَّانِيَ فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةً جَلْدَةٍ
وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلِيَشْهَدَ عَذَابُهُمَا طَائِفَةٌ مِّنَ
الْمُؤْمِنِينَ .. النورانية : ٢ ..

“ผู้ละเมิดประเวณีไม่ว่าหญิงหรือชาย พวกท่านจงเขียนแต่ละคนร้อยครั้ง แล้วอย่าปล่อยให้ความสงสารเข้าครอบงำความรู้สึกรักของพวกท่าน ในการดำเนินการตามศาสนาของอัลลอฮ์ หากพวกท่านศรัทธาในอัลลอฮ์และวันสุดท้าย และจงมีกลุ่มหนึ่งจากผู้ศรัทธามาเป็นสักขีพยานในการลงโทษผู้ต้องหาทั้งสอง”

(สุเราะฮ์อัน-นูร อายะฮ์ที่ 2)

มีหะดีษระบุว่า

عَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ
ﷺ: يَأْمُرُ فِيمَنْ زَانَى وَلَمْ يَحْصَنْ: جَلْدًا مِائَةً وَتَغْرِيبَ
عَامٍ .. رواه البخاري ..

“จากชัยด บุตร คอลิด กล่าวว่า ฉันเคยได้ยินท่านนบี ﷺ สั่งว่าให้ลงโทษบุคคลที่ละเมิดประเวณีซึ่งไม่เคยสมรสก่อน โดยการเขียนร้อยครั้ง และให้เนรเทศ 1 ปี”

(รายงานโดย บุคอรี)

การสมสู่ระหว่างระหว่างคนกับสัตว์มีโทษเท่ากับการผิดประเวณี และการสมสู่โดยทางอื่นนอกจากเพศ เช่น ทางทวารหนัก ก็ต้องได้รับโทษตามความเห็นของตุลาการ แต่ต้องไม่ถึงระดับต่ำสุดของโทษที่กำหนดไว้

ท่านรสุลกกล่าวว่า

مَنْ وَحَدَ ثَمُوهُ يَعْمَلُ عَمَلِ قَوْمٍ لُّوطٍ فَاقْتُلُوا الْفَاعِلَ
وَالْمَفْعُولَ بِهِ .. رواه ابو داود والترمذي ..

“บุคคลใดพบว่าในหมู่พวกท่านกระทำความผิดเช่นเดียวกับกลุ่มนบีลู่แล้ว ให้พวกเขาฆ่าทั้งผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ”

(รายงานโดย อับดุลอาวูด และติรมิซีย)

ท่านรสุลกล่าวอีกว่า

مَنْ أَتَى يَمِيَّةً فَأَقْتُلُوهُ وَأَقْتُلُوهُمَا مَعَهُ.
..رواه أبو داود والبيهقي..

“บุคคลใดทำลามกกับสัตว์ ให้พวกท่านทั้งหลายฆ่าผู้กระทำ และฆ่าสัตว์นั้นด้วย”

(รายงานโดย อับดุลอาวูดและติรมิซีย)

โทษการกล่าวหาบุคคลอื่นละเมิดประเวณี ผู้ที่ใส่ร้ายผู้อื่นว่าละเมิดประเวณี ต่อมาไม่สามารถนำพยานหรือหลักฐานมายืนยัน จะได้รับโทษดังนี้

- กรณีที่เป็นอิสราชน เชี่ยน 80 ครั้ง
- กรณีที่เป็นทาส เชี่ยน 40 ครั้ง

กรณีให้ลากล่าวหากรรยาของตนว่าได้ละเมิดประเวณีกับซารีกต่อหน้าท่านรสุล ท่านรสุลกล่าวว่า

.....،، الْبَيِّنَةُ أَوْ حَدٌّ فِي ظَهْرِكَ

“มีหลักฐานชัดแจ้งหรือมีโทษที่หลังของท่าน”

หมายความว่า หากหาพยานไม่ได้ก็ต้องรับโทษเชี่ยนตี

การตีม้าเมา

การลงโทษสำหรับบุคคลที่ตีม้าเมา ให้ลงโทษเชี่ยน 40 ครั้ง แต่อนุญาตให้เชี่ยนถึง 80 ครั้ง ถือเป็นความผิดสถานหนัก เพราะผู้ที่เมาไม่สามารถควบคุมสติได้ และอาจนำไปสู่การกระทำความผิดอย่างอื่นๆ อีกด้วย ท่านรสุลกล่าวว่า

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ نَبِيَّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : جَلَدَ فِي الْخَمْرِ بِالْجَرِيدِ وَالنِّعَالِ ، ثُمَّ جَلَدَ أَبُو بَكْرٍ أَرْبَعِينَ ، فَلَمَّا كَانَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ، وَدَنَا النَّاسُ مِنَ الرَّيْفِ وَالْقُرَى ، قَالَ : مَا تَرَوْنَ فِي جَلْدِ الْخَمْرِ ؟ فَقَالَ عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَوْفٍ : أَرَى أَنْ تُجْعَلَهَا كَاخْفَ الْحُدُودِ ، قَالَ : فَجَلَدَ عُمَرُ ثَمَانِينَ .
..رواه مسلم..

“จากอะนัส ท่านนบีได้เขียนในเรื่องของการตีหน้าเม้าด้วยกิ่งอินทผลัมและรองเท้าในสมัยอบูบักร์ เขียน 40 ครั้ง ต่อมาสมัยอุมัร (กับปฏิบัติเช่นเดียวกัน) และประชาชนที่อยู่ใกล้กับแหล่งเพาะปลูกและชนบท อุมัรกล่าวถามว่า ท่านทั้งหลายมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการเขียนผู้ดื่มเหล้า อับดุลรอหมาน บุตร อาวฟุ กล่าวตอบว่าฉันเห็นว่าท่านควรลงโทษด้วยขั้นต่ำสุดของโทษที่มีกำหนดไว้ เขากล่าวอีกว่า อุมัรจึงได้สั่งการลงโทษเขียน 80 ครั้ง

(รายงานโดย มุสลิม)

บทลงโทษการลักทรัพย์

การลงโทษในการลักทรัพย์ คือ การตัดมือ ให้ตัดเหนือข้อมือ

- ขโมยครั้งแรกให้ตัดข้อมือขวา
- ขโมยครั้งที่สองให้ตัดเท้าซ้าย
- ขโมยครั้งที่สามให้ตัดมือซ้าย
- และ - ขโมยครั้งที่สี่ให้ตัดเท้าขวา

หลังจากนั้นยังขโมยอีกให้ลงโทษอย่างรุนแรง นักปราชญ์บางคนเห็นว่าโทษ การตัดมือนั้นให้กระทำได้เมื่อทรัพย์สินมีมูลค่าครบตามจำนวนที่กำหนดและจำเลยจะต้องลักทรัพย์จากที่ที่เก็บรักษาทรัพย์ที่เหมาะสม ถ้าลักทรัพย์ที่เจ้าทรัพย์ไม่ดูแล หรือเอาใจใส่ย่อมจะตัดมือจำเลยไม่ได้

ท่านรสุลกล่าวว่า

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْحَاصِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا
عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَنَّهُ سُئِلَ عَنِ
الشَّرِّ الْمَلَقِ، فَقَالَ: (مَنْ أَصَابَ بِغْنِيهِ مِنْ ذِي
حَاجَةٍ، غَيْرَ مَتَّخِذٍ خُبْنَةً فَلَا شَيْءَ عَلَيْهِ وَمَنْ
خَرَجَ بِشَيْءٍ مِنْهُ فَقَلْبُهُ غَرَامَةٌ مِثْلِيهِ وَالتَّقْوَةُ
وَمَنْ سَرَقَ مِنْهُ شَيْئًا بَعْدَ أَنْ يُؤْوِيَهُ الْجَرِيئُ،
فَبَلَغَ ثَمَنَ الْجَحْنِ فَعَلَيْهِ الْقَطْعُ) . (رواه ابوداود)

“จาก अबดุลลอฮฺบุตร อัมรฺ บุตร อัลฮาซ จากท่านรสุลว่า ท่านรสุลได้รับการสอบถามถึง เรื่องการขโมยผลไม้ที่ติดอยู่กับต้น ท่านรสุลตอบว่า ผู้ใดทำผิดด้วยปากของเขา จากความหิวโหย สุดขีดโดยไม่ได้ซ่อนเร้นไว้ในห่อ จะไม่มีการลงโทษใดๆ และผู้ใดนำผลไม้ออกจากสวนเขาจะต้อง ชดใช้เท่าราคาของผลไม้มันั้น พร้อมทั้งการลงโทษ และผู้ใดขโมยผลไม้ขณะที่มันอยู่ในลานตากโดยมี ราคาเท่าโล่ห์ (มูลค่า) สำหรับจำเลยแล้วต้องตัดมือ

(รายงานโดย อบูดาวูด)

และอีกหะดีษหนึ่ง

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: قَالَ لَا تَقْطَعُ يَدُ سَارِقٍ إِلَّا فِي رُبْعٍ
دِينَارٍ فَصَاعِدًا... (رواه البخاري ومسلم)

“จากอาอิชะฮฺ จากท่านรสุล กล่าวว่า ไม่มีการตัดมือของผู้ขโมย นอกจากของกลางมี ราคาถึงหนึ่งในสี่ดีนาร์หรือมากกว่านี้”

(รายงานโดย บุคอรี และมุสลิม)

มีหะดีษระบุว่า

عَنْ أَنَسٍ هَرِيرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: فِي السَّارِقِ: إِنْ سَرَقَ فَأَقْطَعُوا
يَدَهُ، ثُمَّ إِنْ سَرَقَ فَأَقْطَعُوا رِجْلَهُ. رَوَاهُ الشَّافِعِيُّ.

“จากอบูฮุร็อยเราะฮฺ ท่านรَسُولกล่าวเกี่ยวกับผู้ขโมยว่า หากเขาขโมยก็ให้พวกท่าน
ตัดมือเขาหลังจากนี้เขาขโมยอีก ก็ให้พวกเขาตัดเท้าเขา”

(รายงานโดย ชาฟีอี)

หากมือและเท้าถูกตัดจนหมดแล้ว ดังนั้นจึงควรฆ่าเสีย

أَمْرٌ يَقْطَعُ السَّارِقَ فِي الْأَرْبَعَةِ وَقَالَ فِي الْحَامِصَةِ: أَقْلَوْهُ
.. رَوَاهُ أَبُو حَاوٍ وَالدَّيْلَمِيُّ ..

“ท่านนบีได้สั่งให้ตัดมือผู้ขโมยในครั้งที่ 4 (สองมือ สองเท้า) และท่านกล่าวว่า ในกรณี
ขโมยเป็นครั้งที่ 5 พวกท่านจงฆ่าเขา”

(รายงานโดย อบูดาวูด และนะสาอี)

โทษกรณีบุคคลที่สูญเสียอิสลาม (มรุตัด)

กรณีที่บุคคลสูญเสียอิสลามไปไม่ว่าทางใด หากขอลุแกโทษแล้วก็พ้นผิด หากไม่ขอลุ แก่
โทษ โทษก็คือฆ่า เมื่อตายแล้ว ไม่ต้องอาบนํ้า และละหมาดให้ รวมทั้งห้ามฝังในที่ฝังมุสลิมทั้ง
หลาย

มีหะดีษระบุว่า

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ بَدَّلَ دِينَهُ فَأَقْلَوْهُ.
.. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ ..

“จากอิบนุ อับบาส กล่าวว่า ท่านนบีกล่าวว่า บุคคลใดเปลี่ยนศาสนาของเขา (จากอิสลาม)
ท่านทั้งหลายจงฆ่าเขา”

(รายงานโดย บุคอรี)

มีหะดีษระบุว่า

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: لَا يَحِلُّ دَمُ امْرِئٍ مُسْلِمٍ يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَّا بِإِذْنِ ثَلَاثٍ: الثِّيبُ الزَّانِ، وَالنَّفْسُ بِالنَّفْسِ، وَالتَّارِكُ لِدِينِهِ الْمَفَارِقُ لِلْجَمَاعَةِ... رواه البخاري ومسلم

“จาก अबดุลลอฮฺ บุตรมัซอูด จากท่านนบี กล่าวว่า ไม่อนุมัติชีวิตของมุสลิมใดที่กล่าว ปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดเว้นแต่อัลลอฮฺ และปฏิญาณว่า ฉันนั้นเป็นรَسُولของอัลลอฮฺ นอกจาก บุคคลสามประเภท คือ ผู้ที่ผ่านการสมรสแล้วประพฤติดะเมิดประเวณี การฆ่าชีวิต และการทิ้ง ศาสนาโดยแยกตัวออกจากหมู่พวก”

(รายงานโดย บุคอรี และมุสลิม)

โทษการละทิ้งละหมาด

การลงโทษของผู้ที่ละทิ้งการละหมาดฟัรฎู 5 เวลา อัตราโทษเช่นเดียวกับการสูญเสีย อิสลาม

มีหะดีษระบุว่า

عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: إِنَّ بَيْنَ الرَّجُلِ وَبَيْنَ الشِّرْكِ وَالْكُفْرِ تَرْكُ الصَّلَاةِ... رواه مسلم

“จากญาบิร กล่าวว่า ฉันเคยได้ยินท่านรَسُولกล่าวว่า ความแตกต่างระหว่างมุสลิมกับผู้ตั้ง ภาคีและกาเฟร คือ การละทิ้งละหมาด”

(รายงานโดย มุสลิม)

มีหะดีษระบุอีกว่า

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: أُمِرْتُ أَنْ أَقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَتَّخِذُوا أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ، وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ. فَإِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إِلَّا بِحَقِّ الْإِسْلَامِ، وَحَسَابُهُمْ عَلَى اللَّهِ. .. رواه البخاري ومسلم.

“จากอิบนุ อับบาซ ท่านรَسُولได้กล่าวว่า ฉันเองได้ถูกบัญชาให้ต่อสู้เพื่อให้มนุษย์ได้ปฏิบัติตนว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดเว้นแต่อัลลอฮ์และมุฮัมมัดเป็นรَسُولของอัลลอฮ์ ปฏิบัติละหมาด 5 เวลา บริจาคซะกาต ครั้นเมื่อพวกเขาได้ปฏิบัติดังกล่าวแล้ว ชีวิตของพวกเขา ทรัพย์สินของพวกเขา จะได้รับการคุ้มครอง เว้นแต่ในสิทธิของความเป็นอิสลาม และการสอบสวนของพวกเขา นั้น จากอัลลอฮ์”

มีหะดีษระบุอีกว่า

(รายงานโดย บุคอรี และมุสลิม)

عَنْ عَبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: خَمْسُ صَلَوَاتٍ كَتَبَهُنَّ اللَّهُ عَلَى الْعِبَادِ، فَمَنْ جَاءَ بِهِنَّ، لَمْ يُضَيَّعْ مِنْهُنَّ شَيْئًا اسْتِخْفَافًا بِحَقِّهِنَّ، كَانَ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدٌ أَنْ يُدْخِلَهُ الْجَنَّةَ وَمَنْ لَمْ يَأْتِ بِهِنَّ فَلَيْسَ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدٌ، إِنْ شَاءَ عَذَبَهُ وَإِنْ شَاءَ أَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ. .. رواه أبو داود.

“จากอุบาต๊ะฮ์ อิบนุ อัศคอมิต กล่าวว่า ฉันได้ยินท่านรَسُولกล่าวว่า ละหมาดฟัรฎุ 5 เวลานั้นอัลลอฮ์ได้ทรงบัญญัติแก่ป่าวทุกคน ดังนั้นผู้มาพร้อมด้วยละหมาดที่สมบูรณ์ อัลลอฮ์มีข้อสัญญาตอบแทนโดยให้เขาสวนสวรรค์ และบุคคลใดไม่ปฏิบัติ ก็จะไม่รับอะไรจาก อัลลอฮ์ หาก

พระองค์ประสงค์จะทำโทษเขา พระองค์ก็ทรงทำโทษ หากพระองค์ทรงประสงค์จะให้เข้าสวรรค์ พระองค์ก็ทรงให้เข้า”

(รายงานโดย อับดุลวาจิด)

กิจกรรมเสนอแนะ

นักเรียนอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความสำคัญของการสมรสในอิสลาม
2. ระบบดอกเบี๋ยกับศาสนาอิสลาม

คำถามท้ายบท

1. เหตุใดที่อิสลามห้ามสมรสกับผู้หญิงโสเภณีและหญิงมุชริก
2. การสมรสทำให้เกิดความสัมพันธ์อย่างไร
3. การซื้อขายในรูปแบบใดอาจเกิดปัญหาระหว่างผู้ขายและผู้ซื้อ
4. การดำเนินธุรกิจของท่านรสุลมีแบบอย่างอย่างไร
5. ฆาตกรที่อิสลามกำหนดให้ฆ่าตกตามนั้นจะต้องมีเงื่อนไขอย่างไร
6. การละเมิดประเวณีจะต้องมีการลงโทษอย่างไร
7. จงอธิบายบทลงโทษของอิสลามในความผิดต่อไปนี้
 - 7.1 การตีม้หน้าเมา
 - 7.2 การลักทรัพย์
 - 7.3 บุคคลที่สูญเสียอิสลาม
 - 7.4 การละทิ้งละหมาด

บทที่ 5

คำสอนจากหะดีษเกี่ยวกับจริยธรรม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายหลักคำสอนของหะดีษเกี่ยวกับการตอบแทนต่อผู้มีพระคุณ และมารยาทในการคบเพื่อนได้
2. ปฏิบัติตามหลักคำสอนของหะดีษเกี่ยวกับการตอบแทนต่อผู้มีพระคุณ และมารยาทในการคบเพื่อนได้
3. ตระหนักในคุณค่าของหลักคำสอนในหะดีษเกี่ยวกับการตอบแทนต่อผู้มีพระคุณ และมารยาทในการคบเพื่อนได้

อิสลามได้ให้ความสำคัญในเรื่องเกี่ยวกับจริยธรรมและคุณธรรมเป็นอย่างมาก เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นข้อปฏิบัติที่มีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันในการอยู่ร่วมกัน การมีจริยธรรมและคุณธรรมที่ดีเป็นสิ่งบอกให้ทราบถึงการเป็นผู้มีวัฒนธรรม มีมารยาทที่ดีงาม เป็นที่น่านับถือและเลื่อมใสแก่ผู้พบเห็น ท่านรสุลฯ ได้กล่าวไว้ความว่า

“ผู้ที่ประเสริฐที่สุดในบรรดาผู้ศรัทธา คือ ผู้ที่มีมารยาทดีที่สุด”

(รายงานโดย อับดุลวาจิด)

ในด้านคุณธรรมก็เช่นเดียวกัน ท่านรสุลฯ ได้กล่าวไว้อย่างมากมาย เช่น มารยาทต่อบุคคลมารยาทที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ฯลฯ สำหรับในบทนี้จะกล่าวถึงคุณธรรมเกี่ยวกับการตอบแทนต่อผู้มีพระคุณ (การสนองคุณบิดามารดา) และมารยาทในการคบเพื่อน

การตอบแทนต่อผู้มีพระคุณ

ผู้ที่บรรดาสุลต่านต้องแสดงความกตัญญูตเวทีเป็นคนแรกก็คือ บิดามารดาเพราะทั้งสองเป็นผู้ให้กำเนิดเลี้ยงดูอบรมมาด้วยความรักและความหวังดี มีความขยันอดทนประกอบอาชีพที่จะเลี้ยงบุตรของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงความเหน็ดเหนื่อยในชีวิตประจำวัน ยอมเสียสละทุกสิ่งทุกอย่างด้วยความรักบุตร ทำให้ท่านทั้งสองไม่หวาดหวั่นต่อความเจ็บปวดหรืออันตรายใดๆ ทั้งสิ้นความรักความเอาใจใส่ของบิดามารดานั้นเหลือที่จะอุปมาได้

บิดามารดาที่ดีนั้นท่านเป็นบุพพาจารย์ในเบื้องต้นของบุตร ฝึกอบรมนิสัยใจคอให้บุตรเป็นคนดี สอนให้พูดจาถ้อยคำที่สุภาพเรียบร้อยเคารพผู้ใหญ่ สั่งสอนอบรมให้รู้จักอัลลอฮ์ มีความเคารพและเกรงกลัวต่ออัลลอฮ์ ประพฤติปฏิบัติตามแนวสุนนะฮ์ของท่านนบีผู้มีมัจมัด คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม รู้จักคุณของครูอาจารย์และคุณธรรมทางศาสนา รักและเอื้ออารีต่อญาติพี่น้องตลอดจนเพื่อนมนุษย์และสัตว์เดียรัจฉาน

บิดามารดาเสียสละอย่างใหญ่หลวงในความสุขสนุกสนานไว้ใช้สำหรับการศึกษาของบุตร เพราะการศึกษาคือสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้บุตรได้บรรลุความเป็นคนดีมีความสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้าท่านรสุล คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวในหะดีษของท่านมากมายเกี่ยวกับคุณงามความดีของบิดามารดาที่บุตรต้องปฏิบัติ ต่อท่านทั้งสองตามแต่กรณี

หะดีษเกี่ยวกับการตอบสนองคุณของมารดา มีชายท่านหนึ่งได้ถามรสุล คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม ว่า

مَنْ أَحَبُّ بِحُسْنِ مُخْبَنِي ؟ قَالَ أُمُّكَ قَالَ ثُمَّ
مَنْ ؟ قَالَ أُمُّكَ قَالَ ثُمَّ مَنْ ؟ قَالَ أُمُّكَ قَالَ ثُمَّ
مَنْ ؟ قَالَ أَبُوكَ . (مُسْتَفْوً عَلَيْهِ)

“ใครคือผู้ทรงสิทธิ์ในการเป็นสหายที่ดีของข้าพเจ้า ท่านรสุลตอบว่า แม่ของท่าน เขาถามอีกว่า รองลงมาคือใคร รสุลตอบว่า แม่ของท่าน เขาถามว่า ต่อไปเป็นใคร รสุลตอบว่า แม่ของท่าน เขาถามอีกว่า ต่อไปเป็นใครอีก รสุลตอบว่า พ่อของท่าน ”

(รายงานโดยบุคอรีและมุสลิม)

สาระสำคัญจากหะดีษ

1. บุตรต้องให้ความเคารพและเชื่อฟังบิดามารดากรณีที่ไม่ขัดต่อบทบัญญัติทางศาสนา
2. โดยธรรมชาติมารดาต้องได้รับความยากลำบากอันเนื่องมาจากบุตร มากกว่าบิดา

ภาระของมารดา คือ อัมครรรค์ ให้นม และฝึกฝนอบรม หะดีษกล่าวโทษผู้ที่ทรยศต่อบุพการี ดังหะดีษที่ว่า

أَلَا أُنبِّئُكُمْ بِكَبِيرِ الْكِبَائِرِ؟ قَالُوا بَلَى يَا رَسُولَ
اللَّهِ قَالَ الْإِشْرَاقُ بِاللَّهِ وَغُفُوقُ الْوَالِدَيْنِ
(مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ)

“ข้าพเจ้าไม่ควรแจ้งแก่ท่านทั้งหลายถึงโทษที่หนักที่สุดดอกหรือ พวกเขาบอกว่าหามิได้ โฉ่ผู้เป็นรَسُولุลลอฮฺพระองค์ทรงตรัสว่า การถือภาคีต่ออัลลอฮฺ และการทรยศต่อบุพการี”

(รายงานโดยบุคอรีและมุสลิม)

สาระสำคัญจากหะดีษ

โทษที่หนักที่สุดที่อัลลอฮฺทรงโกรธกริ้วและจะทรมาน คือ

1. การตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ
2. การทรยศต่อบุพการี

นอกจากนี้ท่านยังได้กล่าวว่า

ثَلَاثَةٌ لَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ: الْعَاقُ لِوَالِدَيْهِ، وَالذَّيُّوسُ
وَالرَّجُلُ الْمَتَشَبِّهُ بِالرِّجَالِ. (النَّسَائِيُّ وَالْبُزَارِيُّ وَمُسْلِمٌ)

“บุคคลสามจำพวกที่จะไม่ได้เข้าสวรรค์ พวกหนึ่ง คือ พวกที่ไม่เชื่อฟังพ่อแม่ พวกแมงดา และพวกผู้หญิงที่เลียนแบบผู้ชาย”

(รายงานโดยนะสาอี บัซซารุและฮาเกิม)

สาระสำคัญจากหะดีษ

ท่านรَسُولุลลอฮฺ ได้บอกคุณลักษณะของผู้ที่ไม่มีสิทธิ์เข้าสวนสวรรค์ในหะดีษนี้ คือ

1. ผู้ที่ไม่เชื่อฟังบิดามารดา
2. พวกแมงดา
3. พวกผู้หญิงที่เลียนแบบผู้ชาย

และมีอีกหะดีษหนึ่งกล่าวว่า

كُلُّ الذَّنْبِ يُؤْخِرُ اللَّهَ مِنْهَا مَا شَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِلَّا عَقَوْقَ
الْوَالِدَيْنِ فَإِنَّ اللَّهَ يُعْجِلُ لِصَاحِبِهِ فِي الْحَيَاةِ قَبْلَ الْمَمَاتِ
(صحيح ومجمع إسناده)

ความว่า “อัลลอฮ์จะผ่อนปรน (การลงโทษ) บาปทั้งหมดไปจนถึงวันแห่งการฟื้นคืนชีพ ยกเว้น เรื่องการไม่เชื่อฟังพ่อแม่ซึ่งอัลลอฮ์จะลงโทษผู้ทำบาปชนิดนี้ในชีวิตก่อนที่จะเขาจะตาย”

(รายงานโดยฮาгим)

สาระสำคัญจากหะดีษ

อัลลอฮ์จะลงโทษผู้ที่ทรยศต่อบิดามารดาขณะที่มีชีวิตอยู่ในโลกนี้ และในโลกหน้า ส่วน การกระทำผิดอื่น (บาปอื่น) จะคอยลงโทษในโลกหน้า

หะดีษเกี่ยวกับการดูถูกและการด่าบิดามารดาเป็นบาปใหญ่ ท่านรสุลกล่าวว่า

إِنَّ مِنْ أَكْبَرِ الْكِبَائِرِ أَنْ يَلْعَنَ الرَّجُلُ وَالِدَيْهِ، فَاسْتَغْفَرَ الْقَوْمُ
أَنْ يَلْعَنَ رَجُلٌ عَاقِلٌ مُؤْمِنٌ وَالِدَيْهِ وَهِيَ سَبَبُ حَيَاتِهِ، فَقَالُوا:
وَكَيْفَ يَلْعَنُ الرَّجُلُ وَالِدَيْهِ؟ قَالَ: يَسُبُّ أَبَا الرَّجُلِ فَيَسُبُّ
أَبَاهُ، وَيَسُبُّ أُمَّهُ فَسُبُّ أُمِّهِ. (متنوع عليه)

ความว่า “หนึ่งในบรรดาบาปใหญ่ทั้งหลายนั้นคือการที่ใครคนหนึ่งด่าว่าพ่อแม่ของตัวเอง” คนที่นั่น อยู่ในที่นั้นด้วยจึงแปลกใจว่าคนที่มัสติดีและมีศรัทธาจะด่าว่าพ่อแม่ตัวเองได้อย่างไร ดังนั้น เขาจึง ได้ถามว่า “เป็นไปได้อย่างไรที่คนจะด่าว่าพ่อแม่ของตัวเอง” ท่านรสุลจึงได้บอกว่า “เขาดูถูกพ่อแม่ ของคนอื่น ดังนั้น คนอื่นจึงดูถูกแม่ของเขากลับ”

(รายงานโดยบุคอรีและมุสลิม)

สาระสำคัญของหะดีษ

- ท่านรสุลลุลลอฮ์ได้ห้ามการดูถูกหรือด่าพ่อแม่ของตัวเอง เพราะเป็นบาปใหญ่อย่างยิ่ง
- ท่านรสุลลุลลอฮ์ห้ามดูถูกพ่อแม่ของผู้อื่น เพราะผู้อื่นจะดูถูกพ่อแม่ของเรากลับ

หะดีษเกี่ยวกับการเห็นชอบของบิดามารดาในการนิกاح

อับดุลลอฮฺ บิน อัมรฺ บุตร อัล-อาศ ได้เล่าว่า

جَاءَ رَجُلٌ إِلَى نَبِيِّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاسْتَأْذَنَهُ فِي النِّكَاحِ
فَقَالَ: أَحَيٌّ وَلَدَاكَ؟ قَالَ: نَعَمْ. قَالَ: فَبَيْنَهُمَا نِكَاحٌ. (متفق عليه)

ความว่า “ชายคนหนึ่งได้มาหาท่านรَسُولและขออนุญาตออกไปนิกاح ท่านรَسُولได้ถามว่า “พ่อแม่ท่านยังมีชีวิตอยู่หรือเปล่า” เขาตอบว่า “ยังมีชีวิตอยู่” ดังนั้น ท่านรَسُولจึงได้กล่าวว่า “ถ้าเช่นนั้นก็จะต่อสู้ในการรับใช้ท่าน

(รายงานโดยบุคอรีและมุสลิม)

สาระสำคัญจากหะดีษ

1. การดูแลเอาใจใส่บิดามารดา เป็นหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของบุตรธิดา มากกว่าการออกไปนิกاحในหนทางของอัลลอฮฺ
 2. บุตรธิดาต้องแสดงความกตัญญูกตเวที เชื่อฟังพ่อแม่
 3. บุตรธิดาต้องทดแทนบุญคุณของบิดามารดา
- ท่านรَسُولุลลอฮฺ ได้กล่าวไว้ว่า

عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَأَلْتُ النَّبِيَّ ﷺ أَيُّ الْعَمَلِ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ؟ قَالَ: الصَّلَاةُ عَلَى وَفَّيْهَا قَالَ: ثُمَّ أَيُّ؟ قَالَ: بِرُّ الْوَالِدَيْنِ (رواه الأربعة)

รายงานจากอับนุ มัสฮูด เราะคียัลลอฮุนนุ ความว่า ข้าพเจ้าถามท่านรَسُولว่า การปฏิบัติศาสนกิจที่อัลลอฮฺทรงรักคือ “ ท่านรَسُولตอบว่า “การละหมาดเมื่อถึงเวลา “แล้วถามอีกว่า “แล้วอะไรอีก” ท่านรَسُولตอบว่า “กตัญญูต่อบิดามารดา”

(รายงานโดยนักรายงานหะดีษทั้งสี่)

สาระสำคัญจากหะดีษ

การแสดงความรักกตัญญูกตเวทีต่อบิดามารดานั้น ท่านรَسُولุลลอฮฺ ถือว่าเป็นการปฏิบัติที่ประเสริฐยิ่ง โดยที่ท่านระบุความสำคัญดังกล่าว เป็นระดับรองลงมาจากภาระการละหมาด

อิสลามได้ให้ความสำคัญต่อบิดามารดาเป็นอย่างมาก เพราะท่านทั้งสองได้เสียสละทุกอย่างในการเลี้ยงดู และให้การศึกษาเล่าเรียน นับว่าเป็นบุญคุณอันใหญ่หลวงควรค่าแก่การตอบแทน ฉะนั้นผู้เป็นบุตรจะต้องปฏิบัติต่อท่านทั้งสอง ความรักและห่วงใย เมตตากรุณาดุจเดียวกับที่ท่านเคยอุ้มชูเรามาตั้งแต่เยาว์วัย

มารยาทในการคบเพื่อน

อิสลามได้สั่งสอนมนุษยชาติให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข สamaan Samakhi มีความเมตตาต่อกันๆ ในหมู่คณะย่อมทำให้สังคมนั้นมีความเจริญก้าวหน้า และมีการยอมรับของสังคมอื่น มีการสรรเสริญ นอกจากนั้นยังถือได้ว่าเป็นแบบอย่างที่ดีตลอดไป เพราะฉะนั้นสิ่งที่สังคมของมนุษยชาติจะขาดไม่ได้ก็คือ การมีจริยธรรมและคุณธรรมเกี่ยวกับมารยาทในการคบเพื่อน ไม่ว่าเขาเหล่านั้นจะเป็นญาติพี่น้อง มิตรสหาย พี่น้องมุสลิมด้วยกันหรือเพื่อนต่างศาสนา

สภาพสังคมปัจจุบันได้ตระหนักในเรื่องการคบเพื่อน เพราะเพื่อนเป็นต้นเหตุที่จะนำไปสู่หนทางที่ดีหรือเลว การเลือกคบเพื่อนที่ดีเท่านั้นที่สามารถนำตัวเราไปสู่ความจำเริญในชีวิตต้องเลือกเพื่อนที่จะคบนั้นเป็นผู้ที่มีคุณธรรม ความคิดดี รอบรู้ ย่อมทำให้เราเป็นมุสลิมที่ดีได้ แต่ทางตรงกันข้ามการคบหาเพื่อนที่เลว ตำช้า ย่อมทำให้เราไปสู่ความชั่วร้าย ความหายนะต่างๆ หรือจะต้องได้รับโทษทัณฑ์จากอัลลอฮ์ เช่น ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันก็คือ ยาเสพติด ฆาตกรรม ฯลฯ

อิสลามจะไม่มีการแบ่งชนชั้น และไม่มีการให้เกียรติในบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง การมีเกียรติในอิสลามย่อมมาจากการมีจริยธรรม คุณธรรมที่ดีต่อกันและการมีมารยาทที่ดีต่อเพื่อน

ท่านรสุลได้ทำแบบอย่างไว้ดังปรากฏในหะดีษมากมายตามแต่กรณี

1. ความประเสริฐของผู้ที่มีจริยธรรม ท่านรสุลได้กล่าวไว้ว่า

لَا عَمَلَ كَالْتَدْبِيرِ وَلَا وَرَعَ كَالْكَفِّ
وَلَا حَسَبَ كَسْنِ الْخُلُقِ - رَوَاهُ ابْنُ مَآ
جَه عَنْ أَبِي ذَرٍّ

ความว่า “ไม่มีความฉลาดใดๆ ประดุจดังไตร่ตรองรอบคอบ ไม่มีความสมณะใดๆ ประดุจดังงดเว้นจากความชั่ว และไม่มีเกียรติแห่งตระกูลใดจะดีเท่ากับจริยธรรมอันดีงาม”

(รายงานโดย อิบน์มาญอฮฺ จากอะบีซัรริน)

สาระสำคัญจากหะดีษ

ผู้ที่มีจริยธรรมมีความประเสริฐไม่อาจจะเปรียบเทียบกับการกระทำอื่นใดได้

2. ให้คบเพื่อนที่เห็นคุณค่าของเราเท่านั้น ท่านรสุลได้กล่าวไว้ว่า

لَا تَصْحَبَنَّ أَحَدًا إِلَّا يَرَى لَكَ مِنْ
الْفَضْلِ كِمِثْلِ مَا تَرَى لَهُ رَوَاهُ أَبُو نَعِيمٍ

ความว่า “ท่านอย่าผูกมิตรกับบุคคลที่ไม่ให้ความสำคัญต่อท่าน เท่ากับที่ท่านให้ความสำคัญต่อเขา”

(รายงานโดยอบูนาอัยม)

สาระสำคัญของหะดีษ

บุคคลที่ไม่ให้ความสำคัญต่อคุณค่าของมนุษย์ด้วยกันไม่สมควรคบค้าสมาคมด้วย

3. อย่าสร้างความแตกแยกในระหว่างเพื่อนฝูง เพราะจะทำให้เกิดความวิบัติ ท่านรสุลกล่าวไว้ว่า

لَا تَخْتَلَفُوا فَإِنَّ مِنْ قَبْلِكُمْ
فَهَكَوْا رَوَاهُ ابْنُ مَسْعُودٍ

ความว่า “ท่านทั้งหลายจงอย่าแตกแยกกัน เพราะประชาชาติก่อนๆ นั้นเขาแตกแยกกันพวกเขา
จึงวิบัติ”

(รายงานโดย อิบน์มัสอูด)

สาระสำคัญของหะดีษ

จงอย่าแตกแยกกัน ให้ลองพิจารณาถึงความแตกแยกของประชาชาติก่อนๆ เป็น
อุทาหรณ์ พวกเขาได้รับโทษทัณฑ์ต่างๆ จากอัลลอฮ์โดยมิได้รับความเมตตาเลย

4. การไม่โกรธ ไม่อิจฉาริษยากัน และให้อยู่ด้วยความมารถภาพ ท่านรสุลกล่าวไว้ว่า

لَا تَبَاغَضُوا وَلَا تَحَاسَدُوا وَلَا
تَدَابَرُوا وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا وَلَا
يَجِلُّ لِلْمُسْلِمِ أَنْ يَهْجَرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاثَةِ
أَيَّامٍ (رَوَاهُ أَحْمَدُ)

ความว่า “พวกท่านอย่าได้โกรธกัน อย่าได้อิจฉาริษยากัน อย่าผินหลังให้กัน และพวกท่านพึงดำรง
อยู่ในฐานะบ่าวอัลลอฮ์ที่มีภราดรต่อกัน และไม่เป็นที่อนุมิตแก่มุสลิมที่จะทอดทิ้ง (ไม่พูดจาด้วย)
กับพี่น้อง (มุสลิม) ของเขาเกินกว่าสามวัน”

(รายงานโดย อะนัส)

สาระสำคัญของหะดีษ

มุสลิมทั้งหลายอัลลอฮ์ทรงผูกพันไว้ด้วยกัน ด้วยสายสัมพันธ์แห่งอิสลาม ด้วยเหตุนี้ ท่าน
ทั้งหลายอย่าได้ตัดความสัมพันธ์ดังกล่าว ด้วยการโกรธเกลียด อิจฉาริษยา หรือทะเลาะวิวาทกัน

5. ห้ามบุคคลใดนั่งร่วมวงสนทนาของบุคคลสองคน นอกจากจะได้รับอนุญาต ท่านรสุลกล่าวไว้ว่า

نَهَى أَنْ يَجْلِسَ الرَّجُلُ بَيْنَ الرَّجُلَيْنِ
إِلَّا بِإِذْنِهِمَا - (رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ)

ความว่า “ท่านรสุลห้ามบุคคลใดนั่งร่วมวงสนทนาของบุคคลสองคน นอกจากจะได้รับการอนุญาตจากบุคคลสองคนที่กำลังสนทนานั้นก่อน”

(รายงานโดย บัยหะกี)

สาระสำคัญของหะดีษ

อิสลามได้สอนให้มุสลิมให้เกียรติแก่ผู้อื่นที่กำลังสนทนากันอยู่นั้น โดยที่ผู้มาที่หลังต้องขออนุญาตจากบุคคลเหล่านั้นเสียก่อน ถือว่าเป็นหน้าที่ที่มุสลิมทุกคนต้องปฏิบัติกัน

6. สัจจะวาจาเป็นของขวัญอันล้ำค่าที่สุดที่จะนำไปสู่พี่น้องมุสลิมของท่าน ท่านรสุลกล่าวไว้ว่า

نِعْمَ الْعَطِيَّةُ كَلِمَةُ حَقٍّ تَسْمَعُهَا ثُمَّ
تَحْمِلُهَا إِلَى أَخٍ لَكَ مُسْلِمٍ فَتُعَلِّمُهَا إِيَّاهُ -
(رَوَاهُ الطَّبْرَانِيُّ عَنْ أَبِي عُبَّاسٍ)

ความว่า “ของขวัญอันล้ำค่าที่สุด คือ สัจจะวาจา ซึ่งท่านได้รับฟังมาแล้ว ท่านนำไปสู่พี่น้องมุสลิมของท่าน แล้วท่านก็ได้พำร่ำสอนเขาด้วยสัจจะวาจานั้น”

(รายงานโดย อับดุลบรอญี จากอิบน์อับบาส)

สาระสำคัญของหะดีษ

การพูดด้วยวาจาที่ดีงาม สุภาพอ่อนโยนกับพี่น้องมุสลิม ตลอดจนได้อบรมสั่งสอนในสิ่งที่ดีงาม ถือเป็นของขวัญหรือรางวัลอันยิ่งใหญ่ และมีค่ามากที่สุดสำหรับมุสลิม

7. ต้องแสดงความรักต่อมวลมุสลิมทั้งมวลเป็นพี่น้องกัน ท่านรสุลกล่าวไว้ว่า

الْمُسْلِمُونَ إِخْوَةٌ لَا فَضْلَ لِأَحَدٍ
عَلَى أَحَدٍ إِلَّا بِالتَّقْوَى - رَوَاهُ الطَّبْرَانِيُّ
عَنْ حَبِيبِ بْنِ خُرَاشٍ

ความว่า “มุสลิมทั้งมวลเป็นพี่น้องกัน ไม่มีใครเหนือกว่าใครนอกจากด้วยการสำรวม (ตักวา) เท่านั้น”

(รายงานโดย อับดุลบรอญี จากหะบีบอบินคุรอช)

สาระสำคัญของหะดีษ

บรรดามุสลิมทั้งหลายไม่ว่าจะอยู่ซีกโลกใดก็ตาม ถือว่าเป็นพี่น้องกัน และจะไม่มีเหนือกว่าใคร หรือไม่มีตระกูลใดเหนือกว่า นอกจากบรรดามุสลิมที่มีความสำรวมต่ออัลลอฮ์เท่านั้น

8. ควรบริจาคทานและแนะนำสิ่งที่ดีต่อพี่น้อง ท่านรสุลกล่าวไว้ว่า

كُلُّ مَعْرُوفٍ صَدَقَةٌ وَالذَّالُّ
عَلَى الْخَيْرِ كَفَّاعِلُهُ وَاللَّهُ يُحِبُّ إِغَاثَةَ
الْأَلْفَانِ - رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ

ความว่า “ความดีทุกอย่างเป็นการบริจาคทาน และผู้แนะนำสู่ความดีก็ประดุจดังผู้กระทำและอัลลอฮ์ทรงรักใคร่ผู้ช่วยเหลือคนลำบาก”

(รายงานโดย บัยหะกี จาก อิบน์อับบาส)

สาระสำคัญของหะดีษ

อิสลามส่งเสริมให้มุสลิมทำความดีทุกประการ ไม่มีเงินทอง ไม่มีทรัพย์สินก็สามารถทำความดีได้ เช่น การแนะนำ อบรมสั่งสอนให้พี่น้องมุสลิมดำเนินชีวิตอยู่ในกรอบของอิสลาม สำหรับผู้ที่มีทรัพย์สินเงินทอง เขาจะทำความดีด้วยการบริจาคทานให้กับผู้ยากไร้

9. ควรให้ของขวัญที่ดีต่อพี่น้อง ท่านรสุลกกล่าวไว้ว่า

مَا أَهْدَى الْمَرْءُ الْمُسْلِمَ لِأَخِيهِ
هَدِيَّةً أَفْضَلَ مِنْ كَلِمَةٍ حِكْمَةٍ يَزِيدُ اللَّهُ
بِهَا هُدًى أَوْ يُرَدِّدُهَا عَنْ رَدًى (رَوَاهُ
الْبَيْهَقِيُّ عَنْ ابْنِ عَمْرٍو)

ความว่า “ไม่มีสิ่งใดที่มุสลิมมอบเป็นของขวัญแก่พี่น้องของเขา จะดีไปกว่าถ้อยคำแห่งวิทยปัญญา
ซึ่งอัลลอฮฺทรงเพิ่มพูนให้แก่เขา (พี่น้อง) ด้วยประโยคนั้นซึ่งทางนำ และขจัดภัยอันตรายต่างๆ”
(รายงานโดย บัยหะกี จากอิบนุอุมัร)

สาระสำคัญของหะดีษ

จงสร้างความภูมิใจแก่พี่น้องมุสลิมของท่าน ด้วยการให้คำตักเตือนอันดีงาม เพราะนั่น
คือ ของขวัญอันล้ำค่าที่สุดที่เราพึงมอบให้แก่เขา เพื่อเป็นความภูมิใจอันถาวร

10. ต้องรำลึกถึงบุญคุณของพี่น้องกัน ท่านรสุลกกล่าวไว้ว่า

لَا يَشْكُرُ اللَّهُ مَنْ لَا يَشْكُرُ النَّاسَ
(رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ)

ความว่า “ย่อมไม่ใช่กตัญญูในความกรุณาธิคุณแห่งอัลลอฮฺ ผู้ซึ่งไม่รำลึกถึงบุญคุณของมนุษย์”
(รายงานโดย บุคอรี)

สาระสำคัญของหะดีษ

มนุษย์เราควรรำลึกถึงบุญคุณของผู้หยิบยื่นความดีให้เสมอ เพราะนั่นถือเป็นการรำลึก
ถึงความกรุณาธิคุณแห่งอัลลอฮฺด้วย

11. ต้องอยู่ร่วมกันด้วยดี ท่านรสุลกกล่าวไว้ว่า

لَيْسَ بِحَكِيمٍ مَنْ لَمْ يَعَاشِرْ
بِالْمَعْرُوفِ مَنْ لَا بَدَّ مِنْ مَعَاشَرَتِهِ
حَتَّى يَجْزَلَ اللَّهُ لَهُ مِنْ ذَلِكَ مَخْرَجًا
(رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ)

ความว่า “ย่อมไม่ใช่ผู้ปรีชาสามารถหรือ ผู้ซึ่งไม่ได้อยู่ร่วมด้วยความดีงามสำหรับมนุษย์ที่ควรอยู่
ร่วมด้วยความดีงาม ตราบจนกระทั่งอัลลอฮ์ทรงบันดาลแก่เขาซึ่งทางออกที่ดี”

(รายงานโดย บัษะเก็)

สาระสำคัญของหะดีษ

การอยู่ร่วมกันด้วยความดีนั้น จะนำมาซึ่งประโยชน์สุขและความพอใจระหว่างกันและกัน
ในทางกลับกันหากเรามีอยู่ร่วมกันด้วยความดีแล้วก็จะก่อความเดือดร้อนมาสู่สังคม

12. อย่าหักหลังในระหว่างกัน ท่านรสุลกกล่าวไว้ว่า

كَبُرَتْ خِيَانَةٌ أَنْ تُحَدِّثَ أَخَاكَ
حَدِيثًا هُوَ لَكَ بِكَ مُتَصَدِّقٌ وَأَنْتَ لَهُ
كَاذِبٌ - رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

ความว่า “เป็นการหักหลังอย่างยิ่งใหญ่ ที่ท่านพูดกับพี่น้องของท่านด้วยประโยคหนึ่งซึ่งเขาศรัทธา
และเชื่อถือ แต่ที่จริงท่านพูดเท็จในประโยคนั้น”

(รายงานโดย อับูดาวูด)

สาระสำคัญของหะดีษ

การพูดเท็จจึงถือว่าการทรยศต่อสังคม เพราะเราได้พูดเรื่องที่ไม่มีมูลความจริง
ทำนองเดียวกันการพูดเท็จถือว่าเป็นบาปอย่างหนึ่งซึ่งศาสนารังเกียจ”

13. ต้องมีการตักเตือนกันที่ดี ท่านรสุลกกล่าวไว้ว่า

الْمُؤْمِنُ أَخُو الْمُؤْمِنِ لَا يَدْعُ
نُصِيحَتَهُ عَلَى كُلِّ حَالٍ - رواه ابن النجار

ความว่า “ผู้ศรัทธาเป็นญาติของผู้ศรัทธาด้วยกัน เขาจะละเว้นการตักเตือนระหว่างกันหาได้ไม่”
(รายงานโดย อิบน์ญัฎญาร)

สาระสำคัญของหะดีษ

การตักเตือนระหว่างกันและกันเป็นหน้าที่ซึ่งทุกคนต้องปฏิบัติต่อพี่น้องมุสลิมของเขา

14. ต้องมีความรักห่วงใยระหว่างกัน ท่านรสุลกกล่าวไว้ว่า

مَنْ يَسَّرَ عَلَى مُعْسِرٍ يَسَّرَ اللَّهُ
عَلَيْهِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ - (رواه ابن
ماجة عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ)

ความว่า “ผู้ใดให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้ขัดสน อัลลอฮ์จะให้ความอนุเคราะห์แก่เขาทั้งในโลกนี้และโลกหน้า”

(รายงานโดย อิบน์มาญอฮฺ จากอบูฮุร็อยเราะฮฺ)

สาระสำคัญของหะดีษ

ทุกคนต้องให้ความรักห่วงใยระหว่างกัน ด้วยการให้ความช่วยเหลือกันเสมอไม่ว่าในกิจกรรมอันใด หากทุกคนปฏิบัติแน่นอนอัลลอฮ์จะตอบสนองแก่เขา ทำนองเดียวกับที่เขาช่วยเหลือผู้อื่น และมีอีกหะดีษหนึ่งกล่าวว่า

أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ بَعْدَ الْإِيمَانِ
بِاللهِ التَّوَدُّدُ إِلَى النَّاسِ (رواه الطبراني)

ความว่า “การปฏิบัติที่ดีเลิศที่สุด หลังจากการศรัทธาต่ออัลลอฮ์นั้น คือ การรักห่วงใยต่อมนุษย์”
(รายงานโดย อับดุลบรอญ)

สาระสำคัญของหะดีษ

มนุษย์ทุกคนจะหาความราบรื่นและความเจริญในชีวิตไม่ได้หากเขาไม่มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีและเขาจะมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีไม่ได้ตราบเท่าที่เขาไม่ยอมเผื่อแผ่ ความรักแก่เพื่อนมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ท่านควรเผื่อแผ่ ความรักแก่ผู้อื่น แล้วผู้อื่นจะสนองตอบด้วยความรักเช่นกัน

15. ต้องมีการช่วยเหลือเกื้อกูลและแสดงความเมตตาต่อกัน ท่านรสุลกกล่าวไว้ว่า

مَنْ لَا يَرْحَمُ النَّاسَ لَا يَرْحُمَهُ
اللَّهُ - (رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ)

ความว่า “ผู้ใดไร้เมตตาต่อมนุษย์ อัลลอฮ์จะไม่ทรงเมตตาแก่เขาเช่นกัน”

(รายงานโดย ตีรฺมิซียฺ จาก อบูสะอีด)

และมีอีกหะดีษกล่าวว่า

مَنْ نَصَرَ أَخَاهُ بِظَهْرِ الْغَيْبِ
نَصَرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
(رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ عَنْ أَنَسٍ)

ความว่า “ผู้ใดให้ความช่วยเหลือพี่น้องโดยลับหลังเขา อัลลอฮ์จะทรงช่วยเหลือเขาทั้งในโลกนี้และโลกหน้า”

(รายงานโดย บัยหะกี จาก อะนัส)

สาระสำคัญของหะดีษ

จงช่วยเหลือมุสลิมด้วยกัน แม้ว่าจะเป็นการช่วยเหลือที่เขาไม่มีส่วนรู้ หรือเมื่อได้พบว่าเขากำลังถูกตีเตียน ก็จงช่วยแก้ต่างแทนให้เขาด้วย

16. ห้ามทำอันตรายและสร้างความเดือดร้อน ท่านรสุลกกล่าวไว้ว่า

مَنْ ضَارَّ مُسْلِمًا ضَارَّ اللَّهُ بِهِ
وَمَنْ شَاقَّ شَاقَّ اللَّهُ عَلَيْهِ - (رَوَاهُ
التِّرْمِذِيُّ)

ความว่า “ผู้ใดก่อนอันตรายแก่มุสลิม แน่นนอนอัลลอฮ์จะก่อนอันตรายแก่ผู้นั้น และผู้ใดก่อนความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น อัลลอฮ์จะก่อนความเดือดร้อนแก่เขาด้วยเช่นกัน”

(รายงานโดย ตีรฺมิซียฺ)

สาระสำคัญของหะดีษ

อย่าก่อนอันตรายและความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น เพราะอัลลอฮ์จะทรงตอบแทนเราดังที่ได้กระทำความเดือดร้อนไว้แก่เขา

17. ต้องรักษาหน้าที่ต่อมุสลิม ท่านรสุลกล่าวไว้ว่า

حَقُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ سِتٌّ :
 إِذَا لَقِيَتهُ فَسَلِّمْ عَلَيْهِ وَإِذَا دَعَاكَ فَأَجِبْهُ
 وَإِذَا اسْتَنْصَحَكَ فَانْصَحْ لَهُ
 وَإِذَا عَطَسَ فَحَمِّدِ اللَّهَ فَسَمِّهِ وَإِذَا مَرَضَ
 فَعُدُّهُ وَإِذَا مَاتَ فَاتَّبِعْهُ - (رواه
 البخاري عن أبي هريرة)

ความว่า “หน้าที่ของมุสลิมต่อมุสลิมมีหกประการคือ (1) เมื่อพบกันต้องอวยพรให้แก่กัน (ด้วยสละม) (2) เมื่อเขาเชิญต้องรับคำเชิญนั้น (3) เมื่อเขาขอคำแนะนำก็จงแนะนำเขา (4) เมื่อเขาจามแล้วเขาสรรเสริญอัลลอฮ์ ก็สนองตอบคำสรรเสริญของเขา (5) เมื่อเขาป่วยก็จงเยี่ยมเยียนเขา และ (6) เมื่อเขาเสียชีวิตก็จงไปส่งเขาถึงสุสาน”

(รายงานโดย บุคอรี จาก อับูฮุร็อยเราะฮฺ)

สาระสำคัญของหะดีษ

- ท่านต้องรักษาหน้าที่ต่อมุสลิมทั้งหมดแล้วท่านจะเป็นที่รักใคร่กล่าวขวัญในสังคม
- พี่น้องมุสลิมเมื่อพบกันแล้ว ควรอวยพรด้วยการกล่าวสละม
- เมื่อมีการเชิญต้องตอบรับ
- ต้องมีการแนะนำต่อกัน

- ควรสรรเสริญอัลลอฮ์ เมื่อได้จาม
- ควรไปเยี่ยมเยียนผู้ที่เจ็บป่วย
- ควรไปร่วมสังศพเมื่อพี่น้องมุสลิมได้เสียชีวิต

18. ต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนบิดามารดา ท่านรสุลกกล่าวไว้ว่า

إِنَّ مِنْ أَبْرَارٍ أَنْ يَصِلَ الرَّجُلُ
أَهْلَ وَدِّ أَبِيهِ بَعْدَ أَنْ يُوَلِّيَ - (رواه البخاري
ومسلم عن المغيرة)

ความว่า “แท้จริงยอดแห่งคุณธรรม คือ บุรุษหนึ่งได้ผูกพันกับเพื่อนรักของบิดาเขา หลังจากที่ท่านจบชีวิตไปแล้ว”

(รายงานโดย บุคอรีและมุสลิม จากมุหิเระฮฺ)

สาระสำคัญของหะดีษ

หน้าที่ของบุตรประการหนึ่งหลังจากบิดามารดาเสียชีวิต คือ ต้องทำความดีกับเพื่อนรักของบิดา

19. ผู้ที่มีใจบุญต่อเพื่อนมนุษย์ย่อมได้รับความใกล้ชิดกับอัลลอฮ์ ท่านรสุลกกล่าวไว้ว่า

السَّخِيُّ قَرِيبٌ مِنَ اللَّهِ قَرِيبٌ
مِنَ النَّاسِ قَرِيبٌ مِنَ الْجَنَّةِ بَعِيدٌ مِنَ
النَّارِ وَالْبَخِيلُ بَعِيدٌ مِنَ اللَّهِ بَعِيدٌ
مِنَ النَّاسِ بَعِيدٌ مِنَ الْجَنَّةِ قَرِيبٌ مِنَ
النَّارِ وَالْجَاهِلُ السَّخِيُّ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ
مِنْ عَابِدٍ بِخَيْرٍ - (رواه الترمذی)

ความว่า “คนใจบุญย่อมใกล้ชิดกับอัลลอฮ์ ใกล้ชิดกับความรักจากมวลมนุษย์ ใกล้ชิดกับสวรรค์และห่างไกลจากนรก และผู้ตระหนี่ย่อมห่างไกลจากอัลลอฮ์ ห่างไกลจากมนุษย์ห่างไกลจากสวรรค์ ใกล้ชิดกับนรก และผู้โหดเหี้ยมที่ใจบุญ อัลลอฮ์ทรงรักไคร่ยิ่งกว่านักพรตผู้ตระหนี่”

(รายงานโดย ตีรุมิซึ)

สาระสำคัญของหะดีษ

มุสลิมที่ใจบุญขอให้ความช่วยเหลือ การบริจาคทานแก่ผู้อื่น ทำให้เขาเป็นที่รักไคร่ของอัลลอฮ์ มีความใกล้ชิดกับอัลลอฮ์ตลอดเวลา อัลลอฮ์จะทรงตอบแทนเขาด้วยสวรรค์และห่างไกลจากนรก แต่ในทางตรงกันข้ามผู้ตระหนี่จะห่างไกลจากอัลลอฮ์ห่างไกลจากสวรรค์ และเพื่อนฝูงจะไม่รักเขา

สรุป

มารยาทในการคบเพื่อนนั้นอิสลามได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะตัวเราเองจะเป็นคนดีหรือเลว ส่วนหนึ่งเพื่อนเป็นเหตุประการสำคัญที่พยายามจะชักจูงไปสู่ทิศทางที่ปรารถนา เราเองจะต้องเป็นผู้เลือก ในการดำรงชีวิตประจำวัน

หะดีษเกี่ยวกับการคบเพื่อนตามที่ท่านรสุล คือลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้สั่งสอนไว้มากมายมีทั้งกล่าวคุณค่า ประโยชน์ และโทษที่มาจากเพื่อน เราเลือกเพื่อนที่ดี มีความศรัทธาที่เข้มแข็งเป็นคนที่สังคมยอมรับ และใช้ชีวิตอยู่ในกรอบของอิสลาม เราก็จะมีส่วนที่จะได้รับชัยชนะหรือประสบความสำเร็จในชีวิตทั้งโลกนี้และโลกหน้า แต่ถ้าเลือกเพื่อนที่ไม่ดีความวิบัติ หรือความหายนะย่อมมาสู่ตัวเราด้วย

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนอภิปรายข้อดีของผู้ที่เคารพและเชื่อฟังบิดามารดาและข้อเสียของผู้ที่ทรยศต่อบิดามารดา
2. จงอภิปรายหัวข้อ "เพื่อนเป็นต้นเหตุที่จะนำไปสู่หนทางที่ดีหรือเลว"

คำถามท้ายบท

1. ให้นักเรียนอธิบายถึงความรักของบิดามารดาที่มีต่อบุตร
2. นักเรียนมีความรักต่อบิดามารดาอย่างไร จงอธิบาย
3. บุคคลประเภทใดที่ไม่มีสิทธิ์เข้าสวนสวรรค์
4. มุสลิมจะต้องปฏิบัติตัวอย่างไรกับบิดามารดาที่ล่วงลับไปแล้ว
5. การสร้างความแตกแยกในระหว่างเพื่อนฝูง ย่อมทำให้เกิดความวิบัติอย่างไร
6. จงบอกหน้าที่ของมุสลิมต่อพี่น้องมุสลิม

บทที่ 6

หะดีษเกี่ยวกับศาสนประวัติ

จุดประสงค์การเรียนรู้

สรุปสาระสำคัญของหะดีษเกี่ยวกับศาสนประวัติเรื่อง ะหฺยู การอิญญะเราะฮฺ และเศาะหาบะฮฺได้

ะหฺยู

ะหฺยูเป็นถ้อยคำที่อัลลอฮฺทรงแจ้งแก่บรรดานบีและรَسُول เพื่อประกาศแก่นมนุษยชาติให้เชื่อฟัง และปฏิบัติตามหลักกรรมของพระองค์ ในหะดีษระบุว่า

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا أَنَّ أَحْمَارَ بْنَ إِسْهَامٍ سَأَلَ النَّبِيَّ ﷺ :
 كَيْفَ يَأْتِيكَ الْوَحْيُ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : أَخِيَانَا يَأْتِيَنِي مِثْلُ
 صَلَاحَةِ الْجَرَسِ وَهُوَ أَشَدُّ عَلَى فِئَصِمٍ عَنِّي وَقَدْ وَعَيْتُ عَنْهُ مَا قَالَ ،
 وَأَخِيَانَا يَتَمَثَّلَانِ لِي الْمَلَكُ مَرَجَلًا فَيَكَلِّمُنِي فَأَعْبَى مَا يَقُولُ قَالَتْ عَائِشَةُ :
 وَلَقَدْ رَأَيْتُهُ يَنْزِلُ عَلَيْهِ الْوَحْيُ فِي الْيَوْمِ الشَّدِيدِ الْبَرْدِ فَيَقْصِمُ
 عَنْهُ وَإِنْ جَبِينُهُ لَيَتَفَصَّدُ عَرَقًا . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَاللِّبْمِذِيُّ

ความว่า “จากท่านหญิงอาอิชะฮฺ ะเราะฎียัลลอฮุอันฮาว่า ท่านอัล-หะริษ บุตรหิซามได้ถามท่านรَسُولุลลอฮฺ ว่า ะหฺยูมีมาแก่ท่านอย่างไร” ท่านรَسُولุลลอฮฺ กล่าวว่าบางครั้งมายังฉันคล้ายเสียงกังวานของระฆัง และเป็นสิ่งรุนแรงแก่ฉันอย่างยิ่งและฉันรู้สึกหุ้อ่มาก แล้วก็หายไปจากฉัน และฉันจำที่เขาบอกไว้ บางครั้งปรากฏแก่ฉันในรูปร่างของผู้ชาย เขาพูดแก่ฉัน และฉันจำที่เขาพูดได้” ท่านหญิงอาอิชะฮฺกล่าวว่า “และฉันเห็นท่านรَسُولุลลอฮฺ คราวที่มีะหฺยูแก่ท่านในวันที่หนาวจัดนั้นครั้นเมื่อมันคลายจากท่านแล้ว ที่หน้าผากของท่านมีเหงื่อออกเต็ม”

(รายงานโดย บุคอรี มุสลิมและติรมิซีย)

สาระสำคัญจากหะดีษ

1. อัลลอฮ์ประทานวะหฺยูแก่ท่านรสุลุลลอฮ์ฯ โดยผ่านสื่อ คือ มลาอิกะฮ์ญิบรีล (ญิบรออีล) เป็นผู้นำหลักธรรมมาจากอัลลอฮ์
2. อัลลอฮ์ประทานวะหฺยูไม่อาศัยสื่อก็ได้ โดยใช้การดลใจให้ทราบคำสั่งของอัลลอฮ์ มีการถ่ายทอดความประสงค์เข้าไปในจิตใจของผู้รับ
3. อัลลอฮ์ได้ประทานวะหฺยูแก่ท่านรสุลุลลอฮ์ฯ ตามเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น
4. ท่านนบีมุหัมมัด คือลลุลลอฮ์อะลัยฮิอะสลัลม มีความสามารถในการจำเท่านั้น เขียนไม่ได้

อิญญะเราะฮ์

การอิญญะเราะฮ์ เป็นเหตุการณ์หนึ่งในประวัติศาสตร์อิสลามที่มีความสำคัญยิ่งต่อการเผยแผ่ศาสนาอิสลาม ท่านรสุลุลลอฮ์ ได้กล่าวไว้ว่า

عَنِ الْبَرَاءِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : أَوَّلُ مَنْ قَدِمَ الْمَدِينَةَ عَلَيْنَا مُصْعَبُ بْنُ
عُمَيْرٍ وَابْنُ أُمِّ مَكْتُومٍ وَكَانَا يَقْرَأَانِ النَّاسَ فَقَدِمَ بِإِلٍّ وَسَعْدُ بْنُ أَبِي
وَقَّاصٍ وَعَمَارُ بْنُ يَاسِرٍ ثُمَّ قَدِمَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ فِي عَشْرَيْنَ
مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ ﷺ ثُمَّ قَدِمَ النَّبِيُّ ﷺ فَأَرَأَيْتَ أَهْلَ الْمَدِينَةِ
فَرِحُوا بِشَيْءٍ فَرَحَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ حَتَّى جَعَلَ الْإِمَاءُ يَقْلَنَ قَدِمَ
رَسُولُ اللَّهِ ﷺ - (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ)

ความว่า “จากบะรออี เราฎียัลลอฮุอันฮุกกล่าวว่ (มุสลิม) คนแรกที่มายังพวกเราที่นครมะดีนะฮ์ คือ ท่านมุศอับ อิบน์ อุมัยร และอิบน์อุหมิมมิกตุม ท่านทั้งสองได้อ่านอัล-กุรอานแก่ประชาชน ต่อมาท่านบิลาล ท่านสะอีด บุตรอบีวักกอกส และท่านอัมมาร อิบน์ยาสิรก็มาถึง ต่อมาท่านอุมัยร บุตรอัล-ค็อฏฏอบมาถึงพร้อมกับเศาะหาบะฮ์ของท่านนบีมุหัมมัดฯ อีก 20 ท่าน หลังจากนั้นท่านนบีมุหัมมัดฯจึงได้มา ฉันไม่เคยเห็นชาวเมืองมะดีนะฮ์มีความดีใจในสิ่งใดมากเท่ากับการมาของท่านรสุลุลลอฮ์ฯ จนกระทั่งป่าวผู้หนึ่งถึงพูดว่า ท่านรสุลุลลอฮ์ฯ มาแล้ว”

(รายงานโดย บุคอรี)

สาระสำคัญจากหะดีษ

1. ภารกิจแรกที่บรรดาผู้อพยพไฟได้ให้แก่ประชาชนชาวมะดีนะฮ์ คือ การอ่านอัล-กุรอานให้พวกเขาฟัง

2. ชาวมะดีนะฮ์มีความรู้สึกภูมิใจมากเมื่อเห็นท่านรสุลุลลอฮ์ ได้อพยพมาพร้อมด้วย บรรดาเศาะหาบะฮ์ท่านอื่นๆ และมีการต้อนรับอย่างสมเกียรติ

และมีอีกหะดีษหนึ่ง ท่านรสุลได้กล่าวว่า

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ : بُعِثَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لِأَرْبَعِينَ سَنَةً فَكَثِرَتْ بِمَكَّةَ ثَلَاثَ عَشْرَةَ سَنَةً يُوحَى إِلَيْهِ ثُمَّ أُمِرَ بِالْهَجْرَةِ أَى إِلَى الْمَدِينَةِ فَهَاجَرَ إِلَيْهَا وَأَقَامَ بِهَا عَشْرَ سِنِينَ وَمَاتَ وَهُوَ ابْنُ ثَلَاثٍ وَسِتِّينَ سَنَةً (رَوَاهُ الشَّيْخَانُ وَالتِّرْمِذِيُّ)

ความว่า “ท่านอิบนุอับบาส เราะฎียัลลอฮุอันฮูมา เล่าว่า ‘ท่านรสุลุลลอฮ์ ได้รับการแต่งตั้งเป็นรสุลุลลอฮ์ เมื่ออายุได้ ๔๐ ปี เผยแผ่ศาสนาอิสลามที่นครมักกะฮ์ ๑๓ ปี มีวะหฺยูแก่ท่านแล้วได้รับบัญชาให้อพยพ คือ ไปยังนครมะดีนะฮ์ ท่านรสุลุลลอฮ์ จึงอพยพไปยังที่นั่น ท่านอยู่ที่นั่น ๑๐ ปี ท่านสิ้นชีวิตเมื่ออายุ ๖๓ ปี”

(รายงานโดย บุคอรี มุสลิม และติรมิซีย)

สาระสำคัญจากหะดีษ

1. ท่านนบีมุหัมมัด คือลัลลอฮุอะลัยฮิอะสลัม ได้รับการแต่งตั้งเป็นรสุลุลลอฮ์ท่านสุดท้ายขณะที่ท่านอายุได้ 40 ปี อัลลอฮ์ได้ประทานวะหฺยูเป็นครั้งแรกที่ถ้ำหิรอ
2. ท่านรสุลุลลอฮ์ ได้เผยแผ่อย่างลับๆ และเปิดเผยที่นครมักกะฮ์ใช้เวลา 13 ปี หลังจากนั้นได้อพยพไปยังนครมะดีนะฮ์ 10 ปี
3. ท่านรสุลุลลอฮ์ได้สิ้นเมื่ออายุ 63 ปี ในขณะที่ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่อัลลอฮ์ทรงรับรองว่าสมบูรณ์แบบทุกอย่าง

เศาะหาบะฮ์

เศาะหาบะฮ์ คือ สหายผู้ใกล้ชิดของท่านรสุลุลลอฮ์ มีความเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์และรสุลยิ่งกว่าชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง เพื่อเผยแผ่ศาสนาอิสลามไปสู่มวลมนุษยชาติ ท่านรสุล ได้ให้คำชมเชย สรรเสริญเศาะหาบะฮ์ เพราะพวกเขาเหล่านั้นเป็นผู้ที่มีความศรัทธาอย่างเคร่งครัด มีจริยธรรมคุณธรรม และประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่มวลมุสลิม

ท่านรศุลลอฮฺ ได้กล่าวไว้ว่า

عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : اللَّهُ فِي أَصْحَابِي اللَّهُ فِي أَصْحَابِي
لَا تَتَّخِذُوهُمْ غَرَضًا بَعْدِي فَمَنْ أَحَبَّهُمْ فَبِحُبِّي أَحَبَّهُمْ وَمَنْ أَبْغَضَهُمْ فَبِإِبْغِضِي أَبْغَضَهُمْ
وَمَنْ آذَاهُمْ فَقَدْ آذَانِي وَمَنْ آذَانِي فَقَدْ آذَى اللَّهَ وَمَنْ آذَى اللَّهَ فَيُوشِكُ أَنْ يَأْخُذَهُ .
(رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ .)

ความว่า “จากท่านรศุล ได้กล่าวไว้ว่า (จงยำเกรง) อัลลอฮฺ และบรรดาเศาะหาบะฮฺของข้าพเจ้า

ท่านทั้งหลายอย่าเอาพวกเขามาทำเป้าหมายหลังจากข้าพเจ้า ดังนั้น ผู้ใดรักพวกเขาก็เท่ากับรักข้าพเจ้าด้วย และผู้ใดเกลียดชังพวกเขาก็เท่ากับเกลียดชังข้าพเจ้าด้วย และผู้ใดทำร้ายพวกเขาก็เท่ากับทำร้ายข้าพเจ้า และผู้ใดทำร้ายข้าพเจ้าก็เท่ากับทำร้ายอัลลอฮฺ และผู้ใดทำร้ายอัลลอฮฺก็ใกล้เวลาแล้วที่พระองค์จะจัดการกับเขา”

(รายงานโดย ตีรุมชี)

สาระสำคัญจากหะดีษ

มุสลิมที่มีความยำเกรงต่ออัลลอฮฺและรศุล จะต้องแสดงความรักต่อบรรดาเศาะหาบะฮฺของท่านรศุล เพราะการรักเศาะหาบะฮฺเท่ากับรักอัลลอฮฺและรศุล และมุสลิมคนใดที่เกลียดเศาะหาบะฮฺจะเท่ากับเขาได้เกลียดอัลลอฮฺและรศุลอีกด้วย และอัลลอฮฺจะลงโทษกับบรรดาผู้ที่เกลียด เศาะหาบะฮฺ

คุณธรรมจากหะดีษ

1. มุสลิมทุกคนต้องแสดงความรักและกตัญญูต่อบรรดาเศาะหาบะฮฺ
2. ผู้ใดที่เกลียดเศาะหาบะฮฺเท่ากับเขาเกลียดอัลลอฮฺและรศุลด้วย และถือว่าเป็นบาปใหญ่

หะดีษกล่าวถึงความประเสริฐของอบูบักร

ท่านรสุลุลลอฮ์ ได้กล่าวไว้ว่า

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ عَنْهُ النَّبِيُّ ﷺ قَالَ: مَنْ أَصْبَحَ مِنْكُمْ الْيَوْمَ صَائِمًا؟ قَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَا، قَالَ: فَمَنْ تَبِعَ مِنْكُمْ الْيَوْمَ جَنَازَةً؟ قَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَا، قَالَ: فَمَنْ أَطْعَمَ مِنْكُمْ الْيَوْمَ مِسْكِينًا؟ قَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَا، قَالَ: فَمَنْ عَادَ مِنْكُمْ الْيَوْمَ مَرِيضًا؟ قَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَا، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَا اجْتَمَعَ فِي أَمْرِي إِلَّا دَخَلَ الْجَنَّةَ (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

ความว่า เล่าจากอบูฮุร็อยเราะฮ์ (ร.ฎ.) จากท่านรสุล ได้ถามว่า “มีใครบ้างจากพวกท่านในวันนี้ที่ตื่นเช้าขึ้นในสภาพถือศีลอด” อบูบักร์ได้กล่าวว่า “ข้าพเจ้า” ท่านได้ถามว่า “มีใครบ้างจากพวกท่านในวันนี้ที่ได้ติดตามศพ” อบูบักร์กล่าวว่า “ข้าพเจ้า” ท่านได้กล่าวถามว่า “มีใครบ้างในวันนี้ได้ให้อาหารแก่คนยากจน” อบูบักร์ได้กล่าวว่า “ข้าพเจ้า” ท่านได้ถามว่า “มีใครบ้างจากพวกท่านในวันนี้ได้ไปเยี่ยมผู้ป่วย” อบูบักร์ได้กล่าวว่า “ข้าพเจ้า” “ท่านรสุลฯ ได้กล่าวว่า สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะไม่อยู่ในผู้ใดนอกจากได้เข้าสวรรค์”

(รายงานโดย มุสลิม)

สาระสำคัญจากหะดีษ

ท่านรสุลุลลอฮ์ได้ตระหนักให้มุสลิมใช้เวลาในแต่ละวันให้เป็นโยชน์ (เป็นอิบาตะฮ์) ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีงามระหว่างตนเองกับอัลลอฮ์ และบรรดาเพื่อนมนุษย์ อัลลอฮ์จะทรงตอบแทนในคุณงามความดีที่กระทำไว้ ดังที่ท่านอบูบักร์ได้ปฏิบัติไว้เป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งประชาชาติมุสลิมสามารถปฏิบัติได้อย่างแน่นอน

คุณธรรมจากหะดีษ

1. มุสลิมควรถือศีลอดในวันอื่นๆ ด้วย (นอกเหนือจากเดือนเราะมะฎอน) เพื่อสุขภาพและแสดงความเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์
2. เมื่อมีพี่น้องมุสลิมของเราได้เสียชีวิตควร (สุนัต) ติดตามศพไปถึงกุบร
3. ควรบริจาคอาหารหรือสิ่งของอื่นแก่คนยากจน ผู้ขัดสน
4. ควรไปเยี่ยมเยียนผู้ป่วย

หะดีษกล่าวถึงความประเสริฐของอุมัร บุตรอัล-ค็อฏฏอบ

ท่านรสุลุลลอฮ์ ได้กล่าวไว้ว่า

عَنْ عُقْبَةَ بْنِ حَامِرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : لَوْ كَانَ بَعْدِي نَبِيٌّ لَكَانَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ
وَقَالَ عُمَرُ لِأَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا : يَا خَيْرَ النَّاسِ بَعْدَ
رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ : أَمَا إِنَّكَ إِذَا قُلْتَ ذَلِكَ فَلَقَدْ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ
يَقُولُ : مَا طَلَعَتِ الشَّمْسُ عَلَى رَجُلٍ خَيْرٍ مِنْ عُمَرَ (رَوَى التِّرْمِذِيُّ هَذِهِ السَّنَةَ)

ความว่า เล่าจากอุกบะฮ์ อิบน์ อามิร (ร.ฎ.) จากท่านรสุลุลลอฮ์ ได้กล่าวว่า “ถ้าหากจะมีนบี
ภายหลังจากข้าพเจ้าอีก ก็จะต้องได้แก่ อุมัร บุตรอัล-ค็อฏฏอบ และอุมัร ได้กล่าวแก่
ท่านอบูบักร์ว่า โอ้คนที่ดีที่สุดแห่งมวลมนุษย์หลังจากท่านรสุลุลลอฮ์ อบูบักร์ได้กล่าว
ดวงตะวันไม่ได้ขึ้นมาเหนือผู้ชายคนใดที่ดีกว่า อุมัร”

(รายงานโดย ตีรฺมิซียฺ)

สาระสำคัญจากหะดีษ

ท่านรสุลุลลอฮ์ได้กล่าวยกย่องท่านอุมัรอย่างมีเกียรติเช่นนั้น เพื่อเป็นการยืนยันถึงความ
ประเสริฐของท่านอุมัร เพราะความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ในผลงานของท่านอุมัรขึ้นอยู่กับความยำเกรง
ต่ออัลลอฮ์และได้ปฏิบัติตามแนวทางของท่านรสุลฯ อย่างเคร่งครัด ทำให้อุมัรเป็นนักปกครองที่มี
อำนาจและคุณธรรมที่ช่วยเชิดชูพระนามของอัลลอฮ์ และคุณธรรมของท่านรสุลุลลอฮ์

คุณธรรมจากหะดีษ

บุคคลที่มีความยำเกรงต่ออัลลอฮ์ และปฏิบัติตามแนวทางของรสุลฯ ผู้นั้นจะได้เรียกว่าผู้ที่
มีความยำเกรง (ดักวา) มีคุณธรรม และความประเสริฐสุดของชีวิต เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป
ด้วย

หะดีษกล่าวถึงคุณความดีของอุษมาน บุตรอัฟฟาน

ท่านรสุลุลลอฮ์ ได้กล่าวไว้ว่า

وَقَالَ عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ سَمُرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ : جَاءَ عُثْمَانُ

إِلَى النَّبِيِّ ﷺ بِأَنْفِ دِينَارٍ فِي كُمِهِ حِينَ جَهَزَ جَيْشَ الْمُسَرَّةِ فَيَنْزِلُهَا فِي حِجْرِهِ فَرَأَيْتُ
النَّبِيَّ ﷺ يُقْلِبُهَا فِي حِجْرِهِ وَيَقُولُ : مَا ضَرَّ عُثْمَانَ مَا عَمِلَ بَعْدَ الْيَوْمِ مَرَّتَيْنِ .

وَقَالَ عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ خَبَابٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ : شَهِدْتُ النَّبِيَّ ﷺ وَهُوَ يَحُثُّ عَلَى جَيْشِ الْمُسَرَّةِ
فَقَامَ عُثْمَانُ فَقَالَ : يَا رَسُولَ اللَّهِ عَلَى مِائَةِ بَعِيرٍ بِأَخْلَاسِهَا وَأَقْتَابِهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ .
ثُمَّ حَضَّ عَلَى الْجَيْشِ فَقَامَ عُثْمَانُ فَقَالَ : يَا رَسُولَ اللَّهِ عَلَى مِائَتَا بَعِيرٍ بِأَخْلَاسِهَا وَأَقْتَابِهَا فِي
سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ حَضَّ عَلَى الْجَيْشِ

فَقَامَ عُثْمَانُ فَقَالَ : يَا رَسُولَ اللَّهِ عَلَى ثَلَاثِ مِائَةِ بَعِيرٍ

بِأَخْلَاسِهَا وَأَقْتَابِهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَعَالَى . فَأَنَا رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَنْزِلُ عَنِ الْمِنْبَرِ وَهُوَ
يَقُولُ : مَا عَلَى عُثْمَانَ مَا عَمِلَ بَعْدَ هَذِهِ ، مَا عَلَى عُثْمَانَ مَا عَمِلَ بَعْدَ هَذِهِ (رَوَى التِّرْمِذِيُّ)

ความว่า อับดุลเราะหฺมาน บุตรสะมุเราะฮฺ ได้กล่าวว่า “อุษมาน ได้มาหาท่านรสุล
พร้อมด้วยหนึ่งพันเหรียญทองในแขนเสื้อของเขา ขณะที่ท่านรสุลเตรียมกองทหาร
แห่งความยากลำบาก อุษมานได้หว่านมันลงในดักของท่าน ข้าพเจ้าได้เห็นท่าน
รสุลพลิกมันไปมาอยู่ในดักของท่าน และกล่าวว่า จะไม่เป็นอันตรายต่ออุษมาน
สิ่งที่เขาได้กระทำหลังจากวันนี้ ท่านได้กล่าว สองครั้ง”

และอับดุลเราะฮฺมาน บุตรค็อบบาบ ได้กล่าวว่า “ข้าพเจ้าได้เห็นท่านรสุล
ในขณะที่ท่านกำลังให้กำลังใจแก่ทหารแห่งความยากลำบาก อุษมานได้ลุกขึ้น
แล้ว... กล่าวว่า โอ้ท่านรสุลุลลอฮ์ ข้าพเจ้าจะต้องบริจาคอูฐหนึ่งร้อยตัว พร้อม
ด้วยฝักรองอานและอานของมันในวิถีทางของอัลลอฮ์ ต่อมาท่านได้ปลุกใจกอง
ทหาร อุษมานได้ลุกขึ้นและกล่าวว่า โอ้ท่านรสุลุลลอฮ์ ข้าพเจ้าต้องบริจาคอูฐ
สองร้อยตัว พร้อมด้วยฝักรองอาน และอานของมันในวิถีทางของอัลลอฮ์ จาก

นั่นท่านได้ปลุกใจกองทหาร อุสมานได้ลุกขึ้นแล้วกล่าวว่า โอ้ท่านรสุลุลลอฮฺ ข้าพเจ้าต้องบริจาคอุฐสามร้อยตัว พร้อมด้วยตัวรองอาน และอานของมัน ในวิถีทางของอัลลอฮฺ ข้าพเจ้าเห็นท่านรสุลุลลอฮฺลงจากมิมบรุ พร้อมกับกล่าวว่า ไม่มีอันตรายเหนืออุษมานสิ่งที่กระทำหลังจากนี้ไม่มีอันตรายเหนืออุษมาน สิ่งที่เขาได้กระทำหลังจากนี้”

(รายงานโดย ตีรมิซี)

สาระสำคัญจากหะดีษ

ท่านอุษมานเป็นผู้ที่ให้การสนับสนุนและเสียสละเพื่อศาสนาของอัลลอฮฺ และแนวทางของท่านรสุลุลลอฮฺอยู่มากมาย เป็นผู้ให้ความเคารพแก่ท่านรสุลุลลอฮฺ ขอบบริจาคทรัพย์สิน หรือสนับสนุนปัจจัยทางด้านต่างๆ เพื่อศาสนาอิสลาม รวมทั้งตัวท่านเองได้ร่วมทำสงครามเคียงข้างกับท่านรสุลุลลอฮฺ เสมอ

คุณธรรมจากหะดีษ

ท่านอุษมานเป็นผู้ที่มีจิตใจอ่อนโยน มีความเมตตากรุณา และจะให้อภัยแก่ผู้กระทำผิดเสมอ ซึ่งถือว่าเป็นคุณธรรมสูงสุด มีความกล้าหาญ และความซื่อสัตย์ ท่านจึงได้รับการยกย่องและเป็นแบบอย่างที่ดี

หะดีษกล่าวถึงคุณความดีของท่านอะลี บุตรอับฏอลิบ

ท่านรสุลุลลอฮฺ ได้กล่าวไว้ว่า

عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ

قَالَ : رَحِمَ اللَّهُ أَبَا بَكْرٍ زَوْجِي ابْنَتَهُ وَحَمَلَنِي إِلَى دَارِ الْهِجْرَةِ وَأَتَّقَى بِلَالًا مِنْ مَالِهِ ،

رَحِمَ اللَّهُ عُمَرَ يَقُولُ الْحَقَّ وَإِنْ كَانَ مُرًّا ، تَرَكَهُ الْحَقُّ وَمَالُهُ صَدِيقٌ ، رَحِمَ اللَّهُ عُمَانَ

تَسَخَّيْهِ الْمَلَائِكَةُ ، رَحِمَ اللَّهُ عَلِيًّا اللَّهُمَّ أَدِرِ الْحَقَّ مَعَهُ حَيْثُ دَارَ (رَوَى التِّرْمِذِيُّ)

ความว่า เล่าจากอะลี จากท่านรสุลุลลอฮฺ ได้กล่าวไว้ว่า “ขอให้อัลลอฮฺได้ประทานความเมตตาแก่อบูบักร ที่ได้แต่งงานบุตรสาวของเขาให้แก่ข้าพเจ้า และได้พาข้าพเจ้าไปยังดินแดนแห่งการอพยพ และได้ปลดปล่อยบิลาลให้เป็นอิสระจากทรัพย์สินสมบัติของเขาขอ

อัลลอฮ์ได้โปรดประทานความเมตตาแก่อุษมาน ที่มวลมลาอิกะฮ์มีความละอาย เขาขออัลลอฮ์ได้โปรดประทานความเมตตาแก่อะลี ข้าแต่อัลลอฮ์ได้โปรดหมั่นเวียน สัจธรรมให้อยู่กับเขาในสิ่งๆ เขาได้หมั่นเวียนไป”

(รายงานโดย ตีรุมิซีย์)

และมีอีกหะดีษตอนหนึ่งกล่าวว่า

وَعَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : أَمَّا دَارُ الْحِكْمَةِ وَوَلِيُّهَا (. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالطَّبْرَانِيُّ وَصَحَّحَهُ الْحَاكِمُ .)

ความว่า เล่าจากอะลี จากท่านรสุลฯ ได้กล่าวว่า “ข้าพเจ้าเป็นคลังแห่งวิทยปัญญาและอะลีเป็นประตูของมัน”

(รายงานโดย ตีรุมิซีย์ อัฏฏอบรอนี และฮาเก็มว่า เป็นหะดีษเศาะฮี้หฺ)

สาระสำคัญจากหะดีษ

1. อัลลอฮ์ได้ประทานความเมตตาต่อท่านอบูบักร์ที่ได้พาท่านรสุลฯ อพยพไปยังนครมะดีนะฮ์และได้ยกบุตรสาวให้แต่งงานกับท่านรสุลฯ (อาัยชะฮฺ) และเสียสละทรัพย์สินเพื่อปลดปล่อยบิลาลจากการเป็นทาสให้เป็นอิสระ
2. อัลลอฮ์ได้ประทานความเมตตาแก่อุษมานที่บรรดามลาอิกะฮ์มีความละอายแก่ท่าน
3. อัลลอฮ์ได้ประทานความเมตตา สัจธรรม และวิทยปัญญาแก่ท่านอะลี

คุณธรรมจากหะดีษ

ท่านอะลี บุตรอับดุลิบบเป็นผู้เพียบพร้อมด้วยภูมิปัญญา เป็นอัจฉริยะ ทรงความรู้ มีความสามารถพิเศษในการตัดสินปัญหา และเป็นวีรบุรุษแห่งสงคราม ในการทำสงครามทุกแห่งจนสามารถพิชิตศัตรูได้

สรุป

บรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านรสุลุลลอฮ์ล้วนเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะที่ได้รับการยกย่อง และเป็นแบบอย่างของบุคคลทั่วไป ดำเนินชีวิตอยู่ในกรอบแห่งอิสลามทุกประการ มีความยำเกรงต่ออัลลอฮ์อย่างเข้มแข็งมีความอดทนต่อความทุกข์ยากลำบากได้ในทุกสถานการณ์ ตลอดจนมีการเสียสละอย่างใหญ่หลวงทั้งชีวิตทรัพย์สิน สติปัญญา และกำลังกาย เป็นต้น

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ส่งตัวแทนออกมาอภิปรายหน้าชั้นตามหัวข้อต่อไปนี้

- กลุ่มที่ 1 ความประเสริฐของอูบู้กร
- กลุ่มที่ 2 ความประเสริฐของอุมัร
- กลุ่มที่ 3 ความประเสริฐของอุษมาน
- กลุ่มที่ 4 ความประเสริฐของอะลี

คำถามท้ายบท

1. อัลลอฮ์ได้ประทานวะหฺยะอย่างไร
2. จงบอกความหมายของคำว่า “อิญญ์เราะฮ์”
“มุฮาญีรีน”
“อันศอรุ”

บรรณานุกรม

- ดร.ยูสุฟ ก็อรฏอวี. **หะลาลและหะรอมในอิสลาม**. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์ อัล-ญิฮาด, 2530.
- อับดุลอาซิส พัทธกุ่มพล. 350 **หะดีษ**. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์ ส.วงศ์เสงี่ยม, ม.ป.ป..
- กุสมา หะชะนี. **มุฮัมมัดศาสนาดวงค์สุดท้ายแห่งศาสนาอิสลาม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ส.วงศ์เสงี่ยม. 2528.
- อับดุลฮาгим วันแอะเลาะ. **จริยธรรมของอิสลาม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ส.วงศ์เสงี่ยม, ม.ป.ป..
- มุฮัมมัด อาลี. **จริยธรรมอิสลาม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ส.วงศ์เสงี่ยม, 2509.
- จารึก เซ็นเจริญ และมุหัดดัด พายิบ. **นิติศาสตร์อิสลาม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ส. วงศ์เสงี่ยม, ม.ป.ป..
- อับดุลลอฮฺ อัลกอรี. **สี่เคาะลีฟะฮ์ผู้ทรงธรรม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ อิสลามิกอะเคเดมี, 2537.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. **ส 044 หะดีษ** . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ องค์การค้ำชูศาสนา, 2524.
- อับดุลฮาริม วันแอะเลาะ. **ความรู้เกี่ยวกับอัล-หะดีษ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ส.วงศ์เสงี่ยม, ม.ป.ป..
- อรุณ บุญชม . **รียาคุสซอลีฮีน** . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ส.วงศ์เสงี่ยม ,ม.ป.ป..
- Drs Faichun Rahman. **Ikhtishu MUSHELAAHUL HADIT S.P.T. BANDUNG. INDONESIA** , 1981.

คณะกรรมการจัดทำหนังสือเรียนสังคมศึกษา (อิสลาม)
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

1. นายบรรเทา	ฤกษ์ดีกุล	2. นางสาวเอิบบุญ	สุทธิประภา
3. นายวินัย	รอดจ่าย	4. ดร.ชัยรัตน์	ศิริพัฒนะ
5. ผศ.พิเชษฐ์	กาลามเกษตร	6. นายอภิรัฐ	หมัดสะอิด
7. นายนิเวอาลี	หะยีนิเลาะ	8. ดร.อิสมาแอ	อาลี
9. ผศ.ดลมนรจัน	บากา	10. นายชาญชัย	เบญจมนต์
11. นายมุกดา	ลาเมาะ	12. นายฮานาฟียะห์	มุหัมมัด
13. นายมูหะมัดนอร์	หะยียูโซ๊ะ	14. นายอับดุลรอหมัน	อับดุลชอหมัด
15. นายอับดุลเลาะห์	ล่ออแมน	16. นายอับดุลเลอาห์	หนุ่มสุข
17. นายธานีรินทร์	สาลาม	18. นายฮาแซ	สาแม
19. นายวรายุทธ์	มาหฺมุดเบ็ญ	20. นายอิบระเฮง	มะเก๊ะ
21. นายวีรเชษฐ์	นิสสระ	22. นายอับดุลนาเซ	วามู
23. นายอับดุลเลาะ	นิและ	24. นายนิมะนาเซ	สามะอาลี
25. นายอนุมิตี	เจ๊ะมะ	26. นายวินัย	วิเศษรัตน์
27. นายกามาสูติน	หะยียามา	28. นายโตรอแม	เจ๊ะแว
29. นายคอเละ	สามะ	30. นายมะรีเป็ง	เฮงปียา
31. นายนุรุดดีน	สารีมิง	32. นายฮามัดกาแม	แวมุซอ
33. นายอูสมาน	มะลี	34. นายสตอปา	ดอเลาะ
35. นายอุเซ็ง	อาแว	36. นายเสริญ	พิศาลวัชรินทร์
37. นายกิบลี	บุญเทียม	38. นายประกิต	วุฒิรัตน์โกวิท
39. นายนิอาเรฟ	ระเด่นอาหมัด	40. นายเอนก	รัตน์ปิยะภากรณ์
41. นางสาวสุทิน	ทองใส	42. นางเรียบพร	อริปอนันต์
43. นางสาวรัตนา	รอดโพธิ์ทอง		

ที่ปรึกษา

1. นายบรรเทา คุภะติกุล
2. ผู้อำนวยการศูนย์ผลิตหนังสือ (นายวินัย รอดจ้าย)

ผู้เขียน

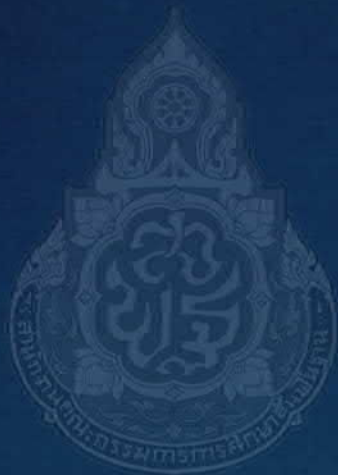
1. นายฮัมตกาเม แวมูซอ
2. นายฮาแซ สาแม

ผู้ตรวจ

1. นายอนุวัติ เจ๊ะมะ
2. นายนิอาเรฟ ระเด่นอาหมัด
3. นายธานีรินทร์ สาลาม
4. นายชานูชี เบ็ญจมันต์
5. นายอุสมาน มะลี
6. นายอาแว มามะ
7. นายอุเซ็ง อาแว
8. นายเอนก รัตน์ปิยะภากรณ์
9. นางสาวทูน ทองใส

บรรณาธิการ

นายเอนก รัตน์ปิยะภากรณ์

ISBN 974-01-0050-3 ***

9 789740 100508

มหาวิทยาลัยพะเยา

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ศรีสุภาลาดพร้าว

นายวิชัย พัทธนะโส ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา

๕๑๐๐๐๗๕